

Import av matvarer til Norge 2010-16

Knut Erik Rekdal / ker@virke.no

Innhold

Oppsummering

Bakgrunn

Hovedtall

Skandinavisk sammenligning

Import fordelt på varegrupper og land

Vedlegg

Oppsummering

- ▶ Importen har økt mer i verdi enn i volum grunnet stigende priser.
- ▶ Importverdien i 2016 endte på 45,2 mrd NOK noe som var en vekst på 3,1% fra fjoråret. Volumet målt i tonn falt derimot for andre år på rad med 2,3% til 2 807 235 tonn.
- ▶ Veksten i verdi på 3,1%, lå i fjor under gjennomsnittsveksten på 8,2% de siste 6 årene, mens volumet som har hatt en gjennomsnittlig årlig vekst på 1,3% falt i 2016 med 2,3%.
- ▶ Alle varegruppene har hatt en vekst i importverdi i perioden og importen drives av økte priser mer en volum. Majoriteten av matvareimporten kommer fra EU (hhv 70% og 67% målt i verdi og volum).
- ▶ Importvernet påvirker volumet og ser man på varegrupper med sterk vekst i importen som meierivarer og kjøtt er dette fortsatt et svært lite volum sammenlignet med hva andre land importerer. Eksempelvis importerer Sverige 644,8% mer meierivarer per innbygger enn Norge. Den tilsvarende prosenten for kjøtt er 450,4% .
- ▶ Den største varegruppen av matvarer som importeres til Norge er frukt og grønnsaker der det importeres 860.000 tonn til en verdi av 12,0 mrd kroner.
- ▶ Kjøtt og kjøttvarer er den varegruppen som har hatt den sterkeste veksten i perioden 2010-16 både i volum med en gjennomsnittlig årlig vekst på 16,3%. Verdien har økt med 18,5% årlig noe som ligger bak verdiveksten på tobakk som har ligget på 22,1% i perioden.

Innhold

Oppsummering

Bakgrunn

Hovedtall

Skandinavisk sammenligning

Import fordelt på varegrupper og land

Vedlegg

Bakgrunn

- I 2016 utgjorde importen av matvarer, drikkevarer og tobakk 45,2 milliarder kroner, en økning på 3,1 prosent fra året før. I volum falt derimot importen med 2,3% til ~2,8 millioner tonn.
- Virke er, som representant for hovedparten av norsk dagligvare, opptatt av å følge med på utviklingen i vår internasjonale handel med mat- og drikkevarer. Denne rapporten søker derfor å dokumentere vesentlige trekk ved import som er relevant for norsk dagligvarehandel.
- Datagrunnlaget er hentet fra Statistisk Sentralbyrå, Danmarks Statistik og Statistiska Centralbyrån basert på følgende SITC koder:

01 Kjøtt og kjøttvarer

02 Meierivarer og egg

03 Fisk, krepsdyr, bløtdyr

04 Korn og kornvarer

05 Grønnsaker og frukt

06 Sukker, sukkervarer og honning

07 Kaffe, te, kakao, krydderier

09 Forskjellige matvarer

11 Drikkevarer

12 Tobakk og tobakksvarer

- For å kunne sammenligne på tvers av land i Skandinavia er tilsvarende materiale som for Norge er hentet fra Danmark og Sverige
- Rapporten er basert på tall fra SSBs Utenrikshandel med varer.
- Importen rapporteres i verdi (MNOK) og volum (tonn)
- CAGR = gjennomsnittlig årlig vekstrate

Importvernet påvirker Norges handel med matvarer

Hvorfor importvern for landbruksvarer?

- Det norske importvernet for landbruksvarer kan forenklet deles inn i tre hovedbolker med produkter som har henholdsvis høy, moderat og lav tollbeskyttelse:
 1. Landbruksvarer der det er norsk produksjon med beskyttelsesbehov har høy toll, som eksempelvis ost som det produseres nok av til å forsyne det norske markedet.
 2. I gruppen av varer med moderat toll finner vi i første rekke bearbejdede landbruksvarer. Dette er varer hvor tollsatsen er satt slik at den utligner forskjeller i råvarepris mellom det norske markedet og EU-markedet og er således utsatt for internasjonal konkurranse.
 3. I Norge produseres for eksempel ikke kaffe eller sukker, og derfor er det lav eller ingen toll på disse produktene.
- De faste tollsatsene kan i henhold til forskrift om administrative tollnedsettelse settes ned til et lavere nivå enn gitt i tolltariffen. Dette gjøres for eksempel i perioder der norske varer ikke har beskyttelsesbehov.

Internasjonale avtaler gir ulik preferansebehandling

- Tollsatsene fastsatt i tolltariffen er basisen i det norske importvernet på landbruksvarer.
- Gjennom forpliktelser i henhold til internasjonale avtaler og nasjonale preferanseordninger overfor u-land kan imidlertid tollsatsene ved import bli satt ned i forhold til tolltariffen.
 - Land omfattet av nulltollordningen, en gruppe som består av minst utviklede landene (MUL) i henhold til FNs liste og 14 andre lavinntektsland i henhold til OECDs DAC-liste (totalt 64 land) har tollfri adgang for landbruksvarer til Norge.
 - For andre u-land gir Norge reduserte tollsatser gjennom det såkalte GSP-systemet. GSP-land blir gitt preferanser på mellom 10 % og 100 % på enkeltvarer.
- Norge har i tillegg gjennom ulike internasjonale avtaler som EØS-avtalen, frihandelsavtaler i EFTA-regi og gjeldende WTO-avtale gitt konsesjoner for landbruksvarer i form av tollreduksjoner og importkvoter med redusert eller ingen toll. Det har betydning for både handelsstrømmer, og hva og hvor mye vi importerer.

Innhold

Oppsummering

Bakgrunn

Hovedtall

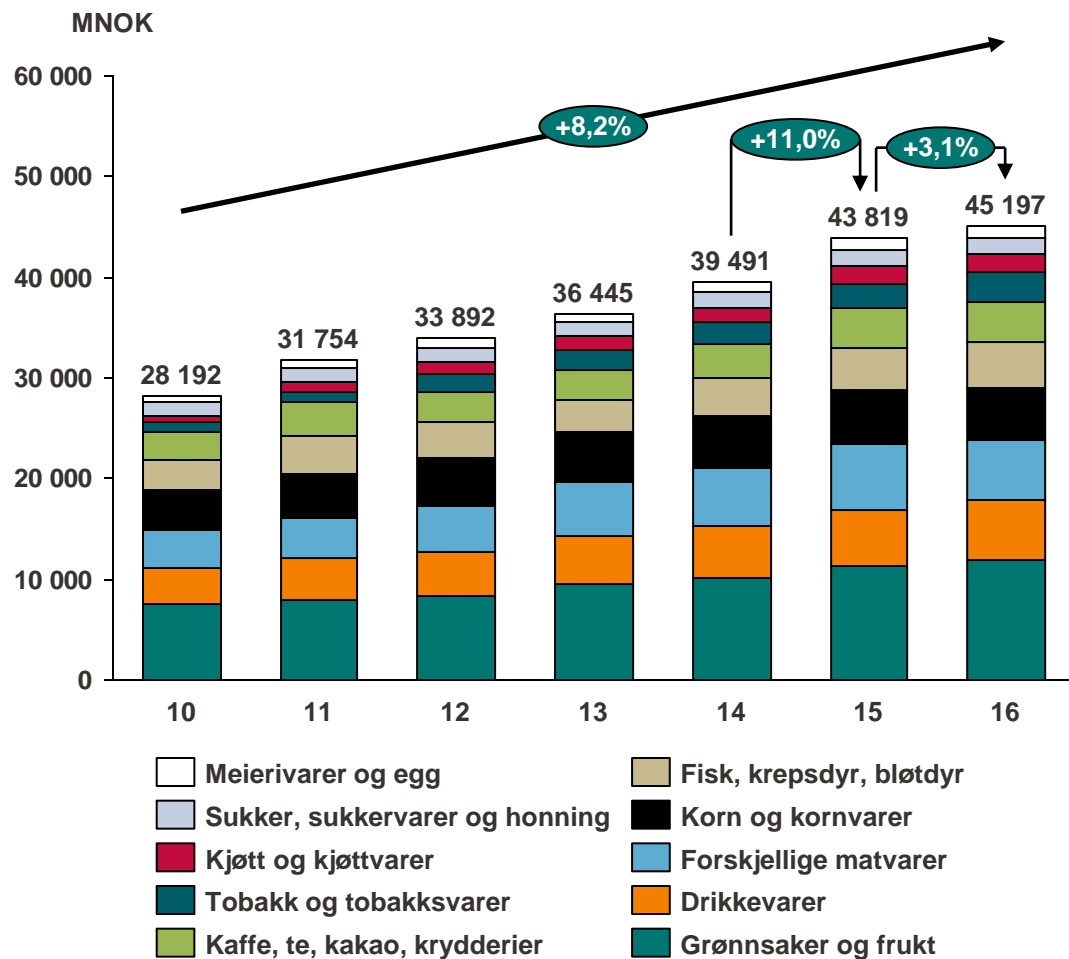
Skandinavisk sammenligning

Import fordelt på varegrupper og land

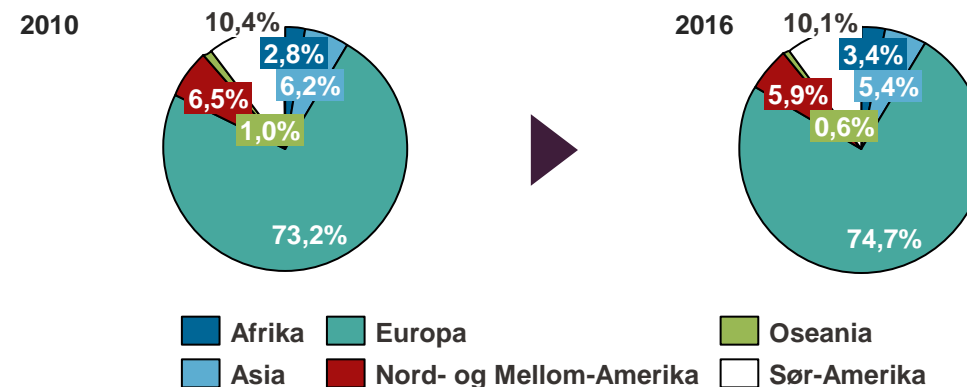
Vedlegg

Verdien av matvareimporten har hatt en årlig gjennomsnittlig vekst på 8,2%

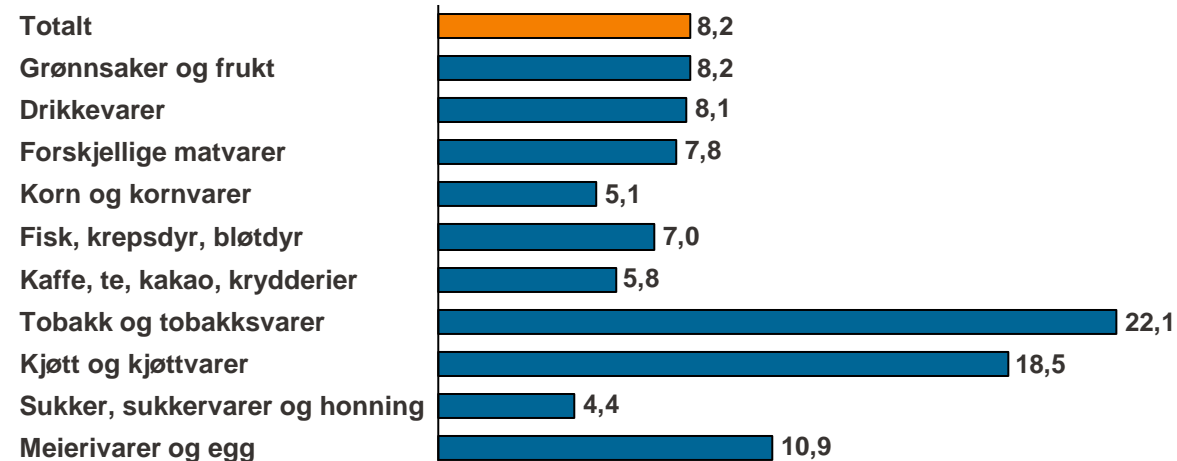
Den gjennomsnittlige årlige veksten i verdi har vært på 8,2%

Import etter verdensdel

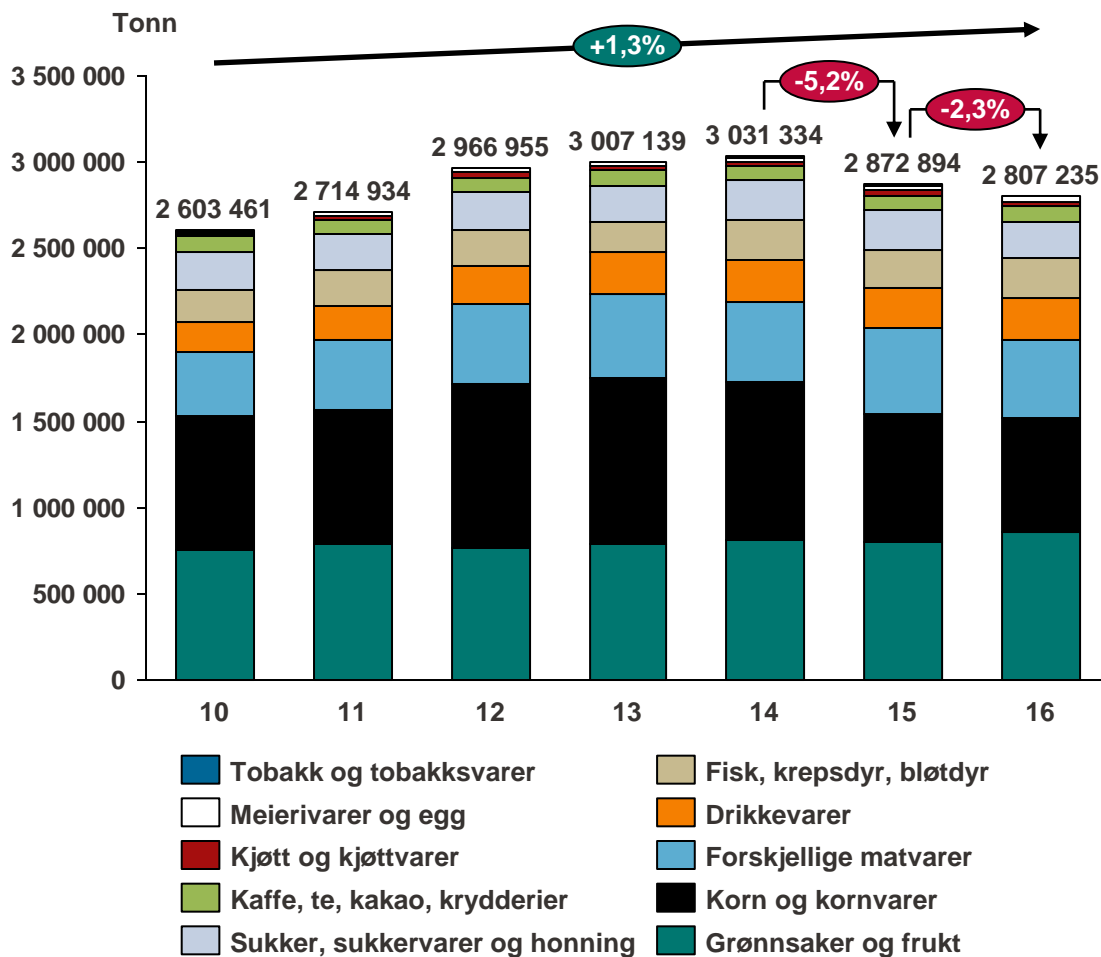

Varegrupper – vekstrater (CAGR) 2010-16

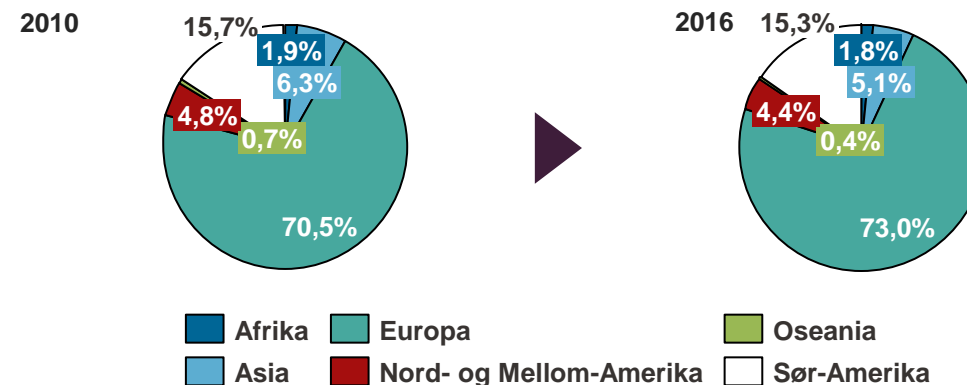

Veksten i volum (tonn) har vært negativ de to siste årene

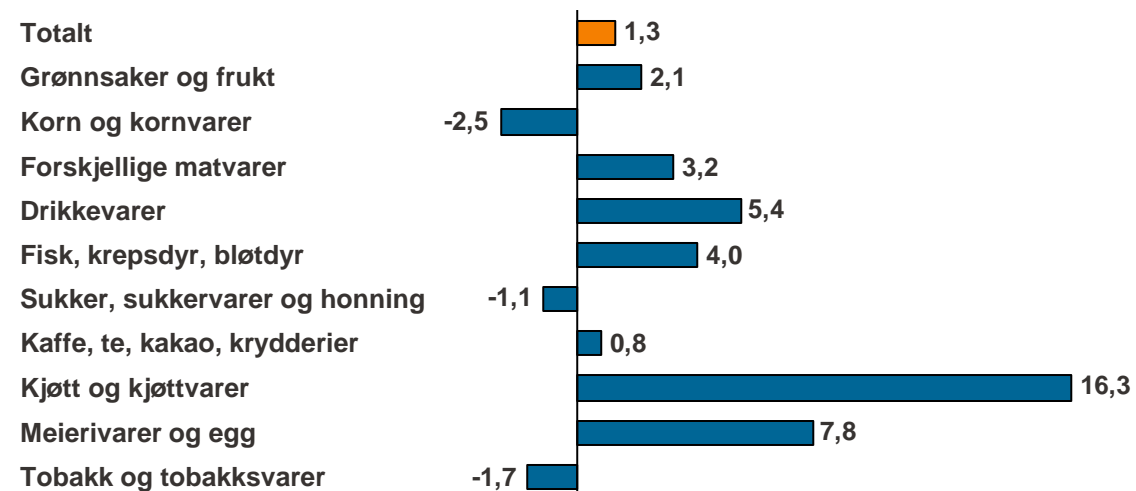
Den gjennomsnittlige årlige veksten i volum har vært på 1,3%

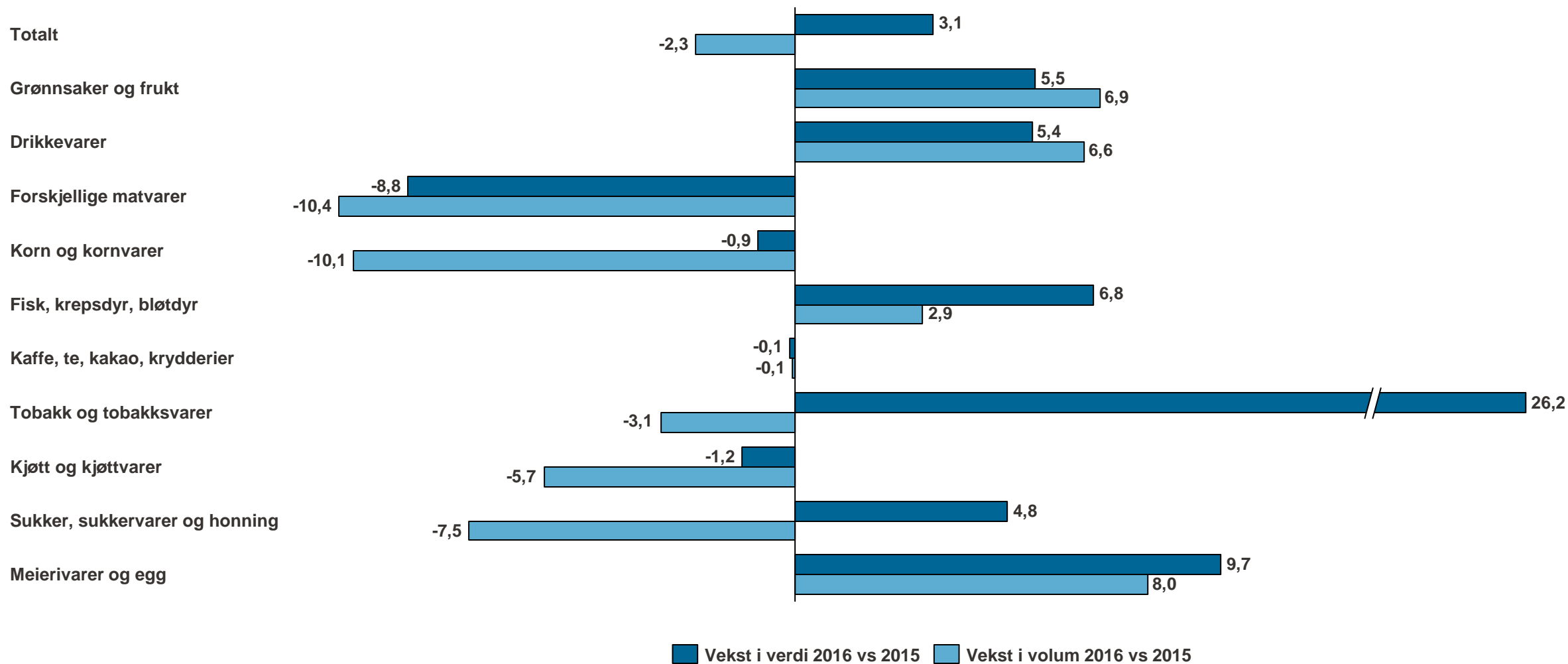
Import etter verdensdel

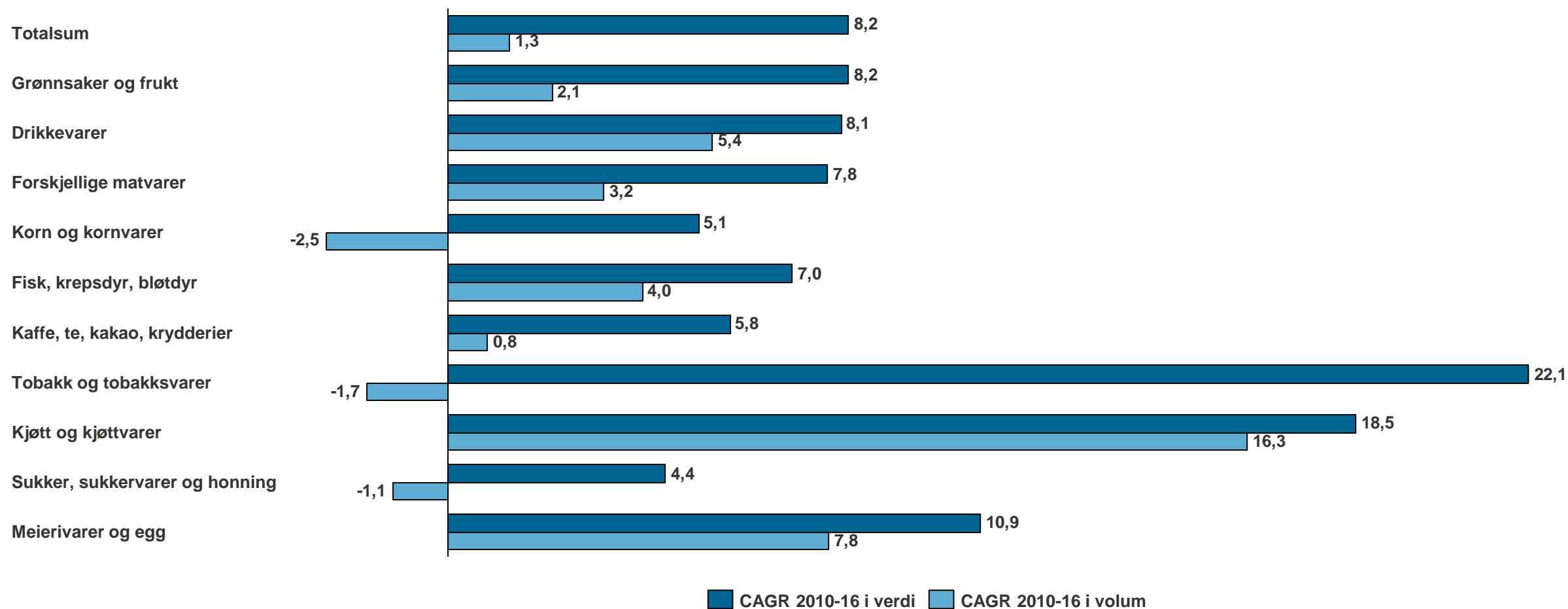
Varegrupper – vekstrater (CAGR) 2010-16

Prisøkninger gjør at importen vokser i verdi i 2016, mens volumet (tonn) faller

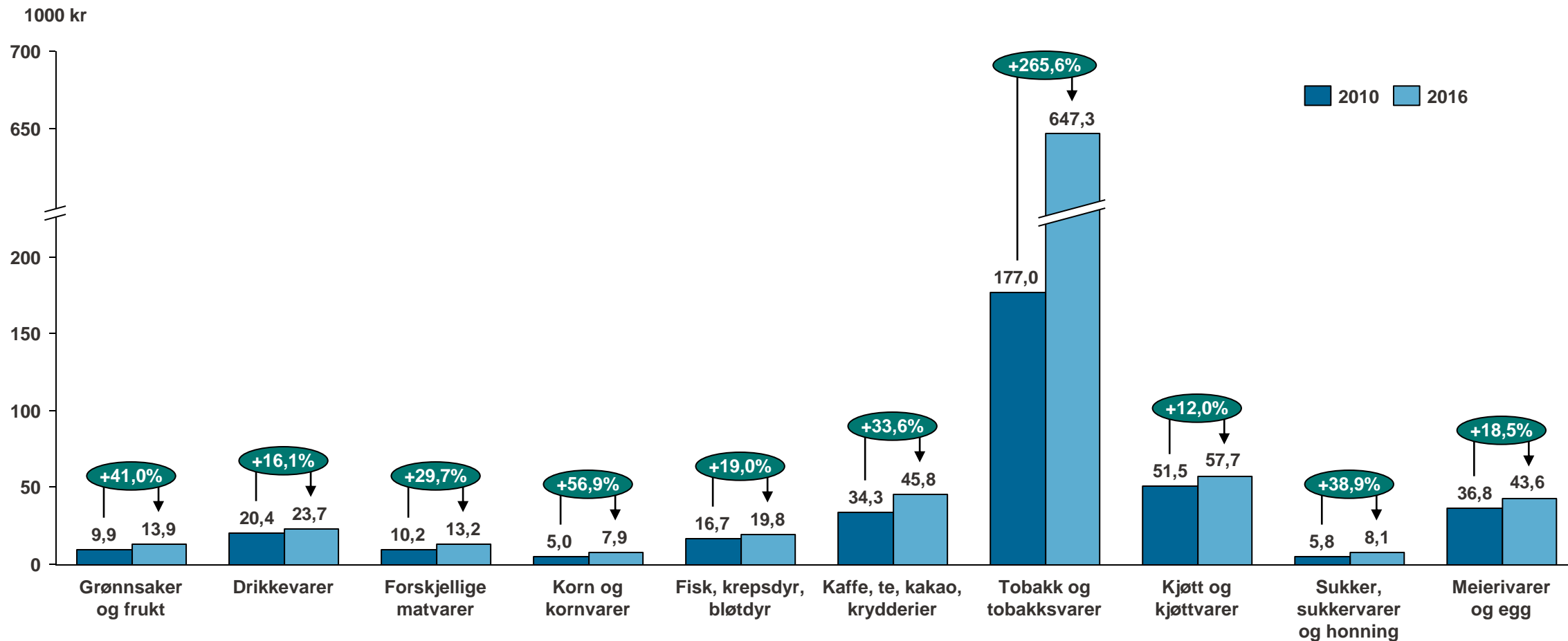

I perioden 2010-16 har nesten alle varegruppene vekst både i verdi og volum

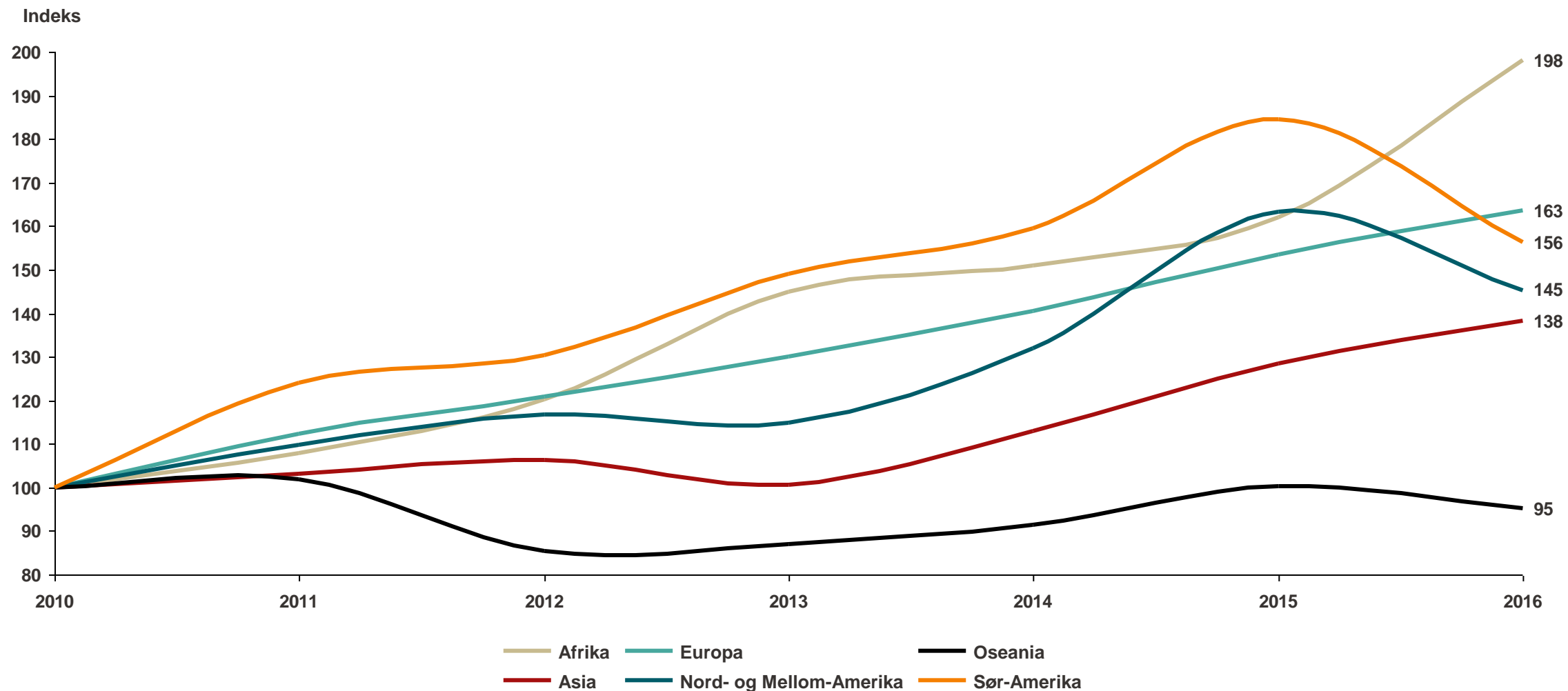

Ser man på veksten i importen er den drevet av økte priser mer enn en økning i volumet (tonn)

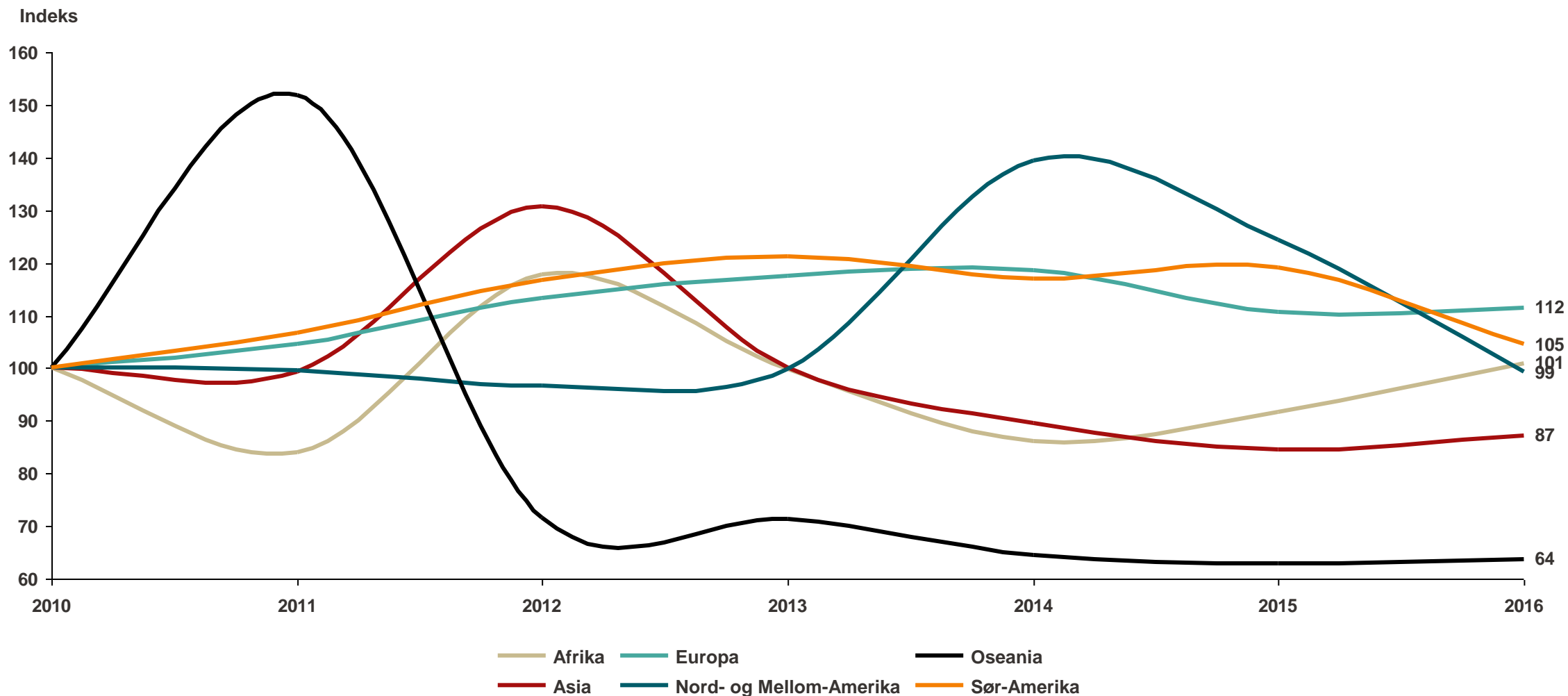
Utvikling i pris per importerte tonn 2010 vs 2016

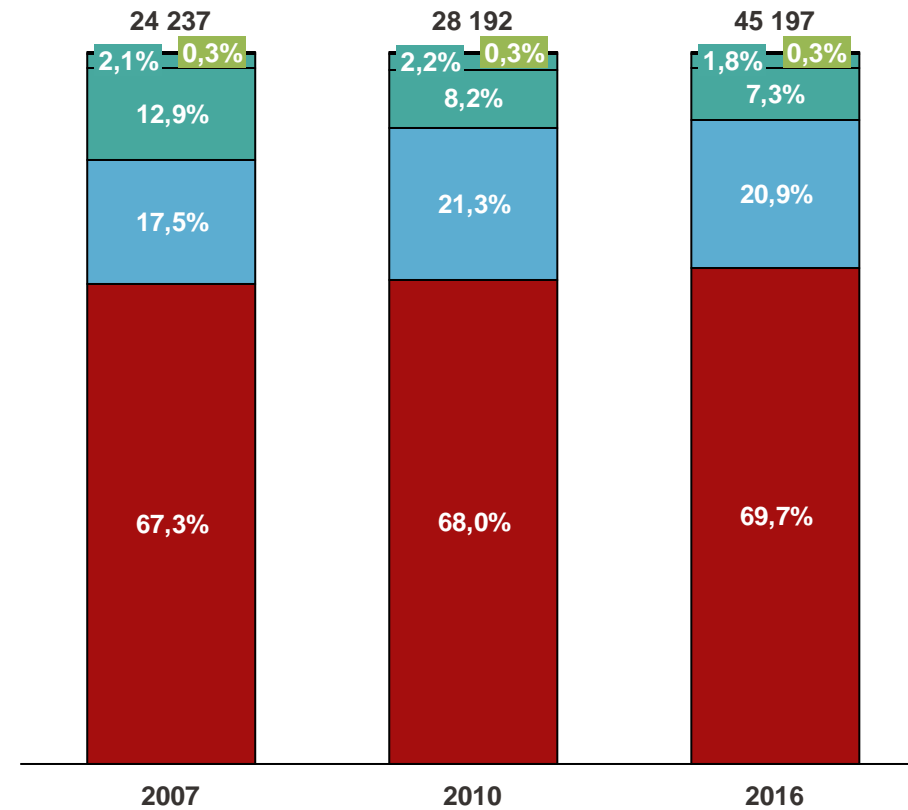
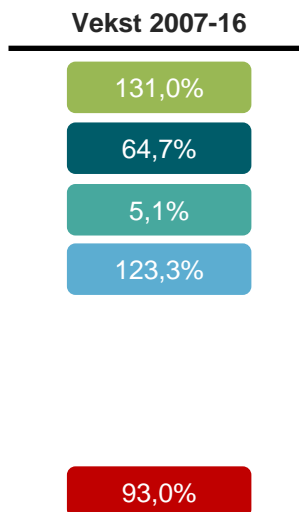
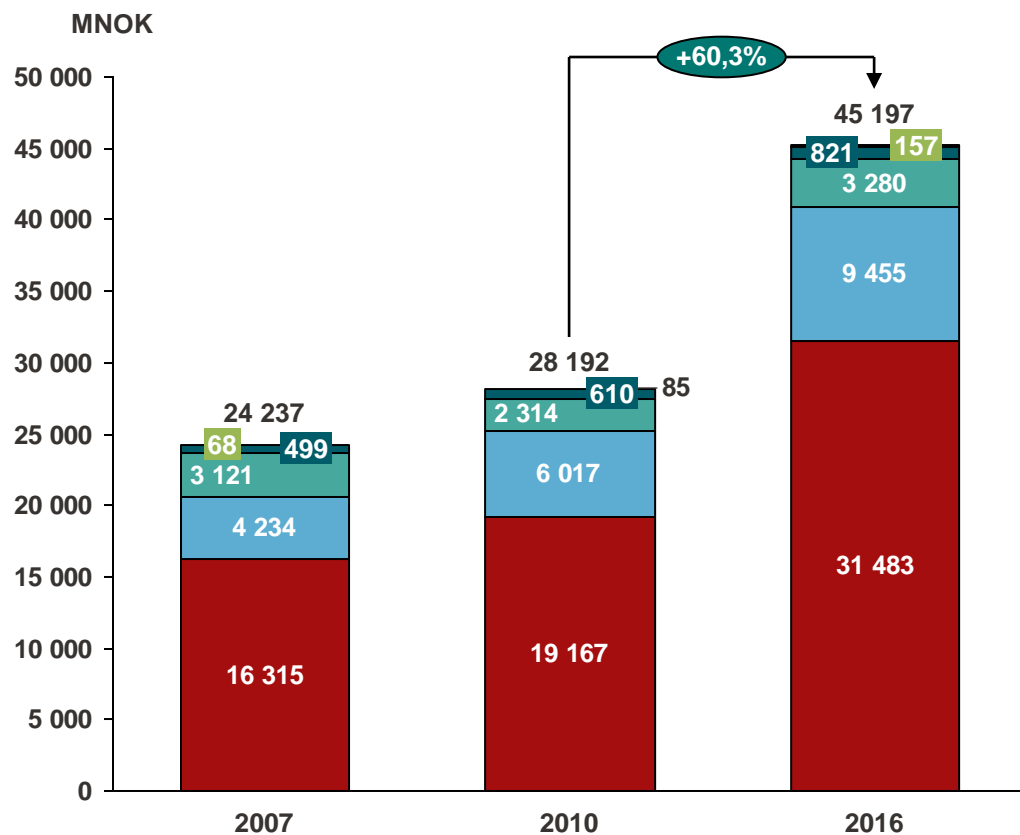
Afrika har hatt den sterkeste veksten av verdensdelene målt i verdi fra 2010

Europa har hatt den sterkeste veksten av verdensdelene målt i volum fra 2010

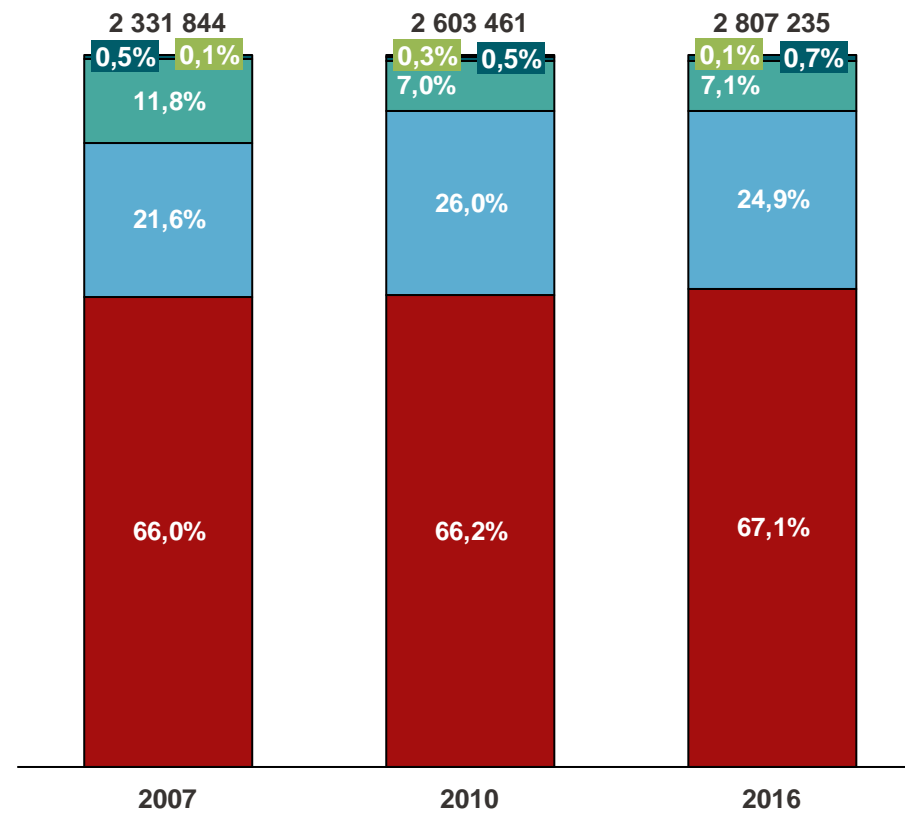
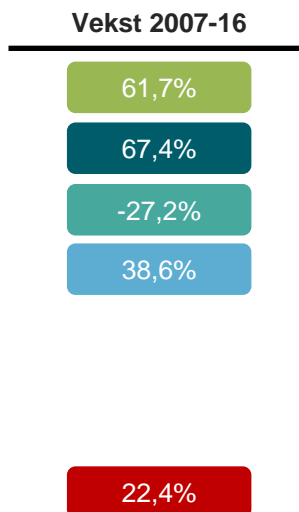
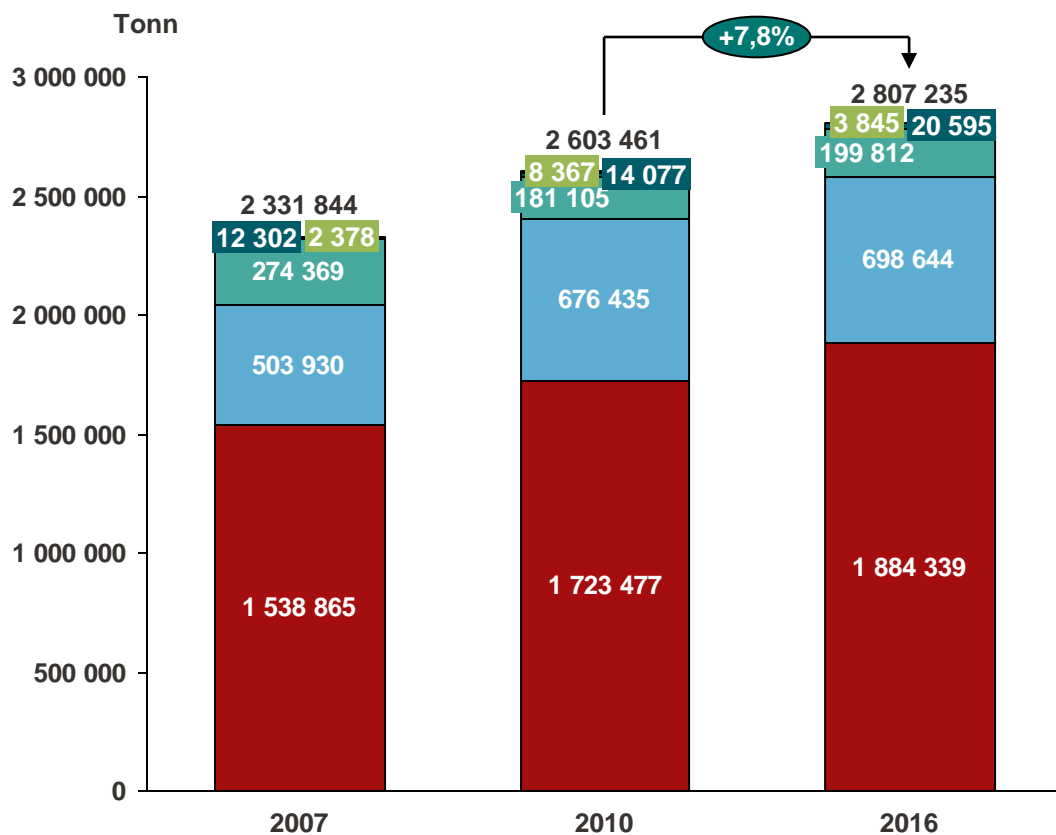
EU og utviklingslandene har styrket sin posisjon som importland for Norge (i verdi)

■ MUL - minst utviklede land
 ■ Andre
 ■ EU
■ EFTA
 ■ Utviklingsland

■ MUL - minst utviklede land
 ■ Andre
 ■ EU
■ EFTA
 ■ Utviklingsland

EU er den største importdestinasjonen for matvarer til Norge i volum (tonn)

■ MUL - minst utviklede land
 ■ Andre
 ■ EU
■ EFTA
 ■ Utviklingsland

■ MUL - minst utviklede land
 ■ Andre
 ■ EU
■ EFTA
 ■ Utviklingsland

Innhold

Oppsummering

Bakgrunn

Hovedtall

Skandinavisk sammenligning

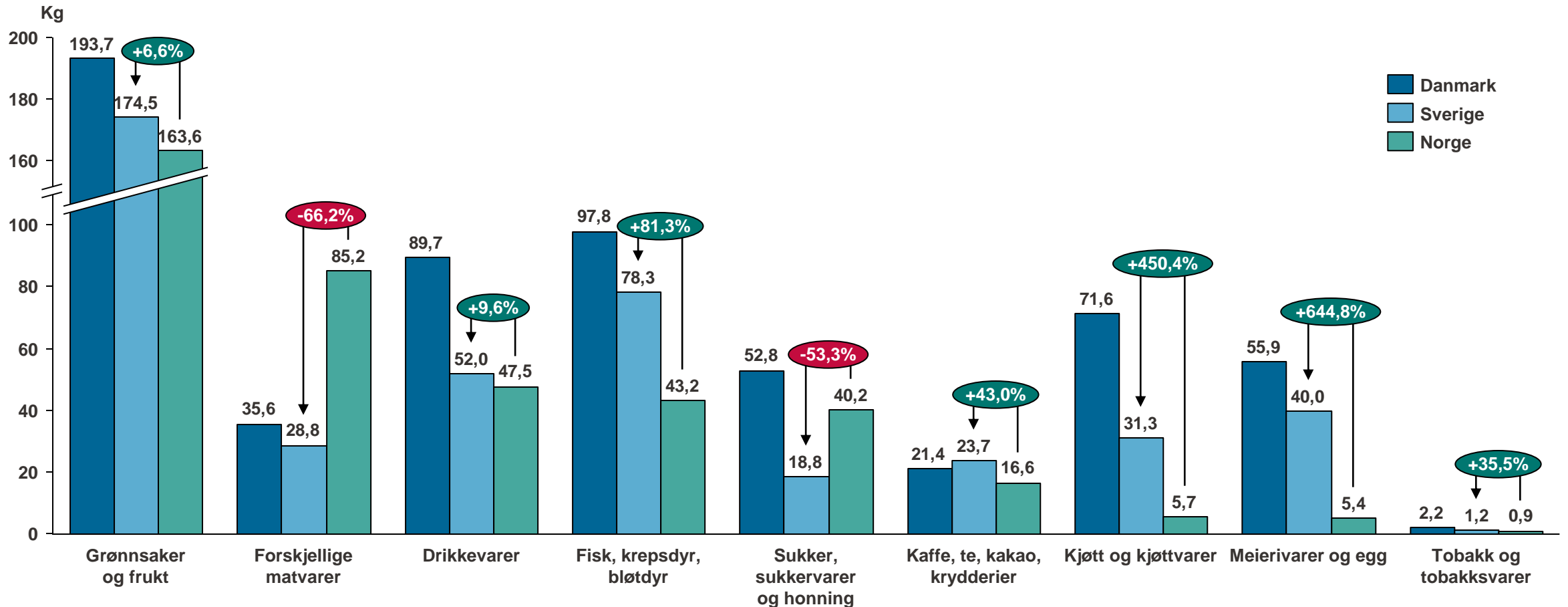
Import fordelt på varegrupper og land

Vedlegg

Import av matvarer per innbygger i kilo

Skandinavisk sammenligning 2016

Norge skiller seg fra nabolandene særlig på import av kjøtt og meierivarer der import per innbygger i Norge er 5,7 kg og 5,4 kg, mens import per innbygger i Sverige hhv 31,3 kg og 40,0 kg og 71,6 kg og 55,9 kg i Danmark. Import per innbygger er mellom 6 og 13 ganger høyere i Danmark og Sverige enn Norge

Innhold

Oppsummering

Bakgrunn

Hovedtall

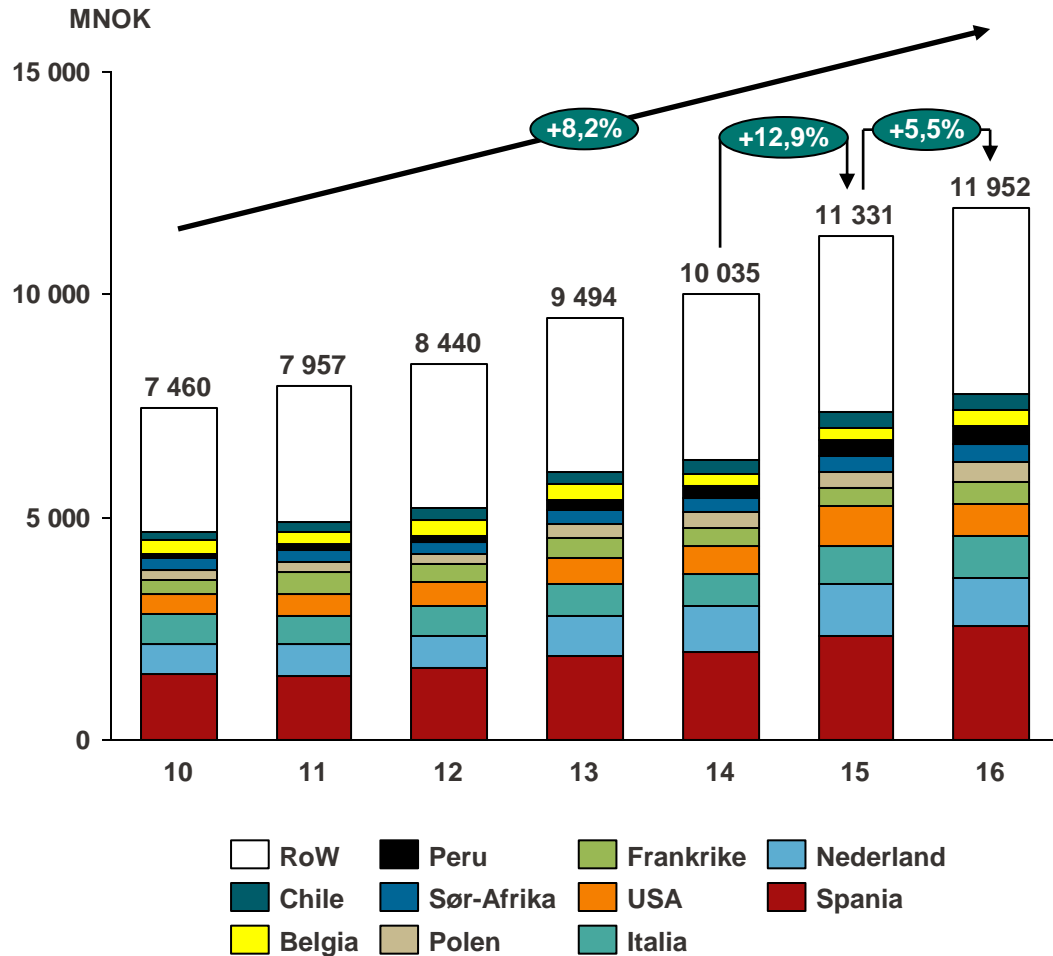
Skandinavisk sammenligning

Import fordelt på varegrupper og land

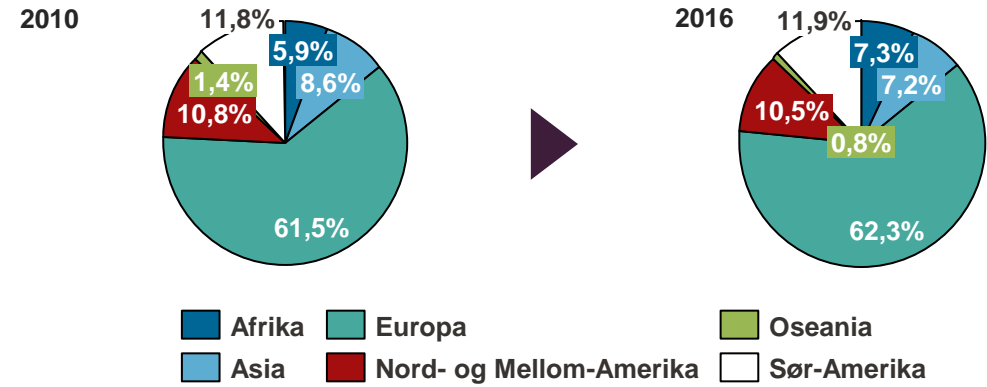
Vedlegg

Importverdien av frukt og grønt har økt med 8,2% årlig og alle de 10 største landene er i vekst

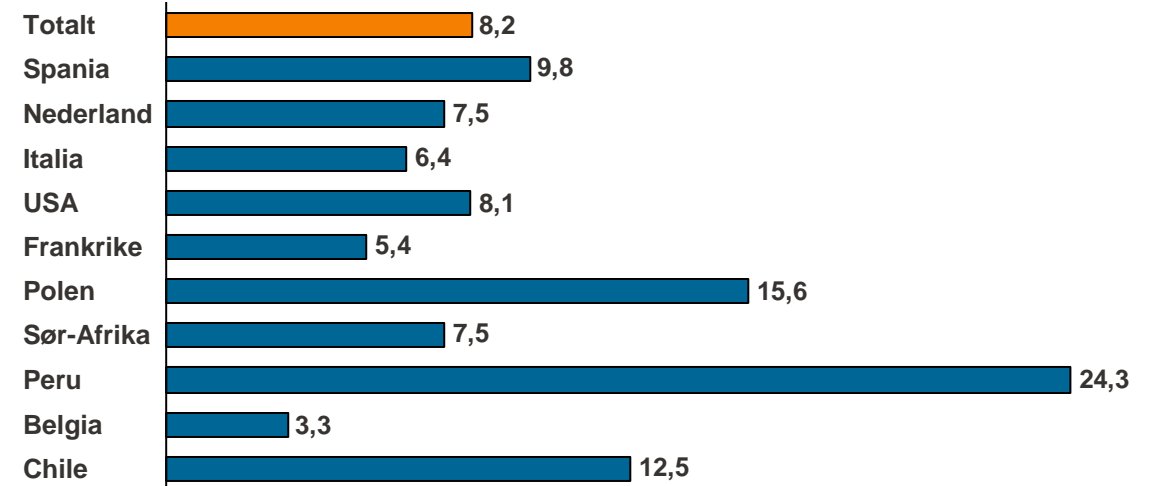
65% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

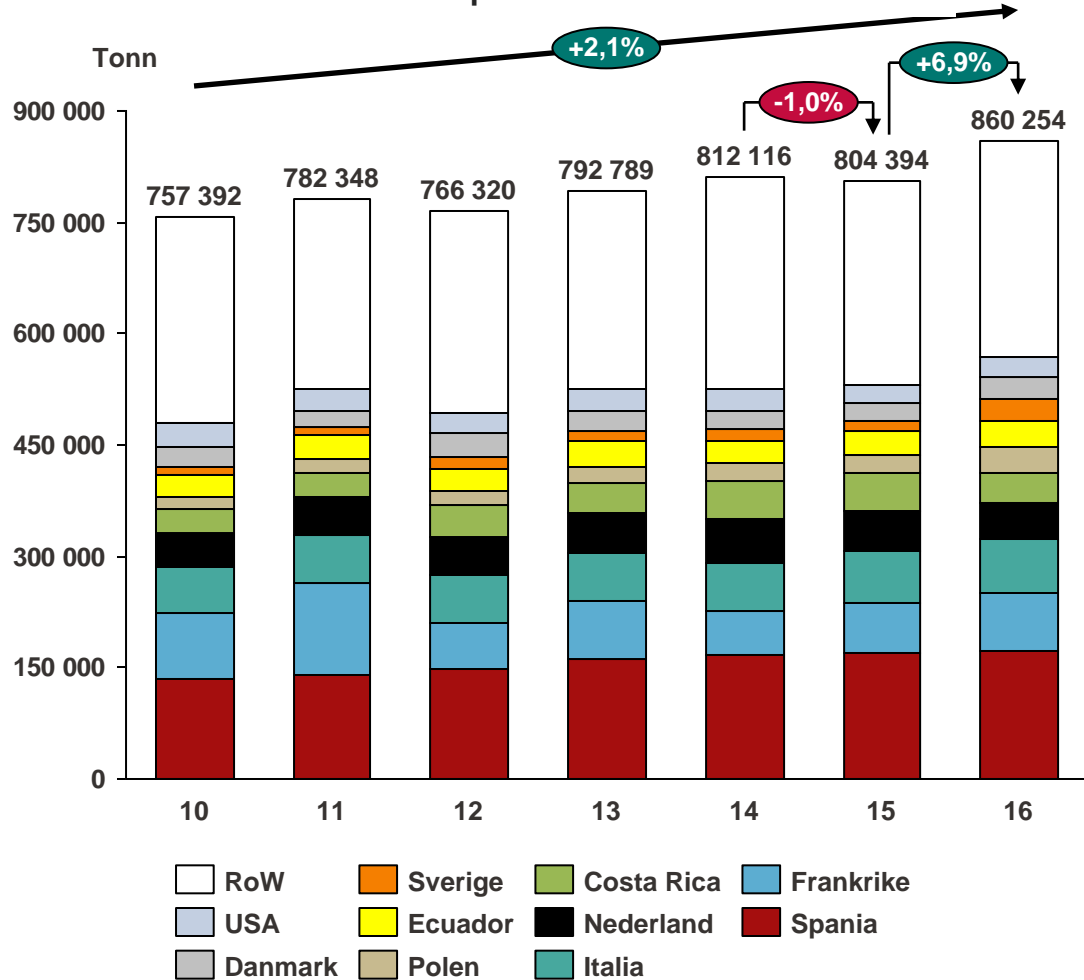

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

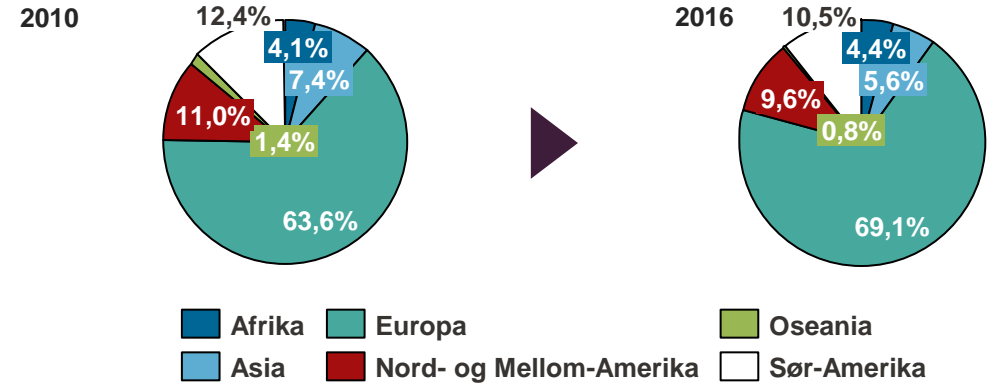

Veksten i volum er betydelig lavere enn veksten i verdi og ligger på 2,1% årlig

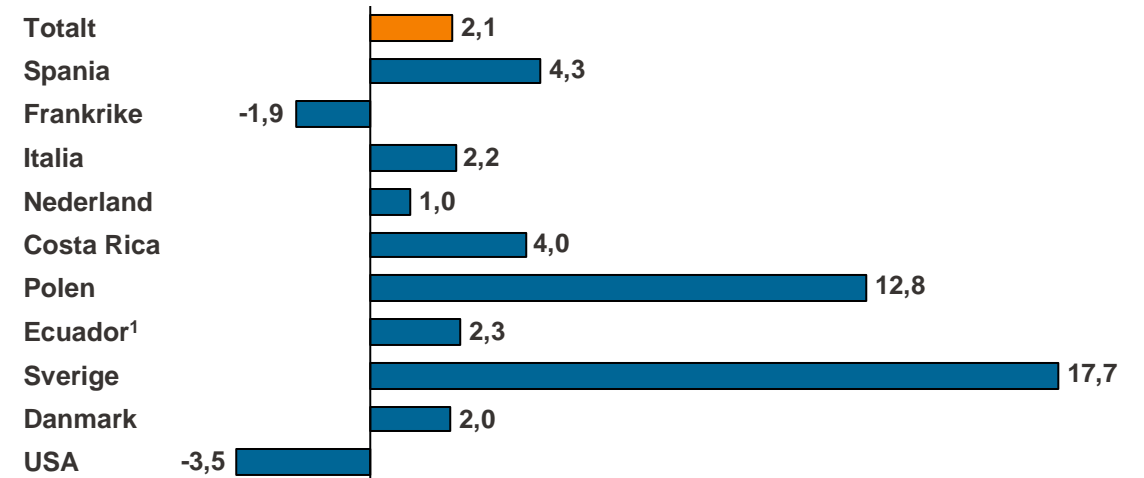
66% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

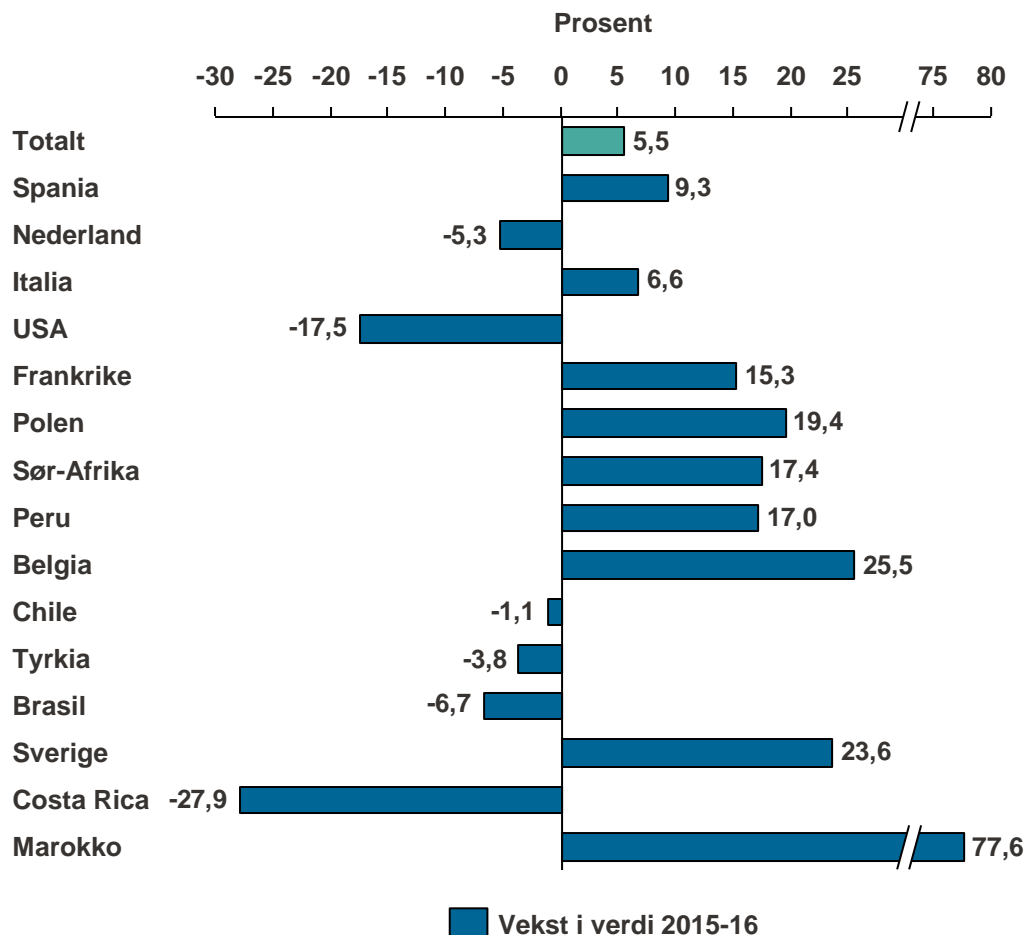

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

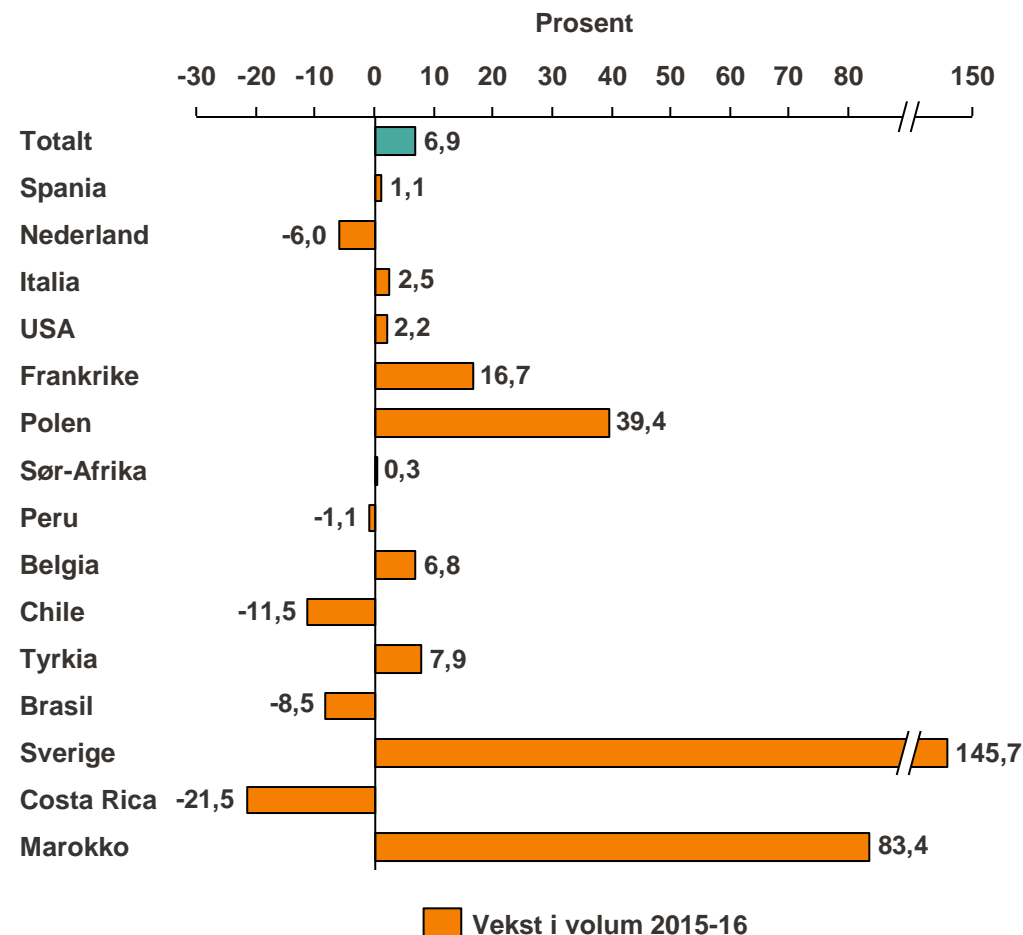

I 2016 økte volumet mer enn verdien på importen

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

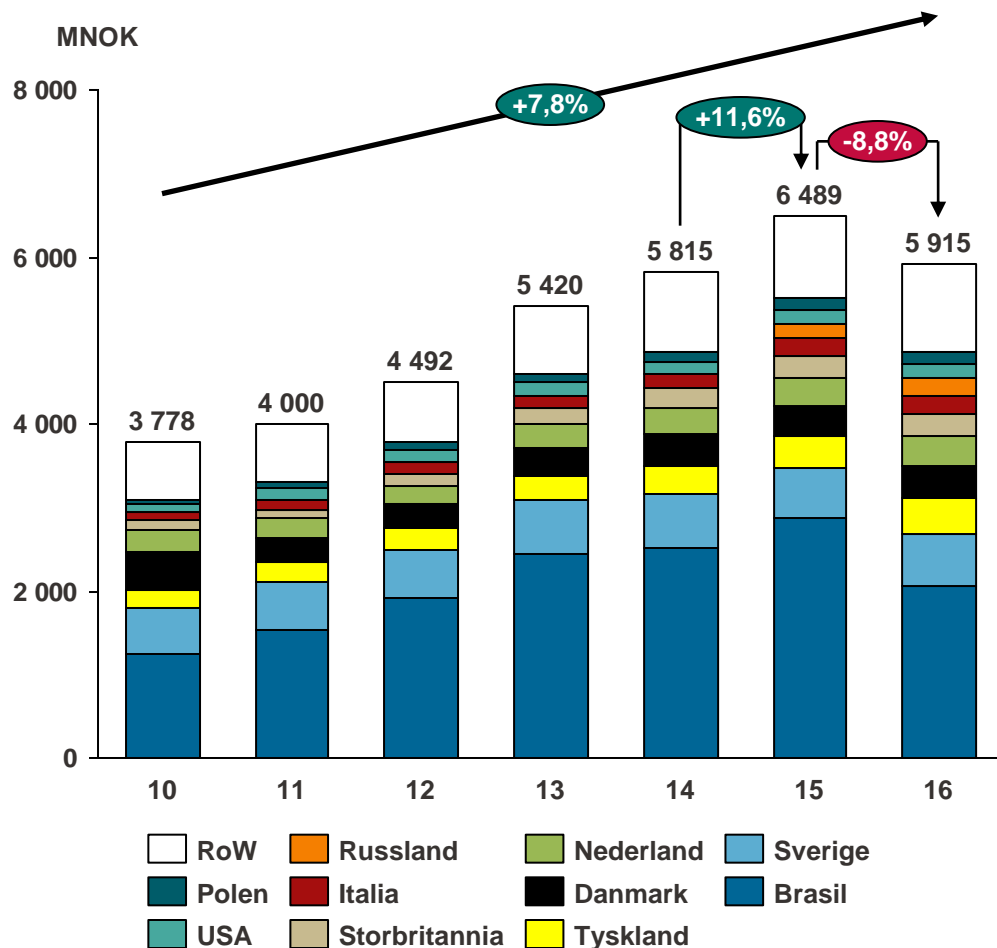

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015-2016

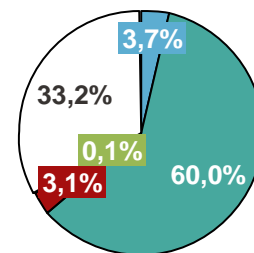
Importverdien av forskjellige matvarer har hatt en årlig vekst i perioden 2010-16 på 7,8%

82% av importen kommer fra de 10 største importlandene

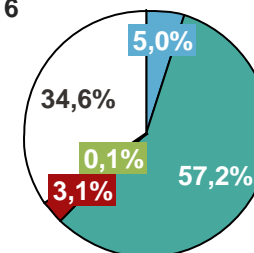

Import etter verdensdel

2010

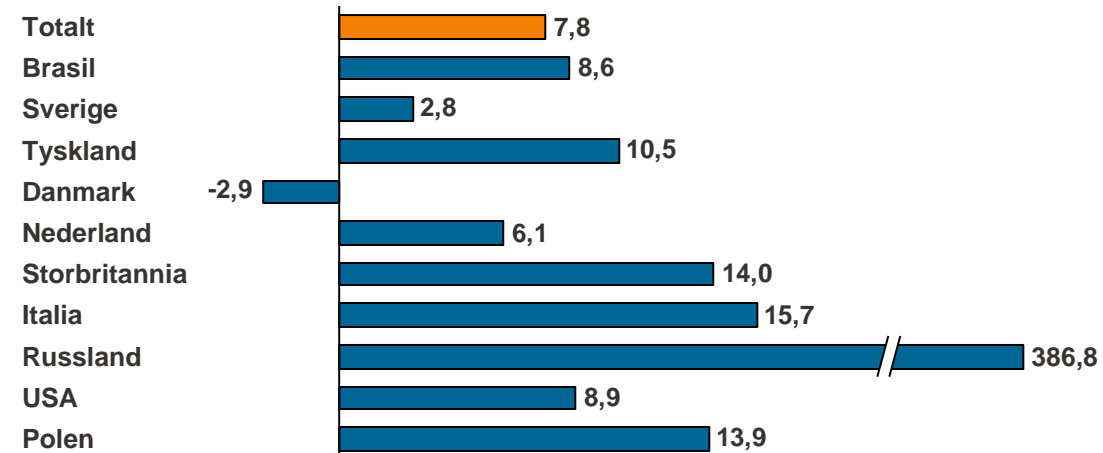

2016

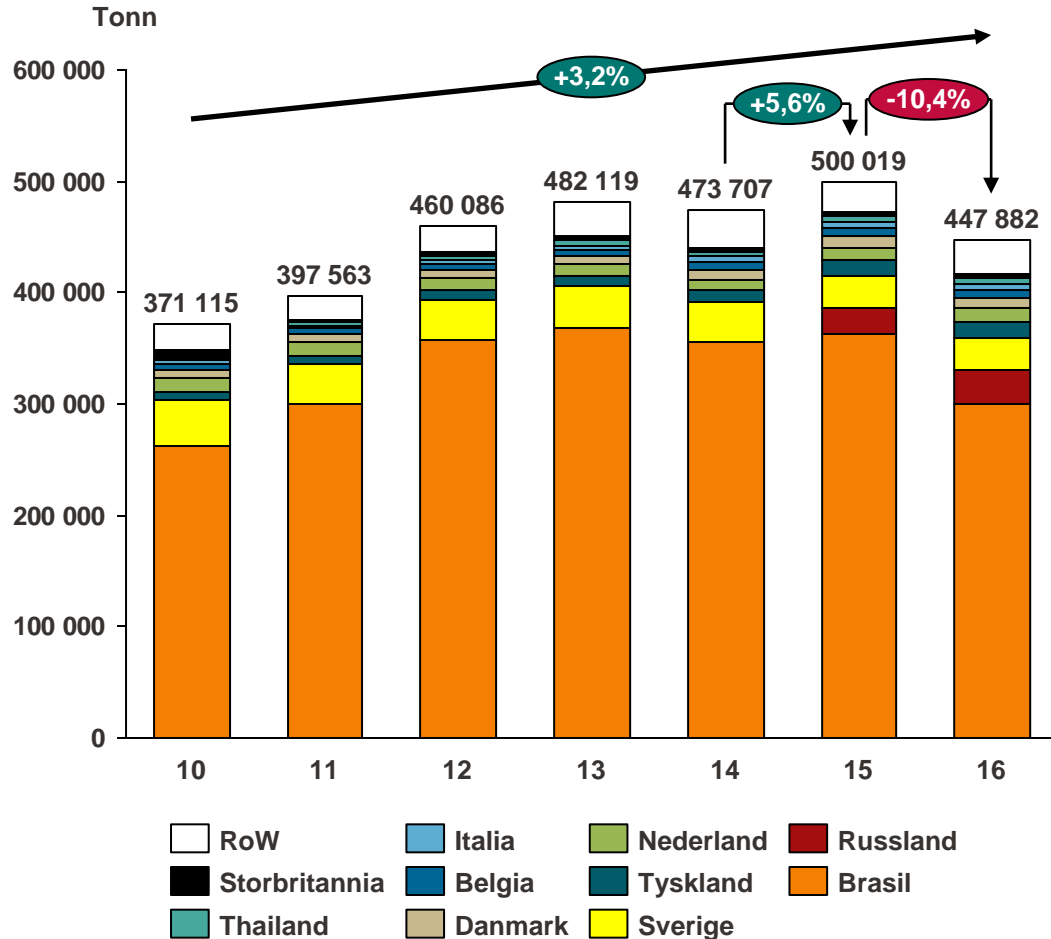
- Afrika
- Europa
- Oseania
- Asia
- Nord- og Mellom-Amerika
- Sør-Amerika

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

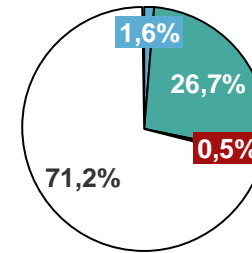
Veksten i volum har også vært sterk i perioden, men falt betydelig i 2016

93% av importen kommer fra de 10 største importlandene

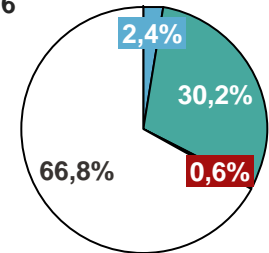

Import etter verdensdel

2010

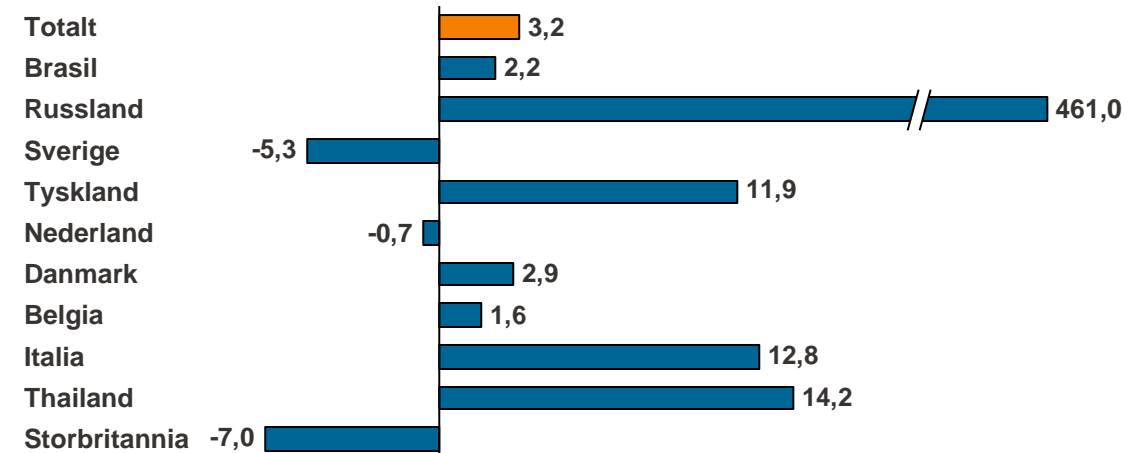

2016

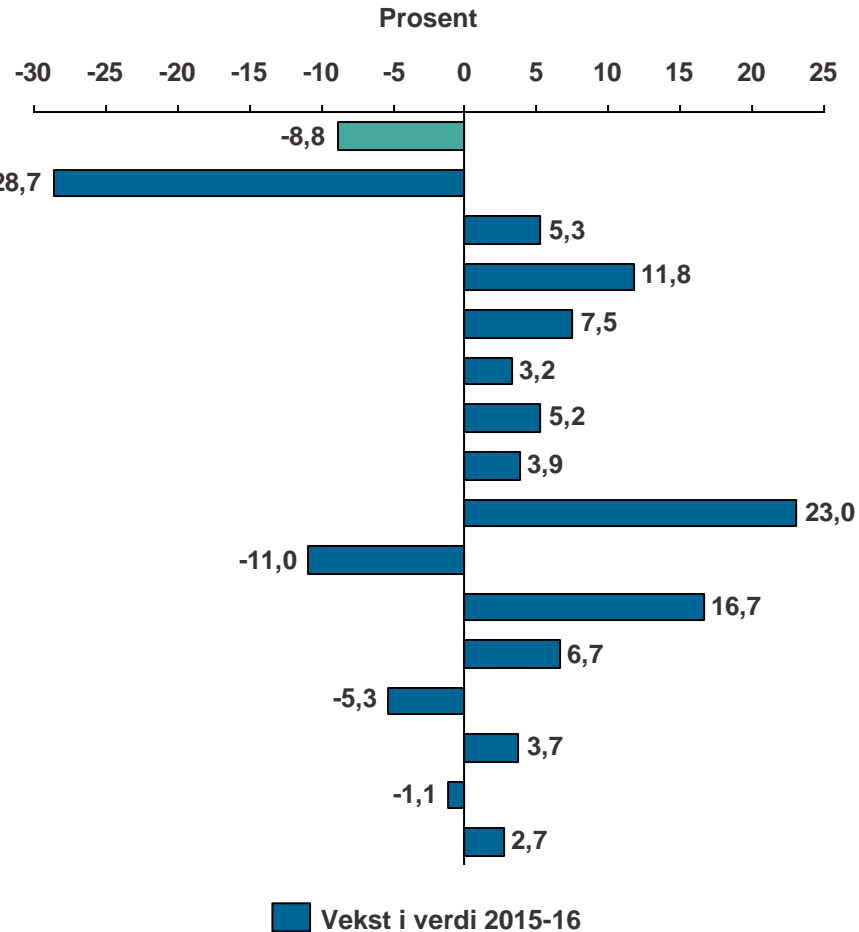
Afrika, Europa, Oseania, Asia, Nord- og Mellom-Amerika, Sør-Amerika

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

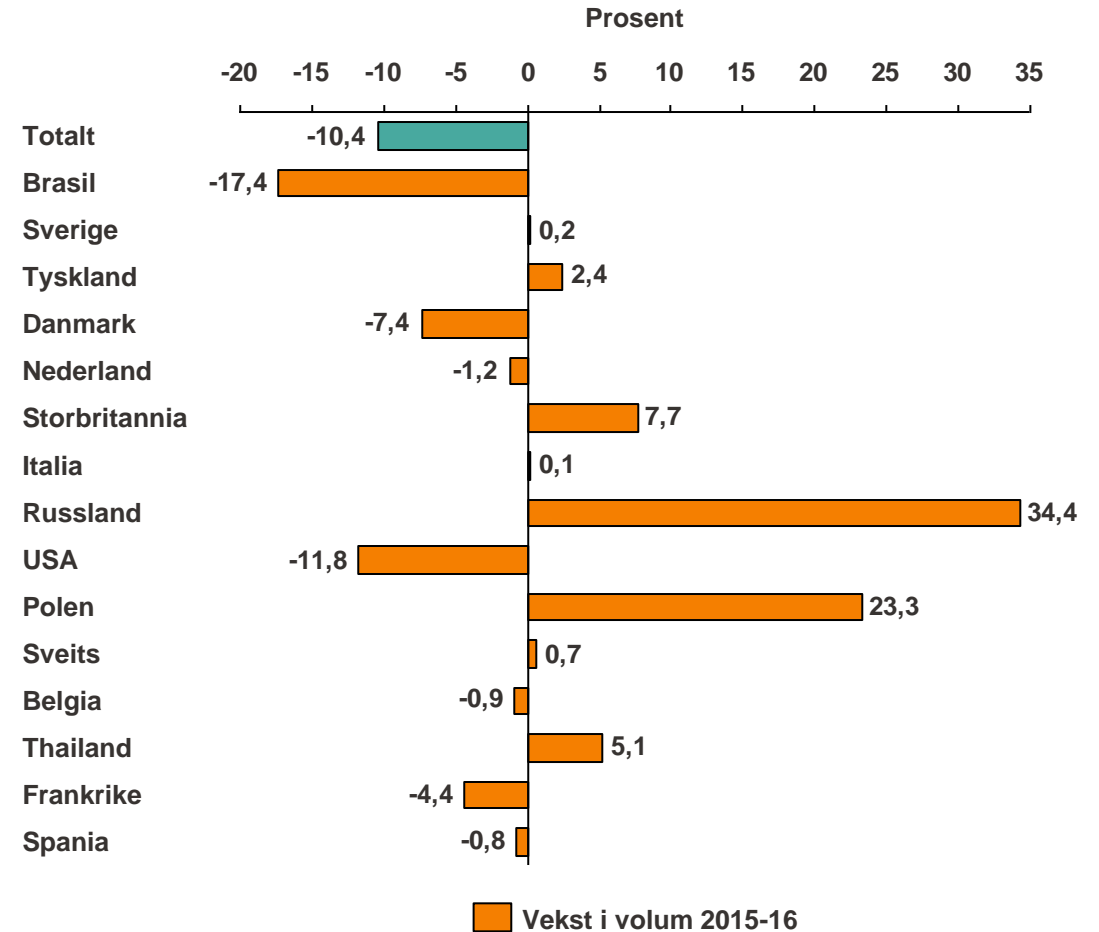

Veksten i importen i 2016 var negativ både i verdi og volum

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

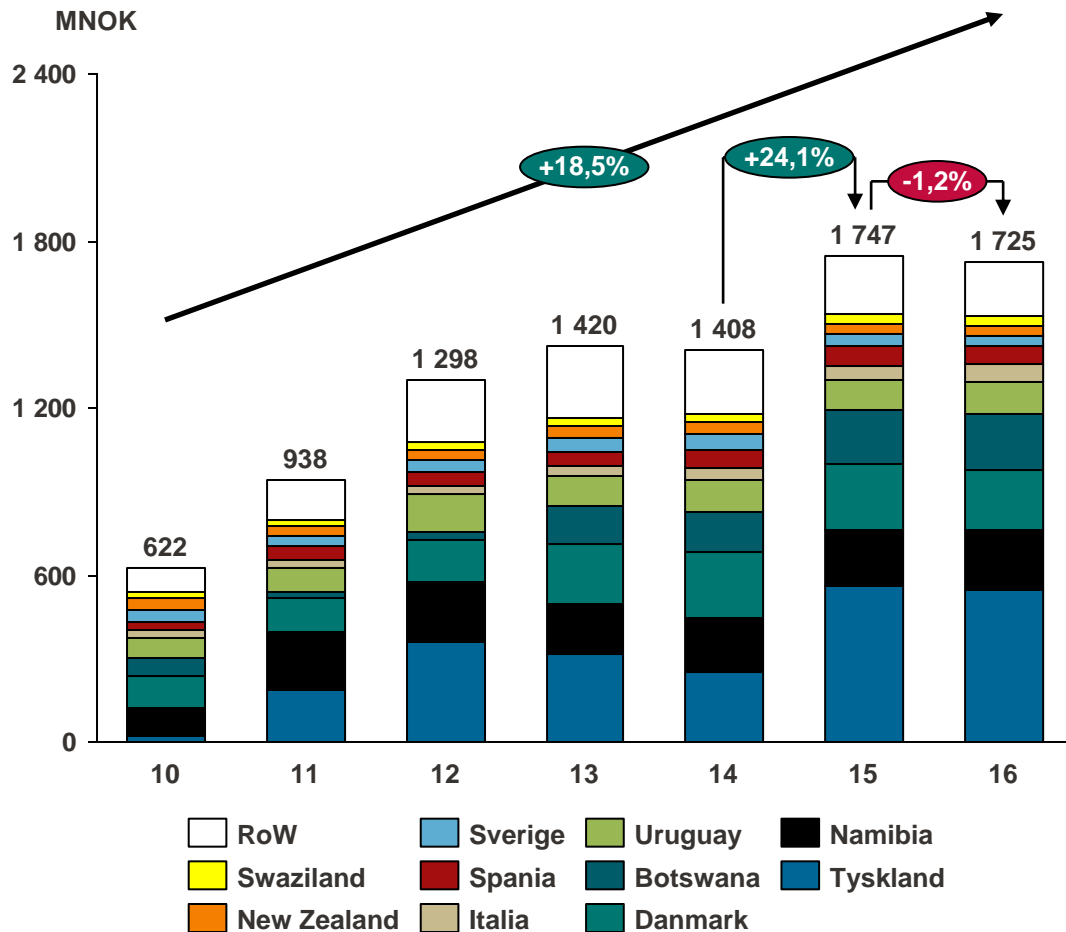
15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015-2016

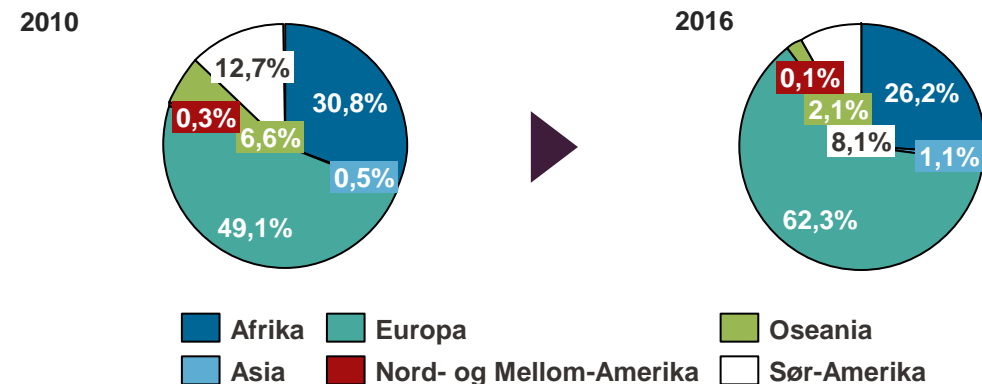
Kilde: SSB/Virke Analyse

Importen av kjøtt og kjøttvarer har hatt sterk vekst fra et lavt volum, men falt i 2016

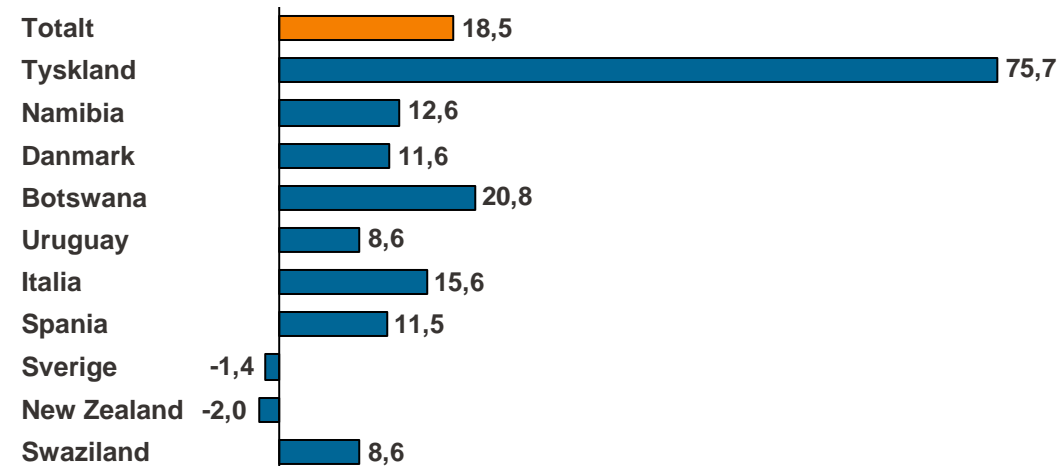
89% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

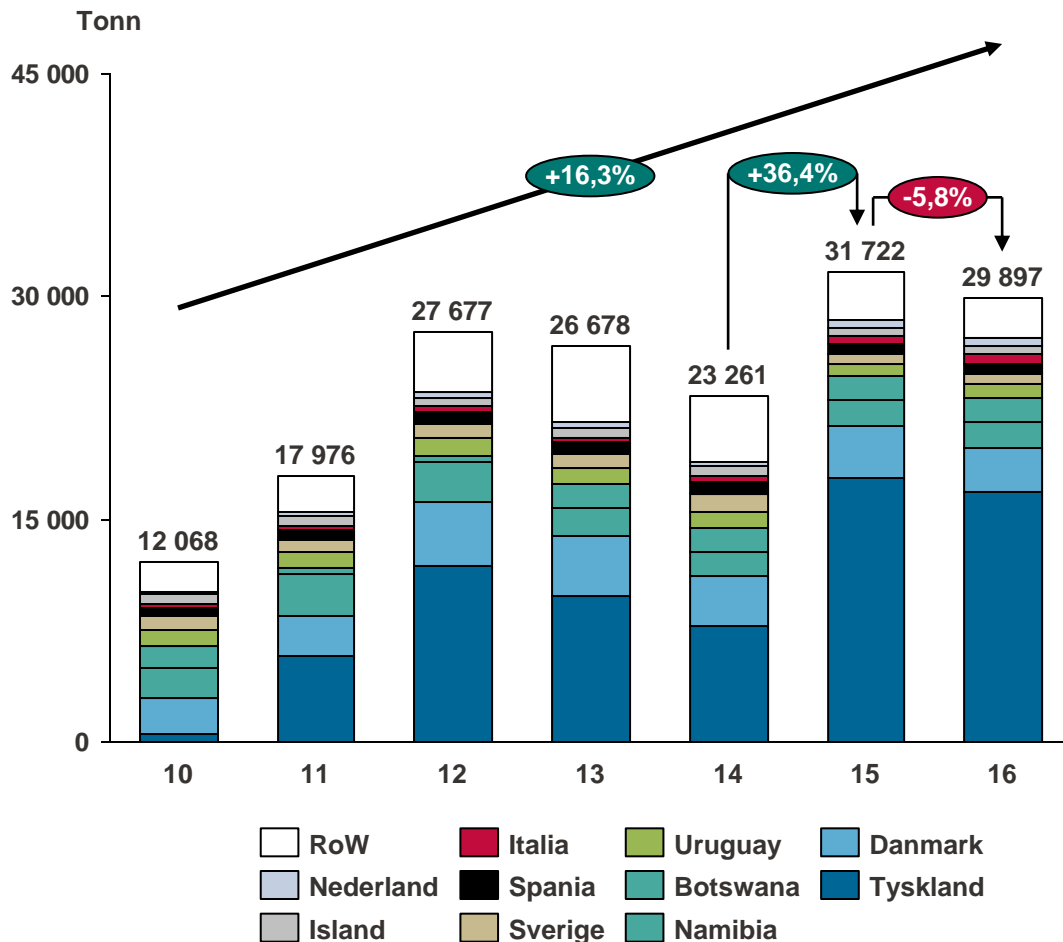

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

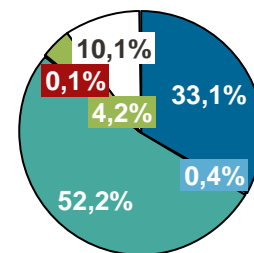
Målt i tonn var også veksten i norsk import av kjøtt og kjøttvarer negativ i 2016

91% av importen kommer fra de 10 største importlandene

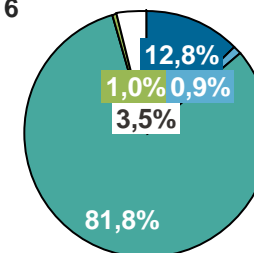

Import etter verdensdel

2010

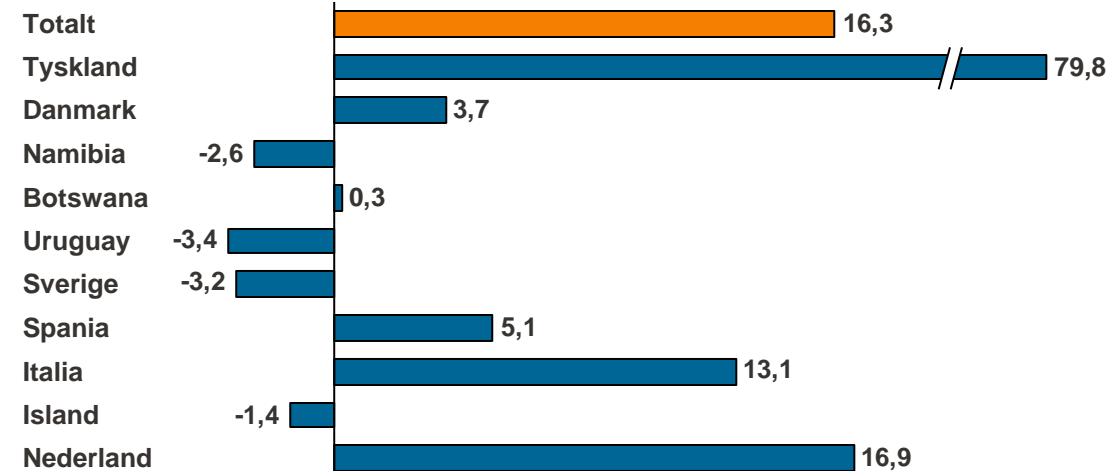
2016

Legende for verdensdelene:

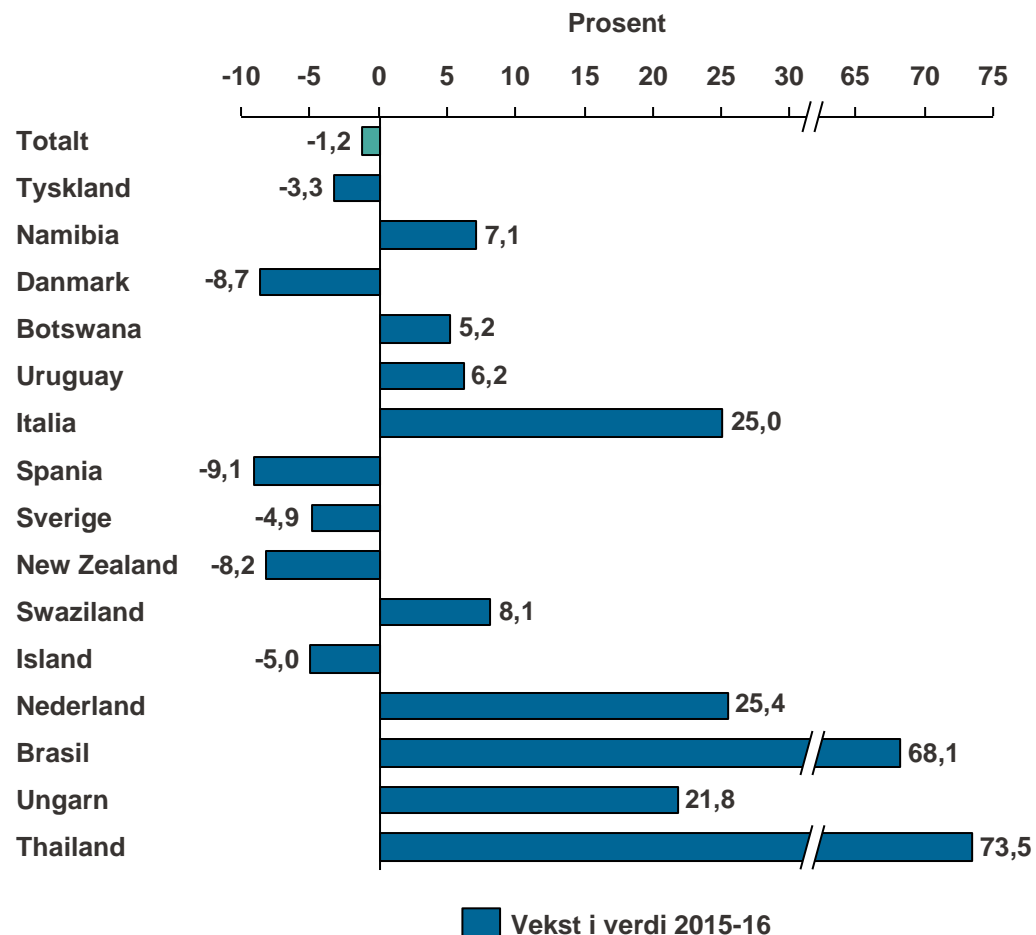
- Afrika
- Asia
- Europa
- Nord- og Mellom-Amerika
- Oseania
- Sør-Amerika

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

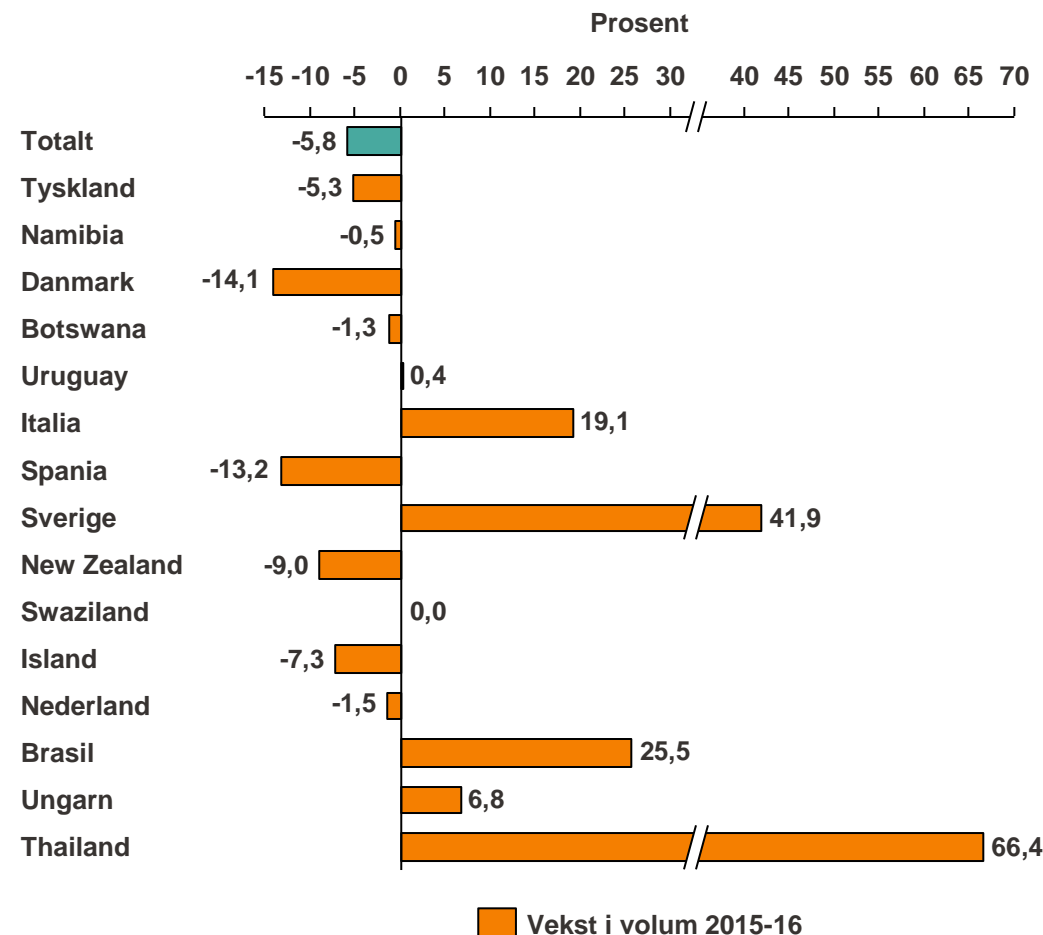

Veksten i importen drives var negativ i 2016 både i verdi og volum

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

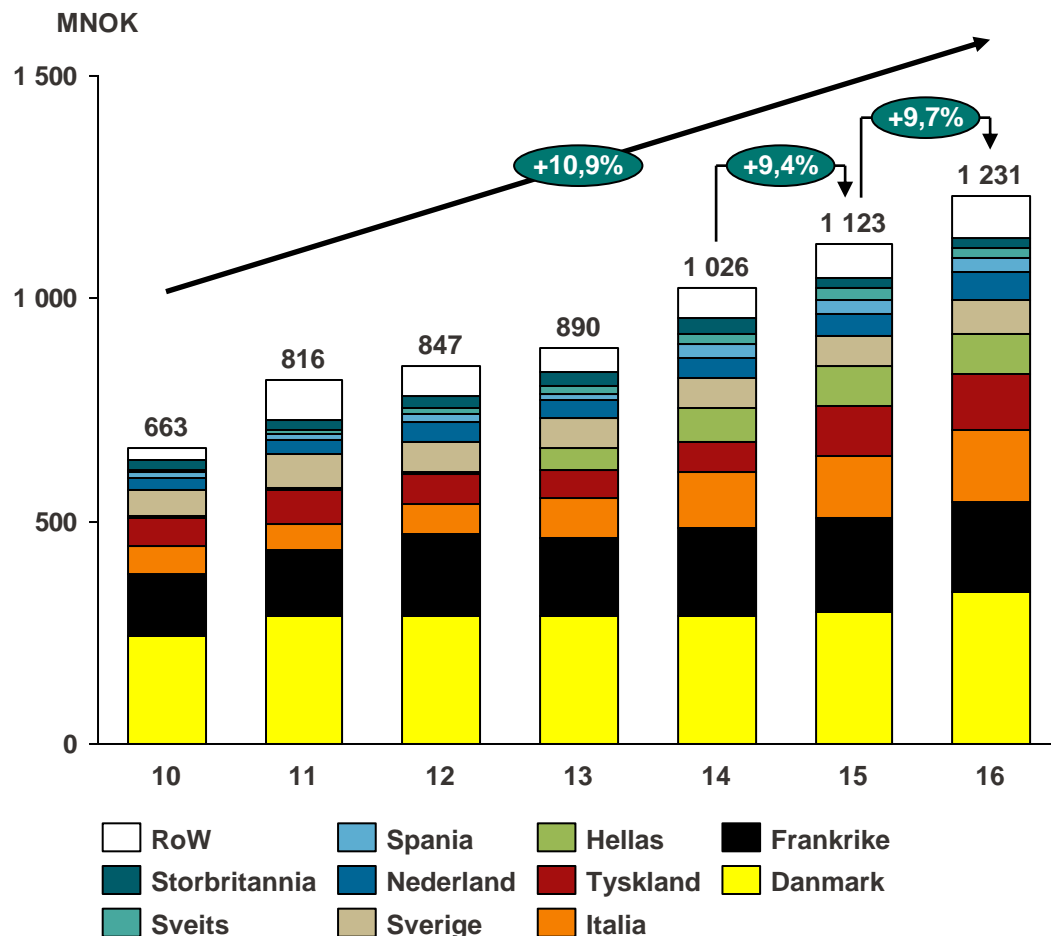

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015-2016

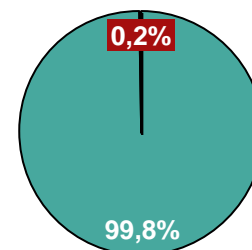
Gjennomsnittlig årlig vekst i importen av meierivarer har vært 10,9% i perioden 2010-16

92% av importen kommer fra de 10 største importlandene

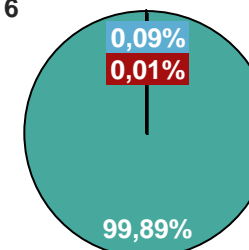

Import etter verdensdel

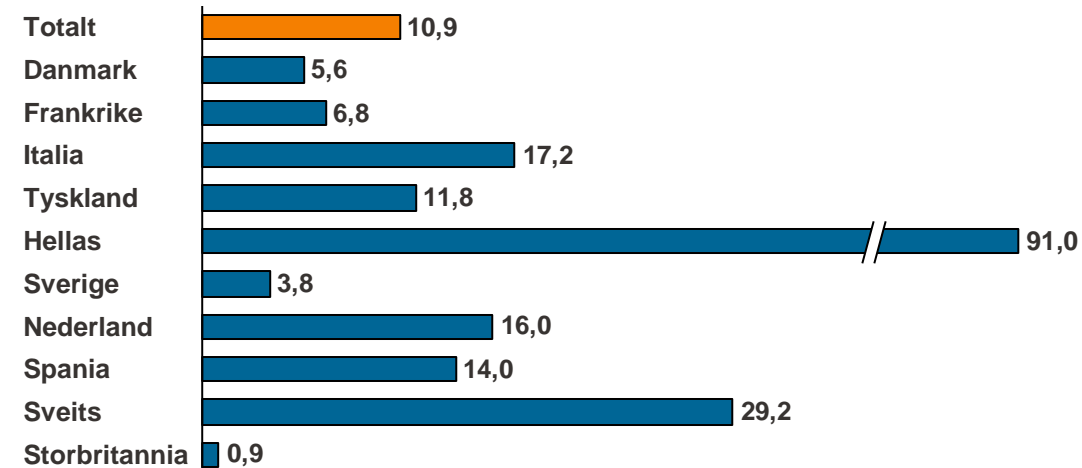
2010

2016

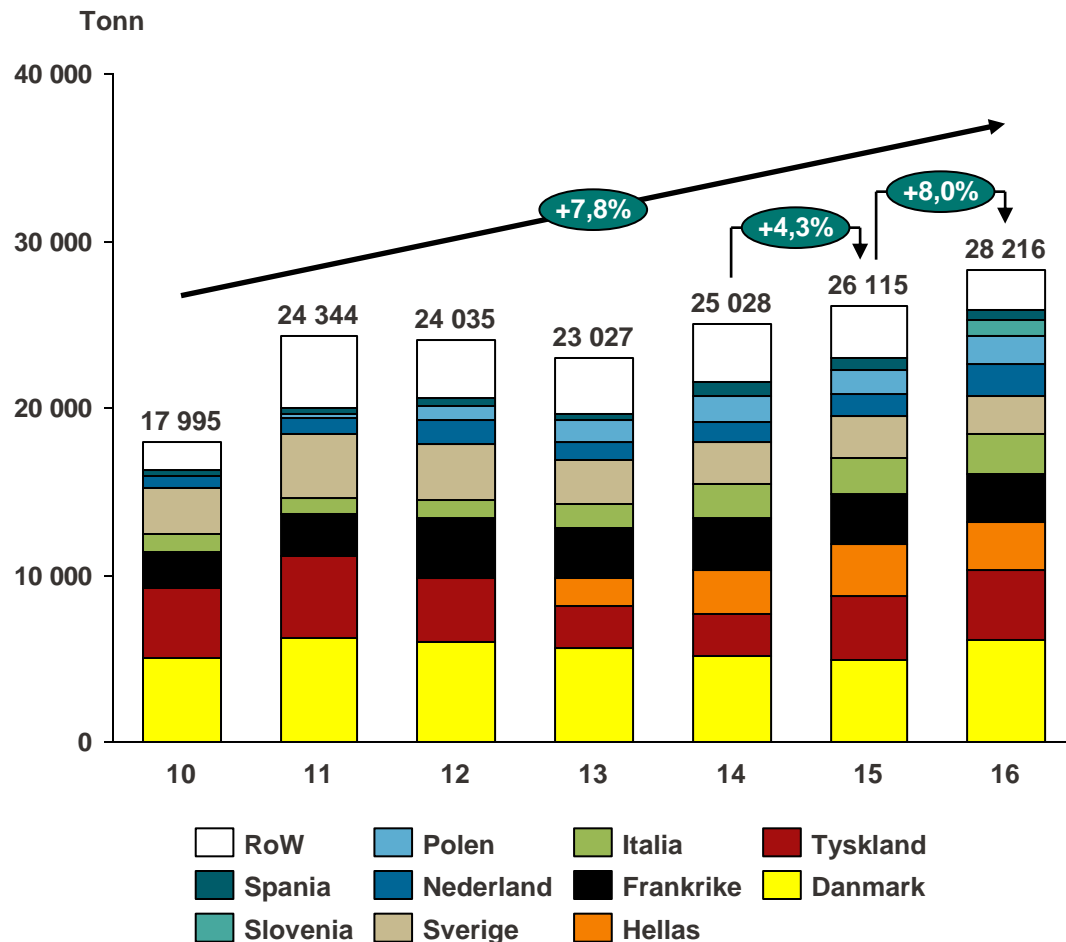

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

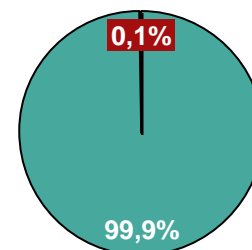
Danmark og Tyskland er de to største importlandene for Norge av meierivarer og egg, med Hellas på 3. plass

92% av importen kommer fra de 10 største importlandene

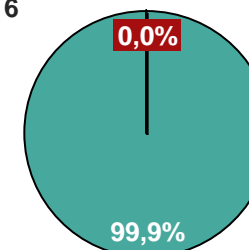

Import etter verdensdel

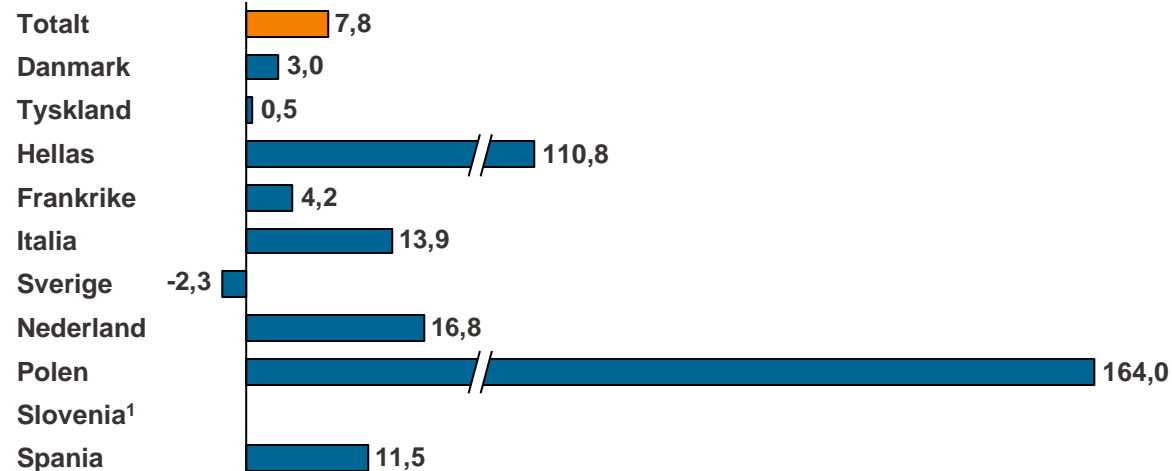
2010

2016

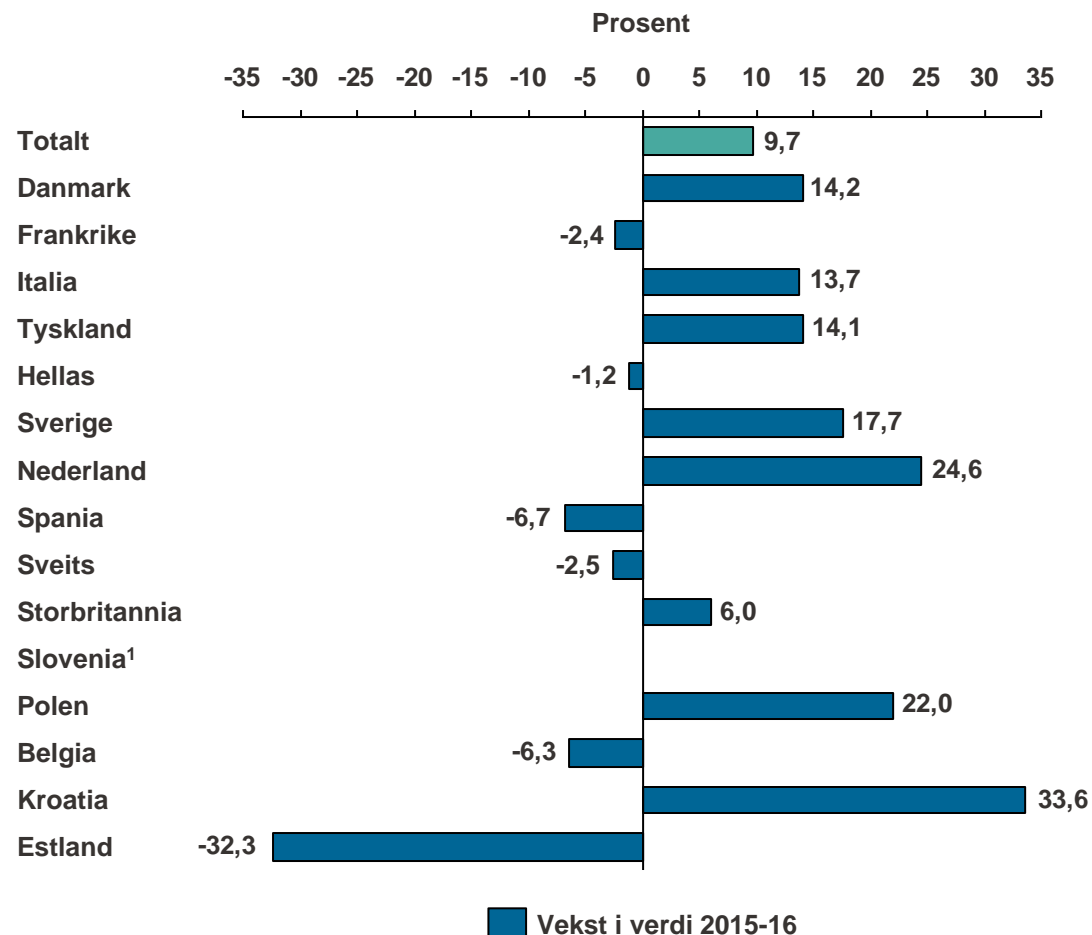
10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

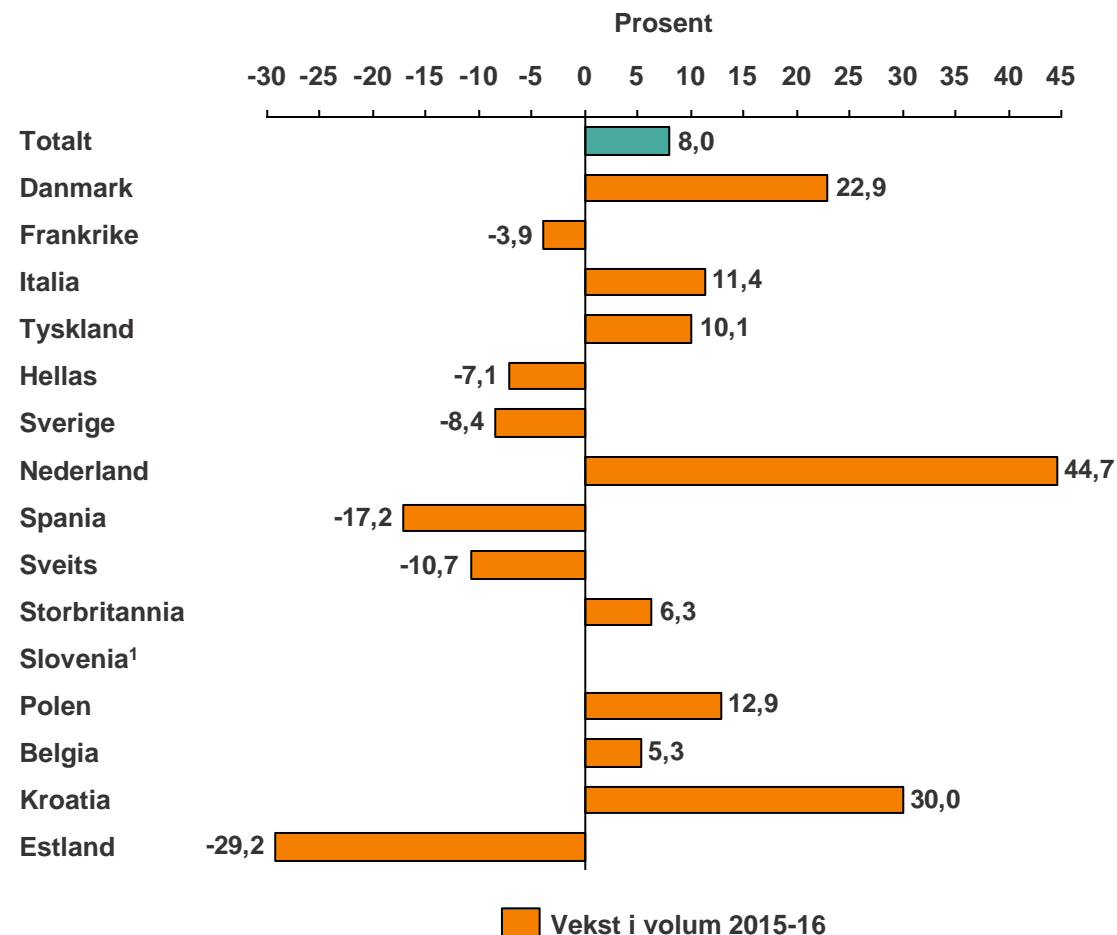
¹ det har kun blitt importert til Norge i 2016 og dermed finnes det ikke noen vekstrate
 Kilde: SSB/Virke Analyse

Veksten i både verdi og volum var høy i 2016 for meierivarer og egg

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

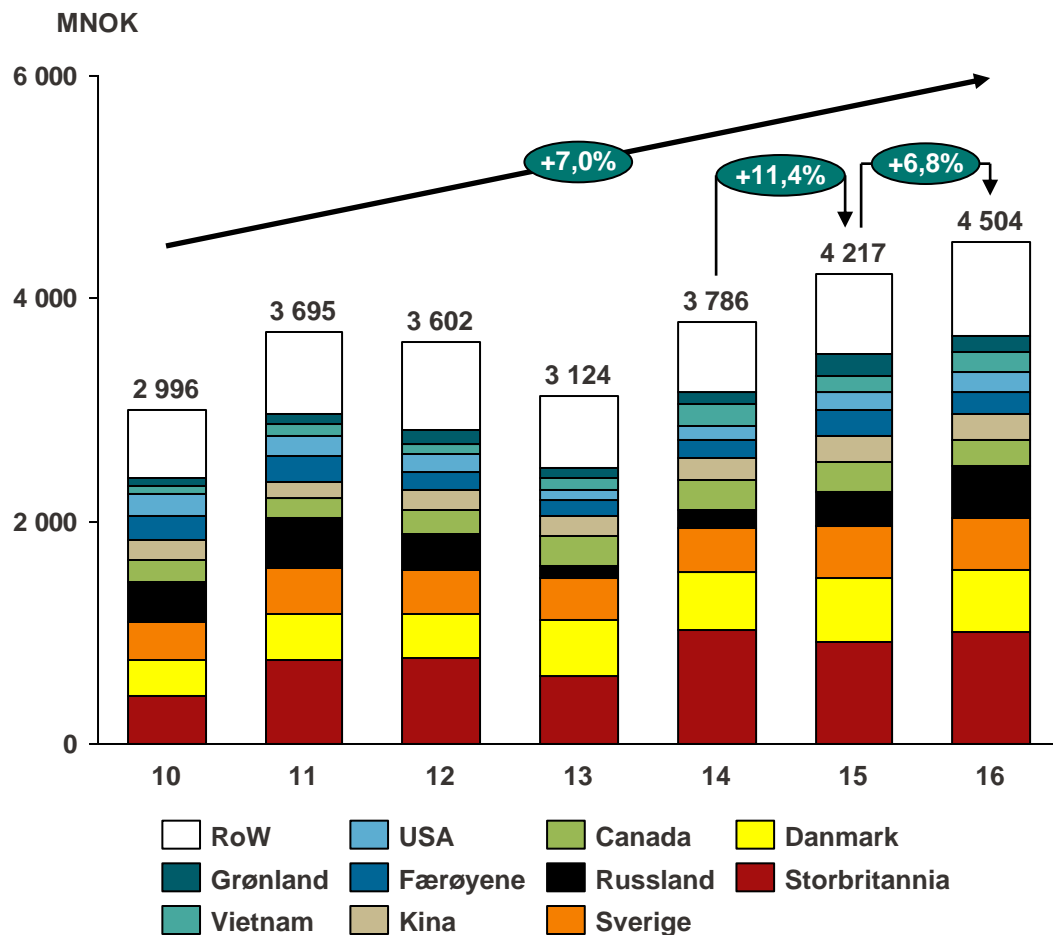

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015 -2016

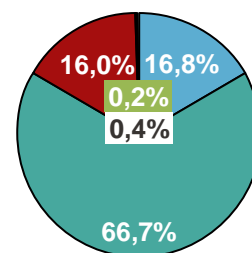
Veksten i importverdi har vært 7,0% årlig i perioden

81% av importen kommer fra de 10 største importlandene

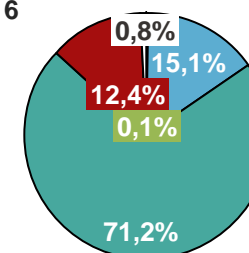

Import etter verdensdel

2010

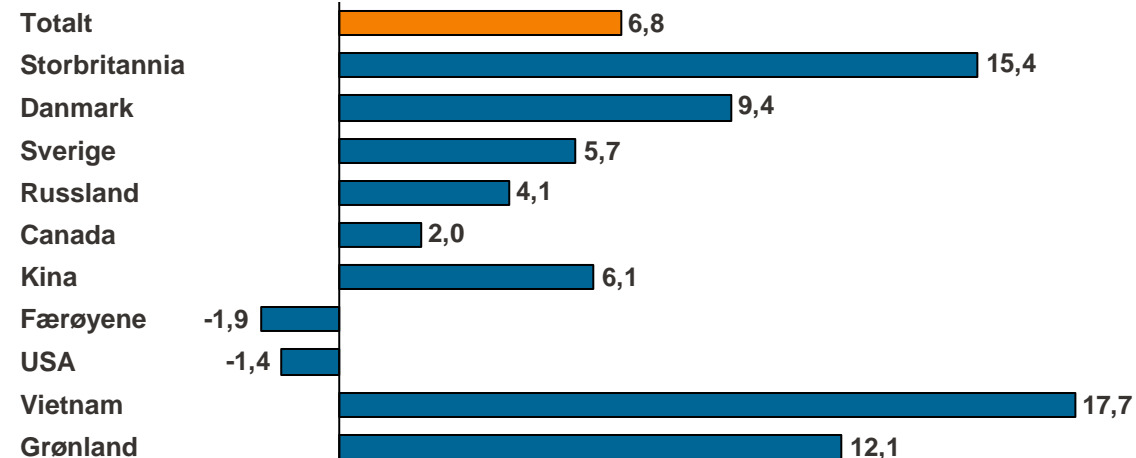

2016

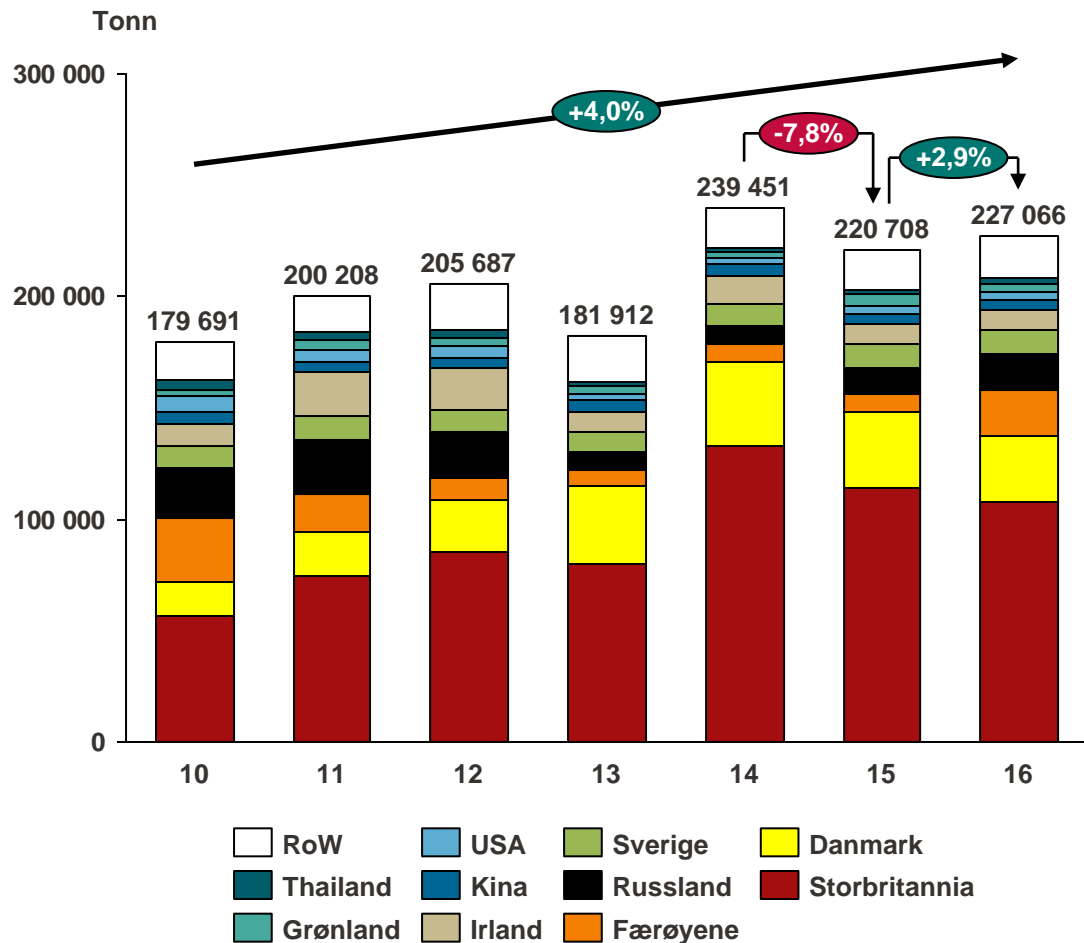
- Afrika
- Asia
- Europa
- Nord- og Mellom-Amerika
- Oseania
- Sør-Amerika

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

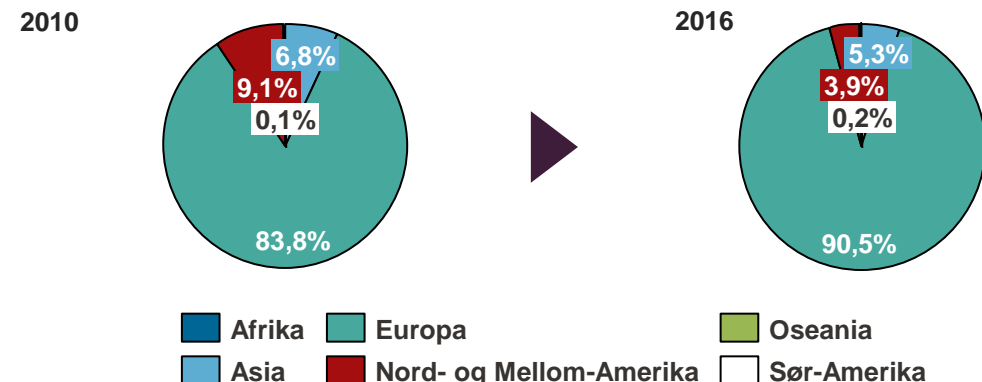

Etter et fall i importvolumet i 2015 steg volumet i 2016 med 2,9%

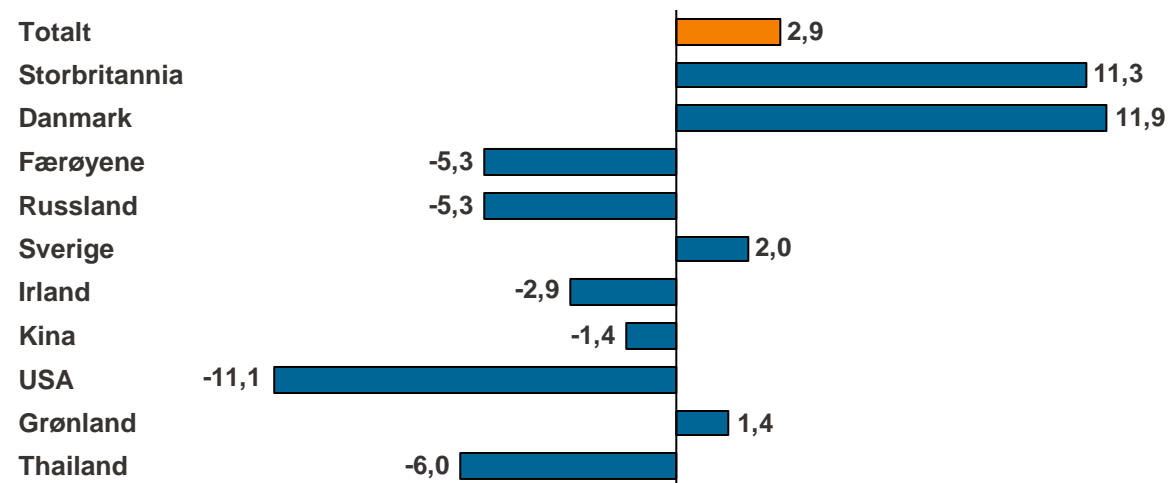
92% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

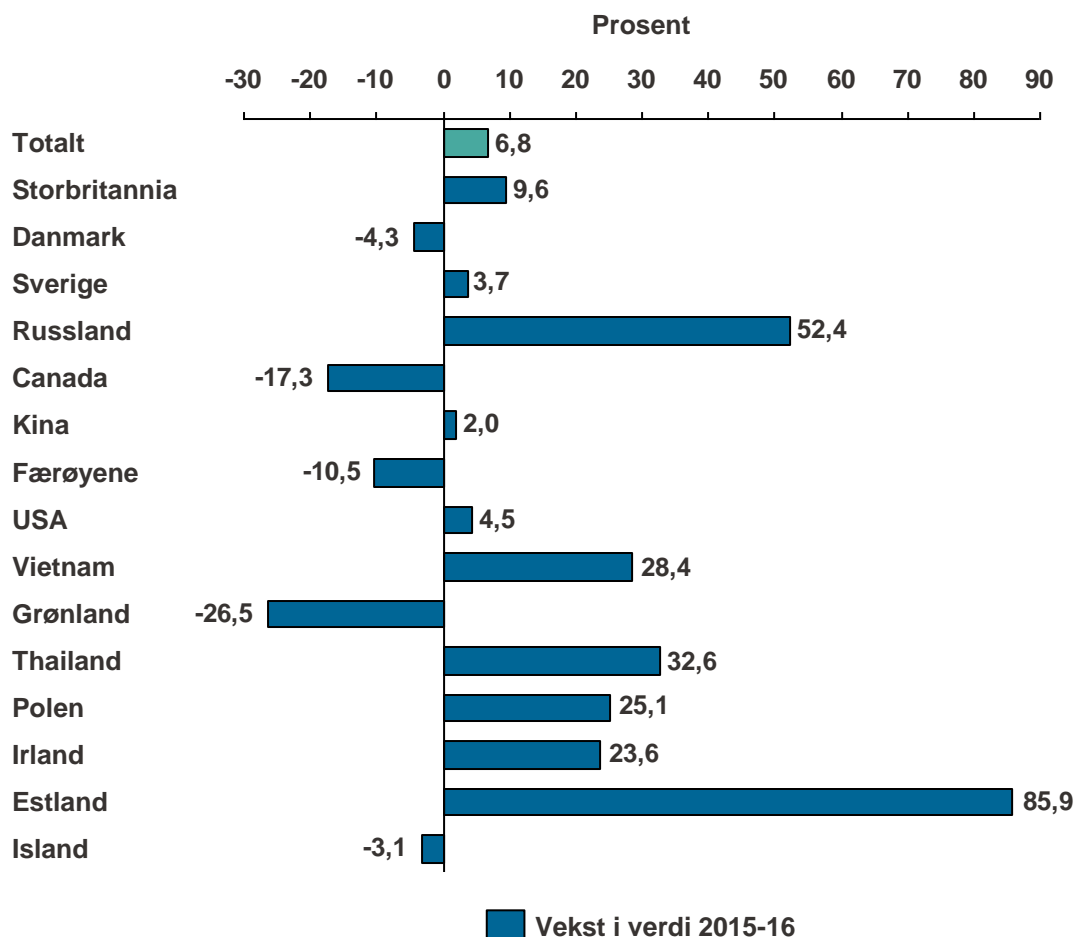

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

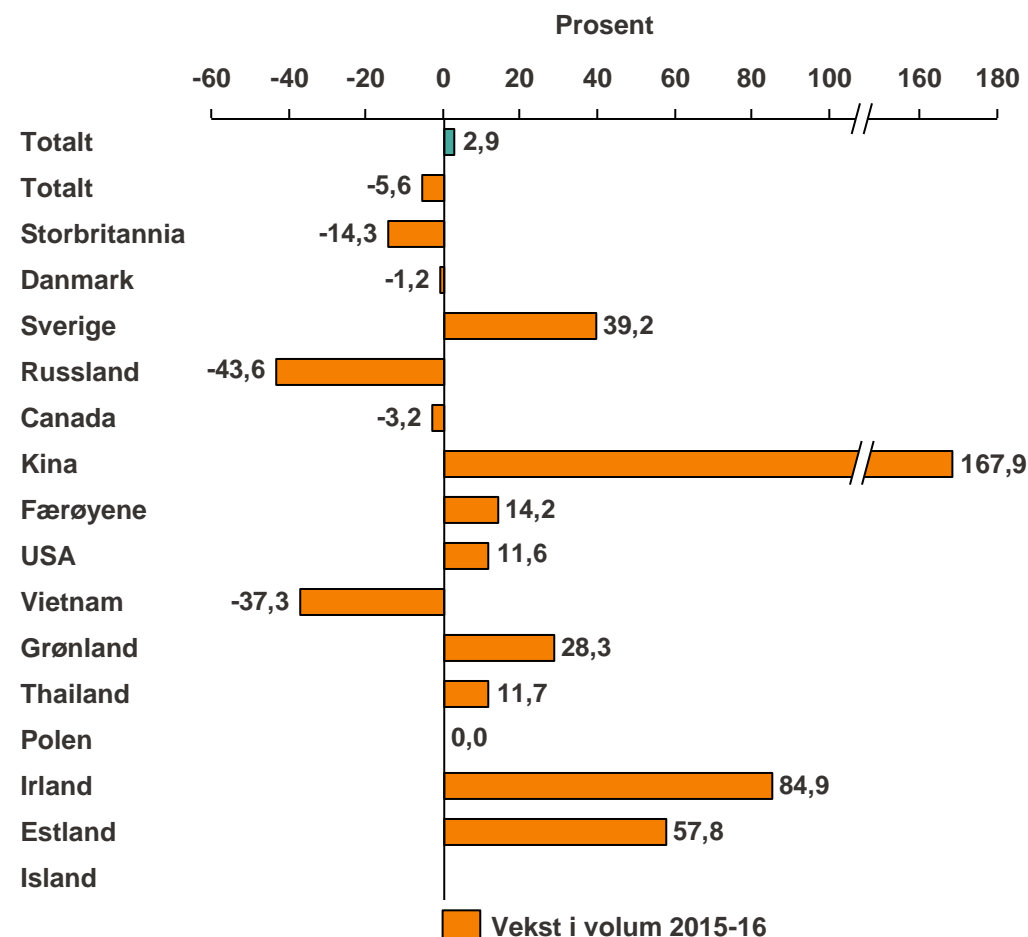

I 2016 var det vekst i både importverdien og volumet, men verdiveksten var noe sterkere enn volumveksten

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

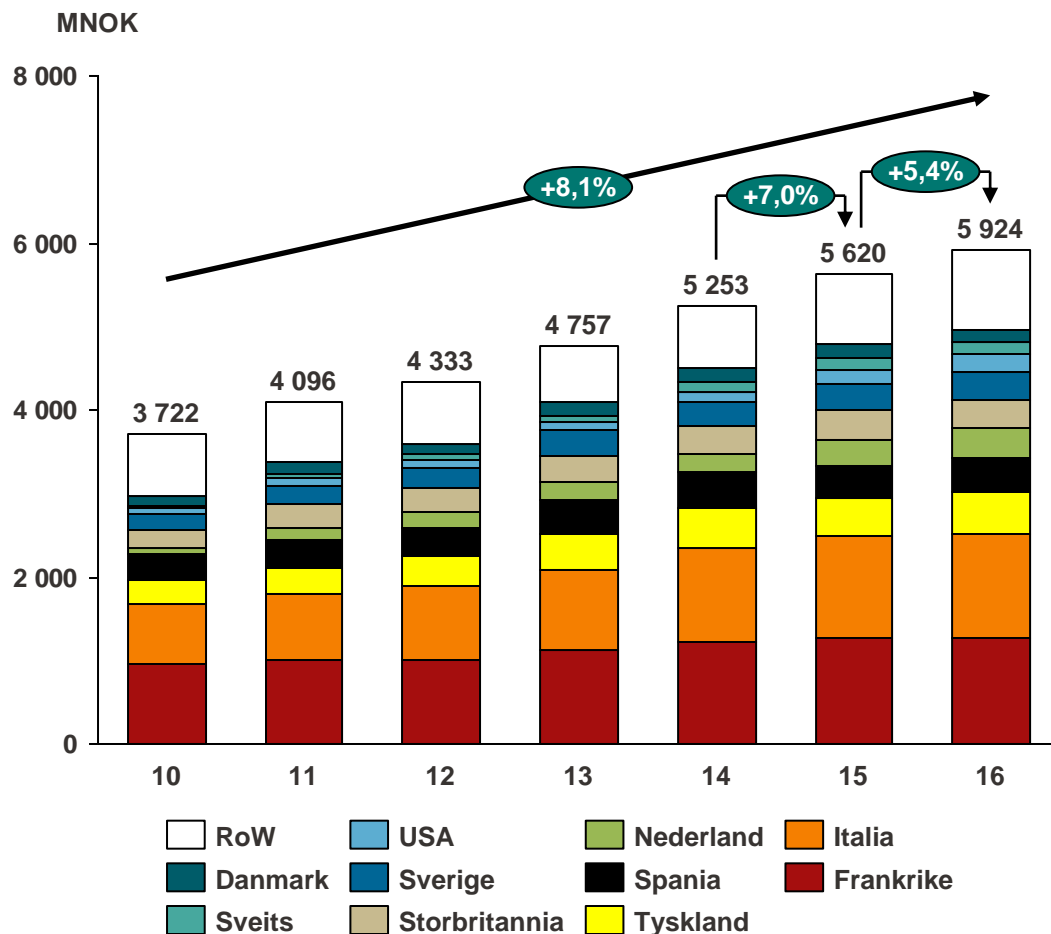

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015-2016

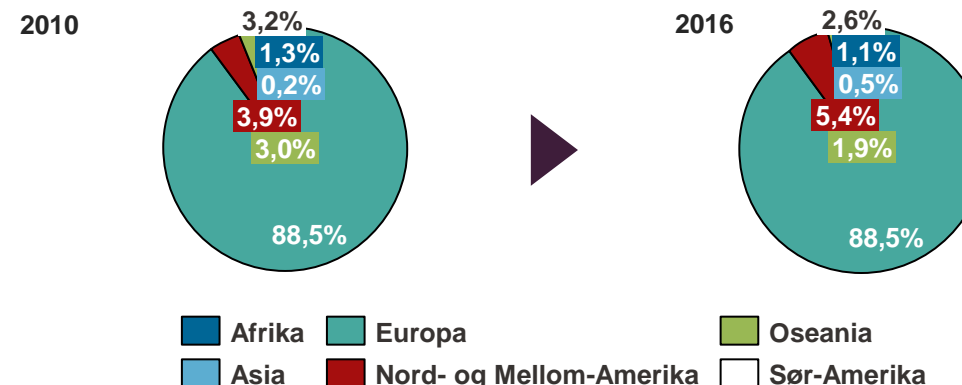

Verdien av norsk import av drikkevarer har økt med 8,1% årlig fra 2010

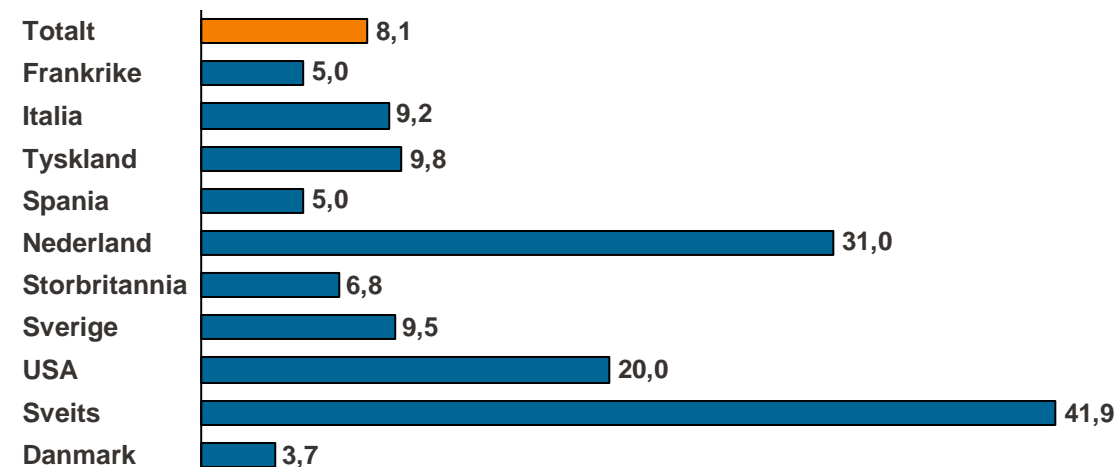
84% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

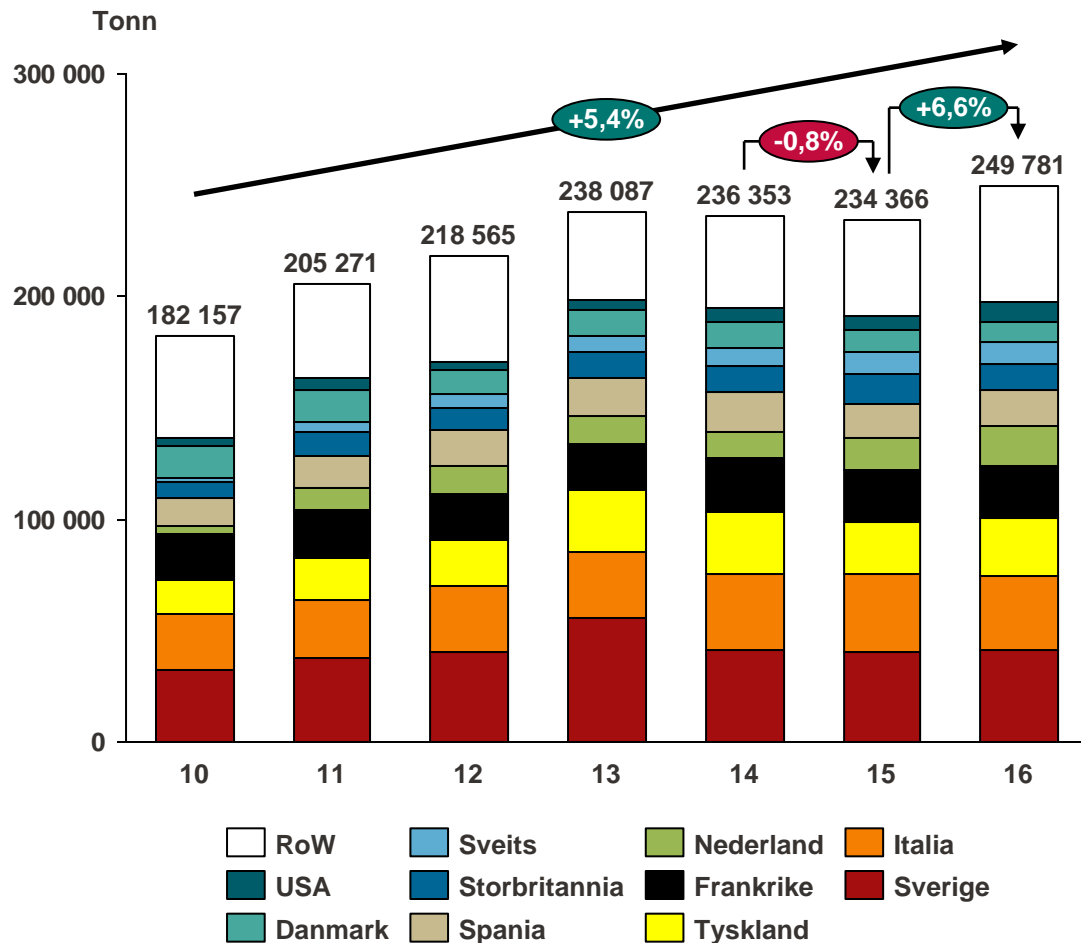

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

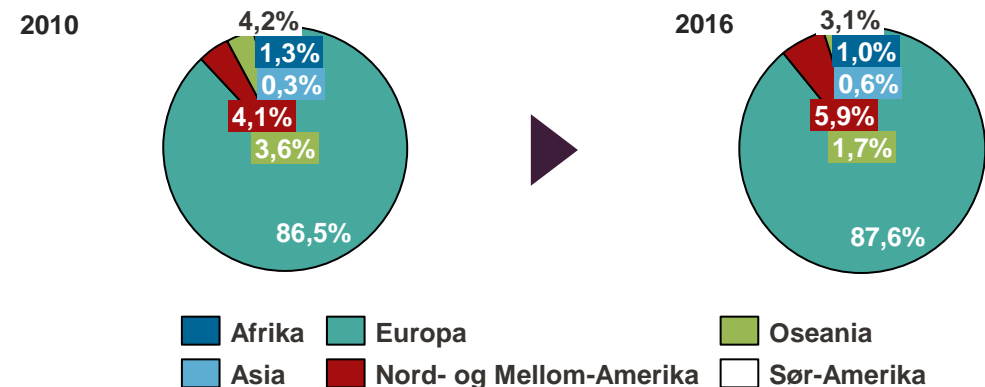

Den årlige veksten i importvolum fra 2010 har vært 5,4%

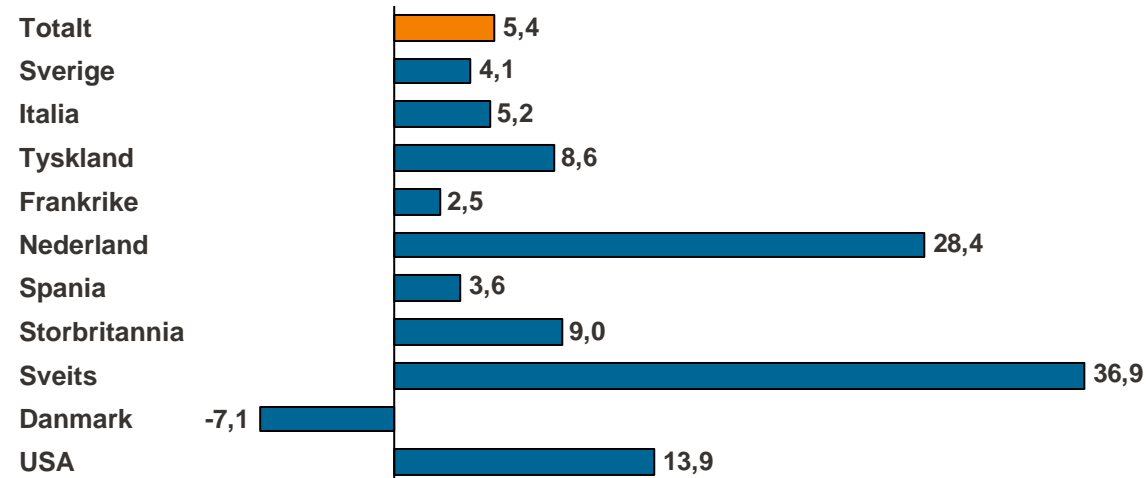
79% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

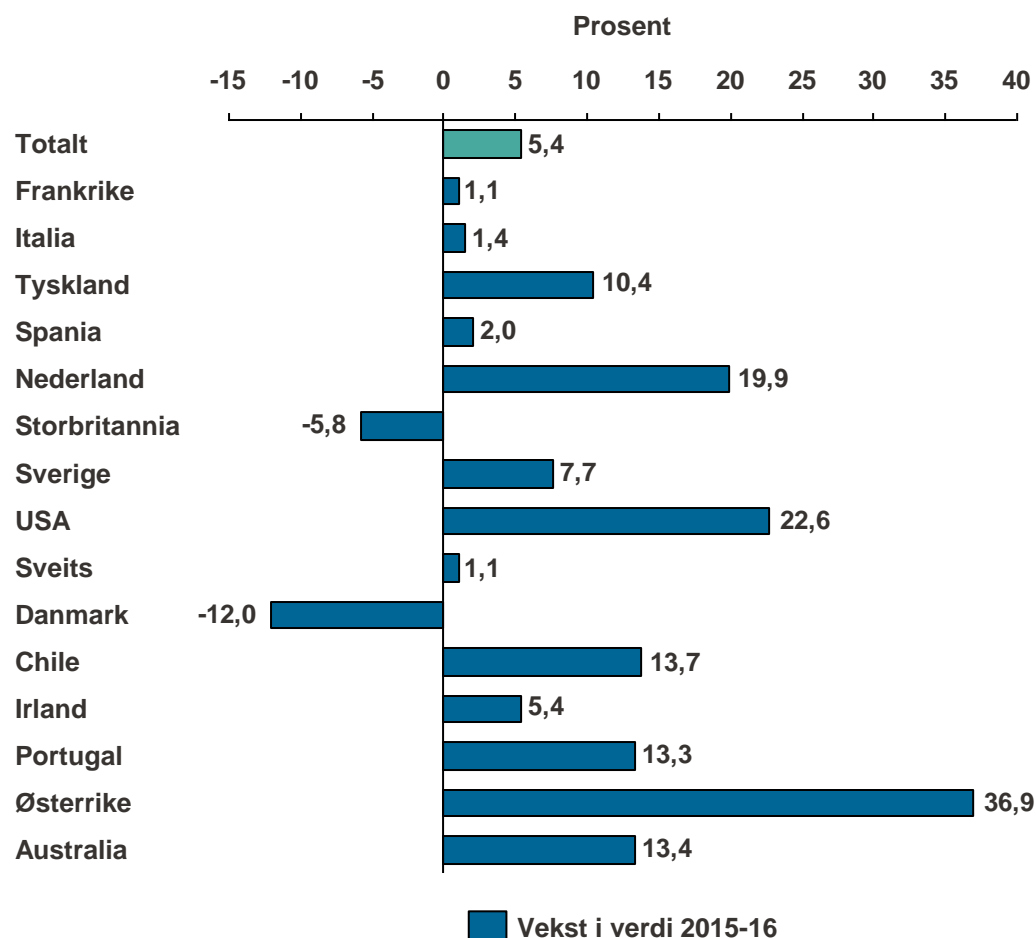

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

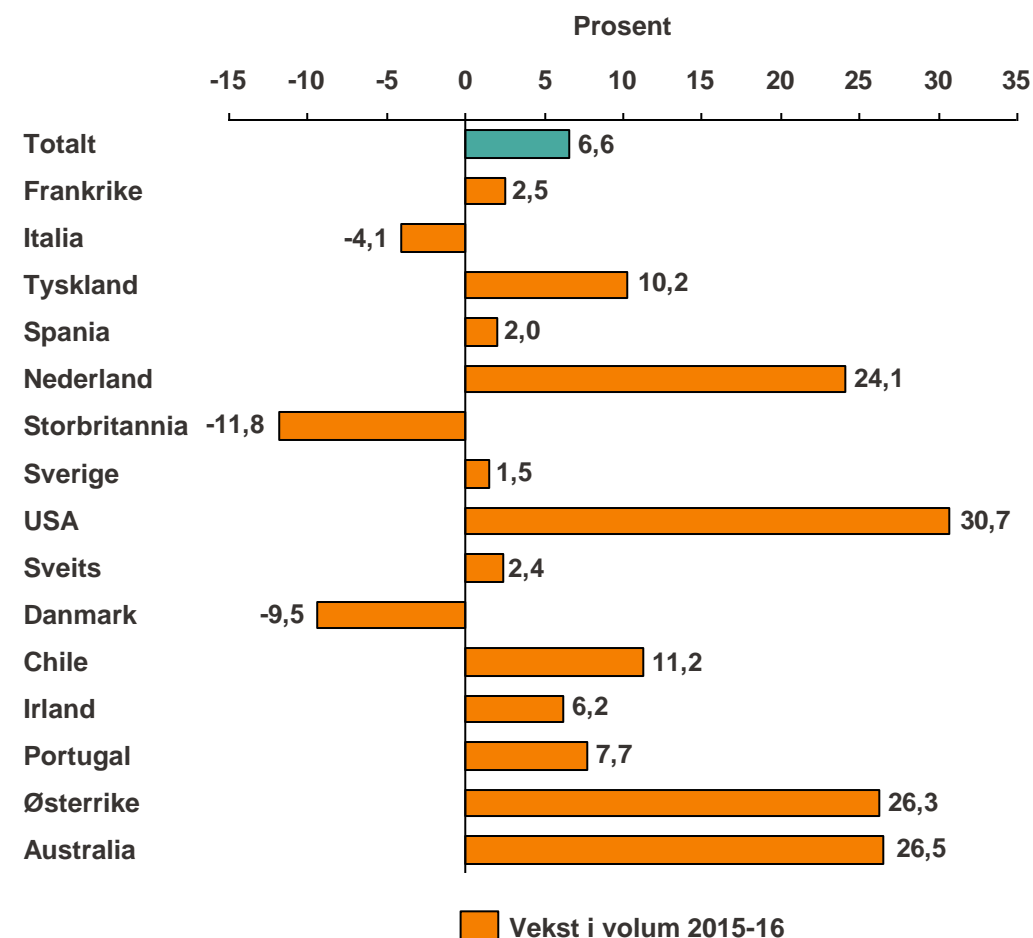

I 2016 var det god vekst i både importverdien og volumet, der veksten i volum var litt sterkere enn verdiveksten

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

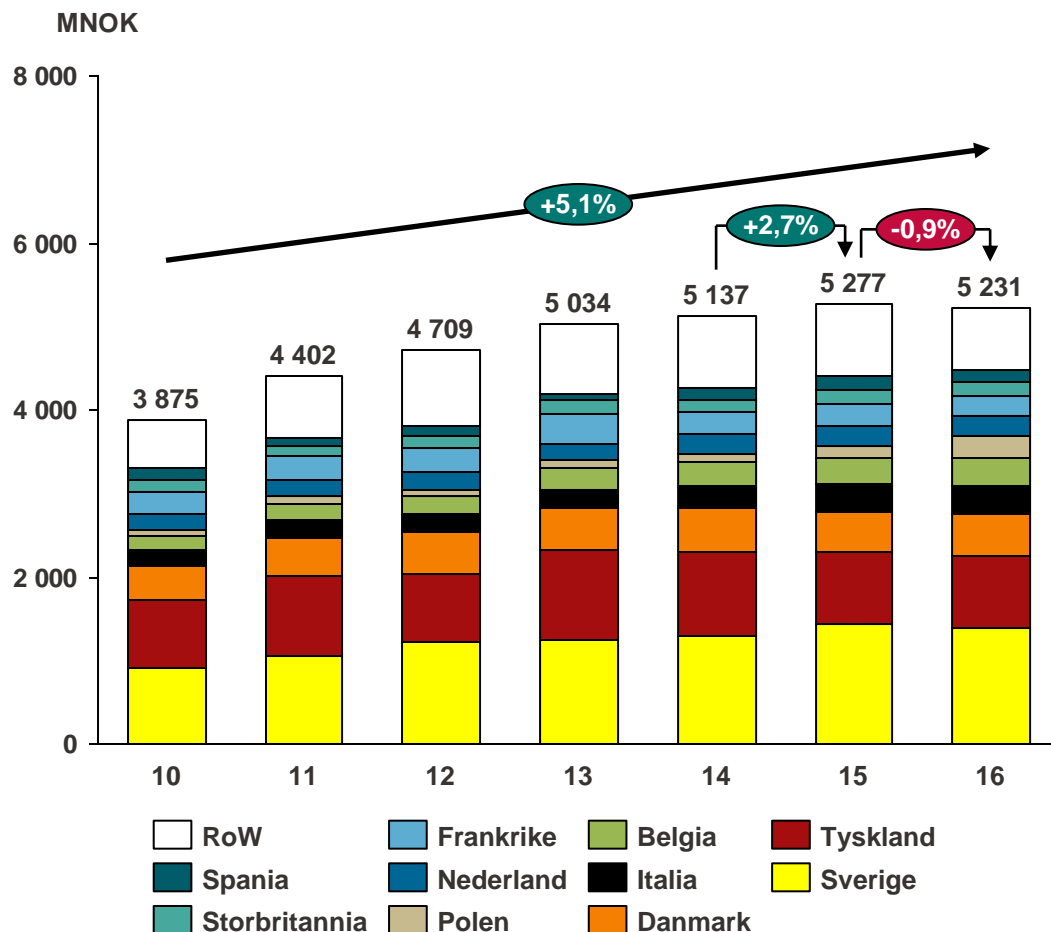

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015 til 2016

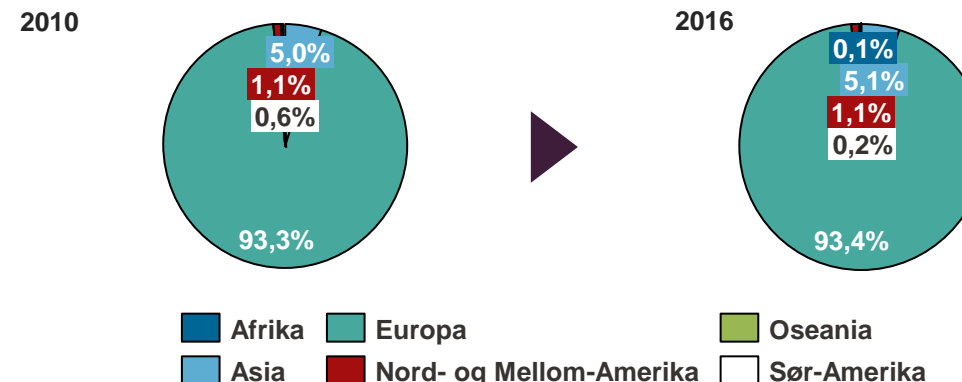

Importverdien av korn og kornvarer til Norge har hatt en gjennomsnittlig årlig vekst på 5,1% i perioden 2010-16

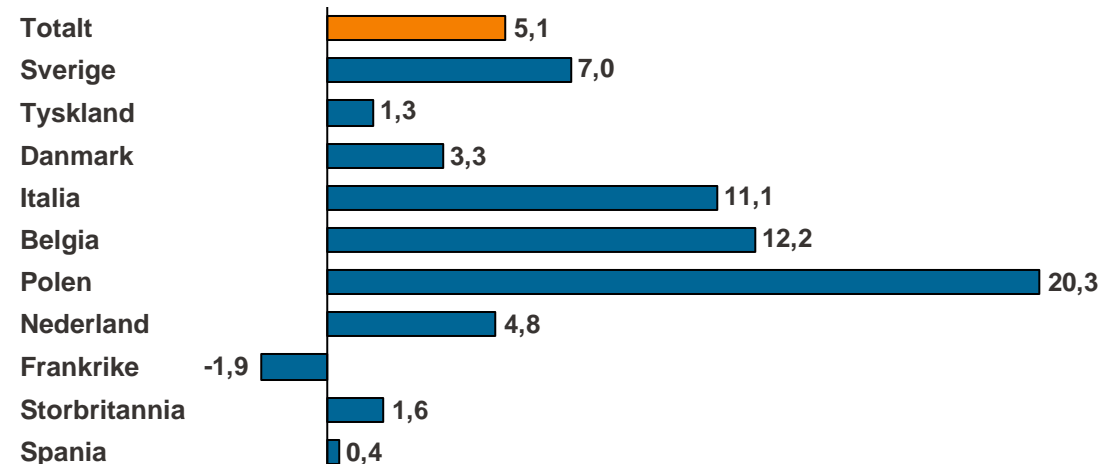
85% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

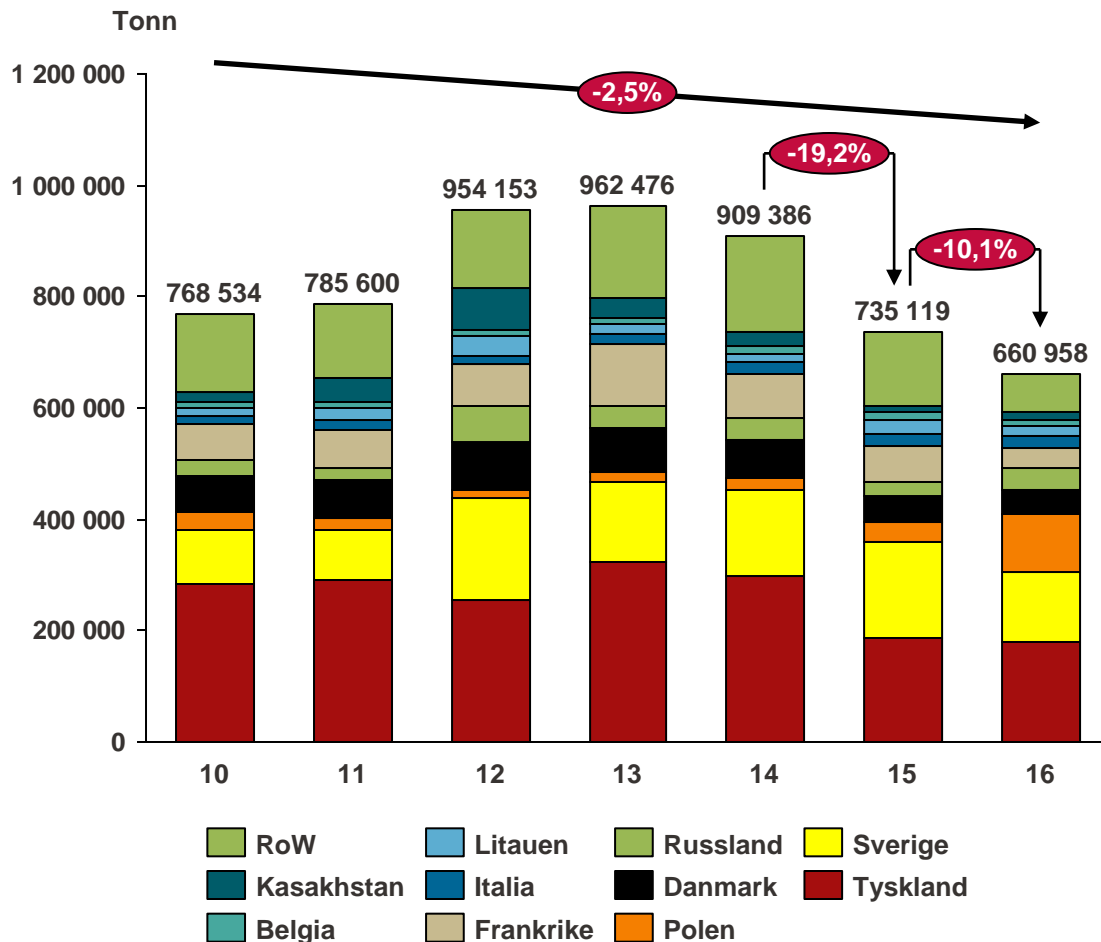

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

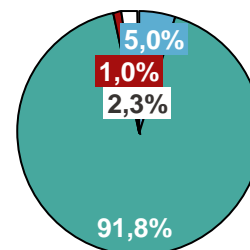
Mens importverdien har økt faller importvolumet gjennom perioden

89% av importen kommer fra de 10 største importlandene

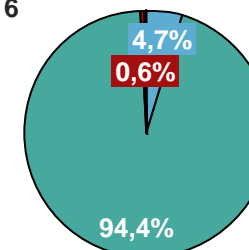

Import etter verdensdel

2010

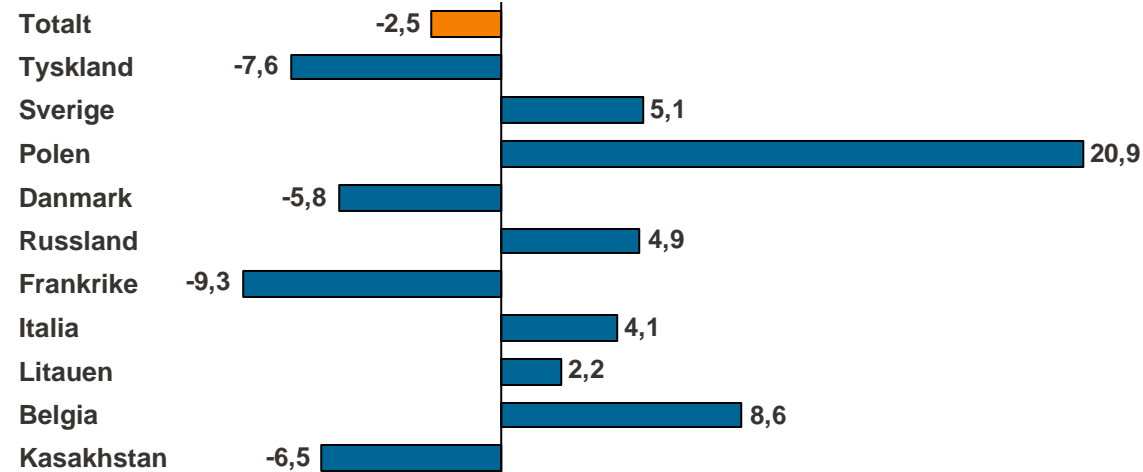

2016

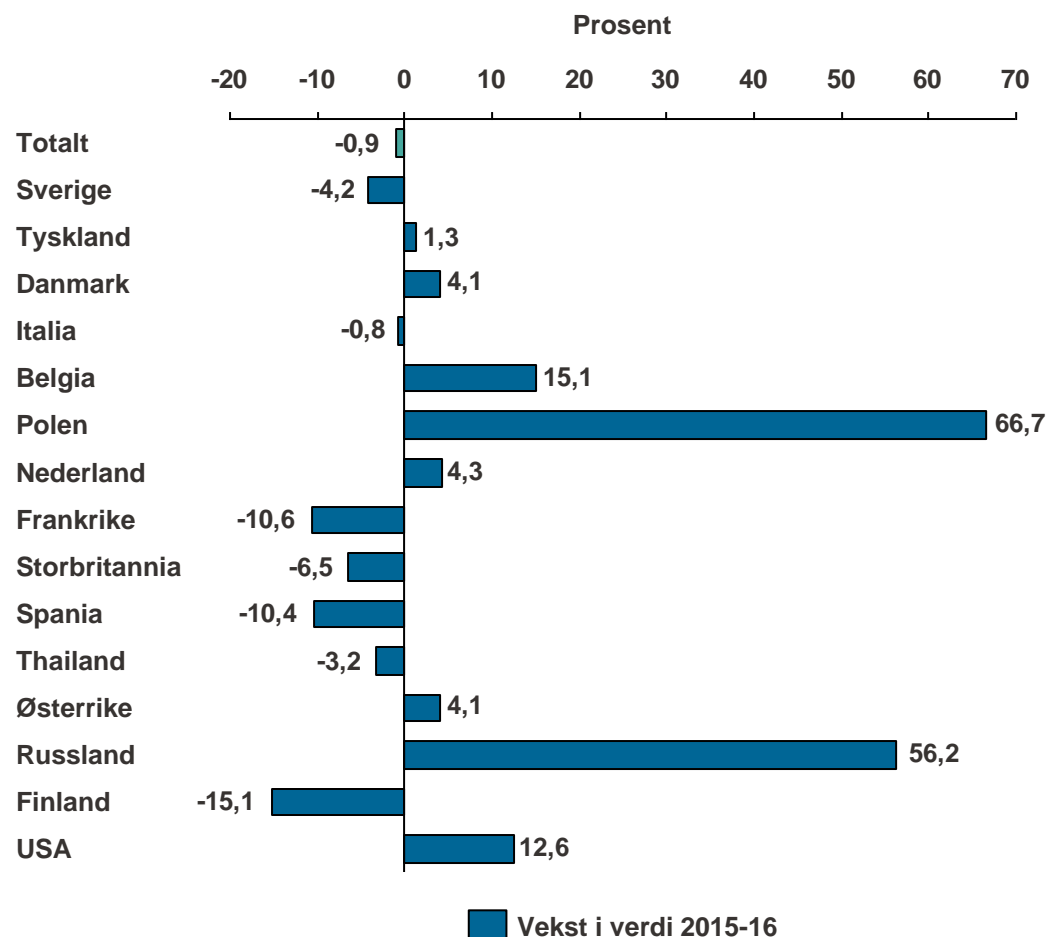
Afrika, Europa, Oseania, Asia, Nord- og Mellom-Amerika, Sør-Amerika

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

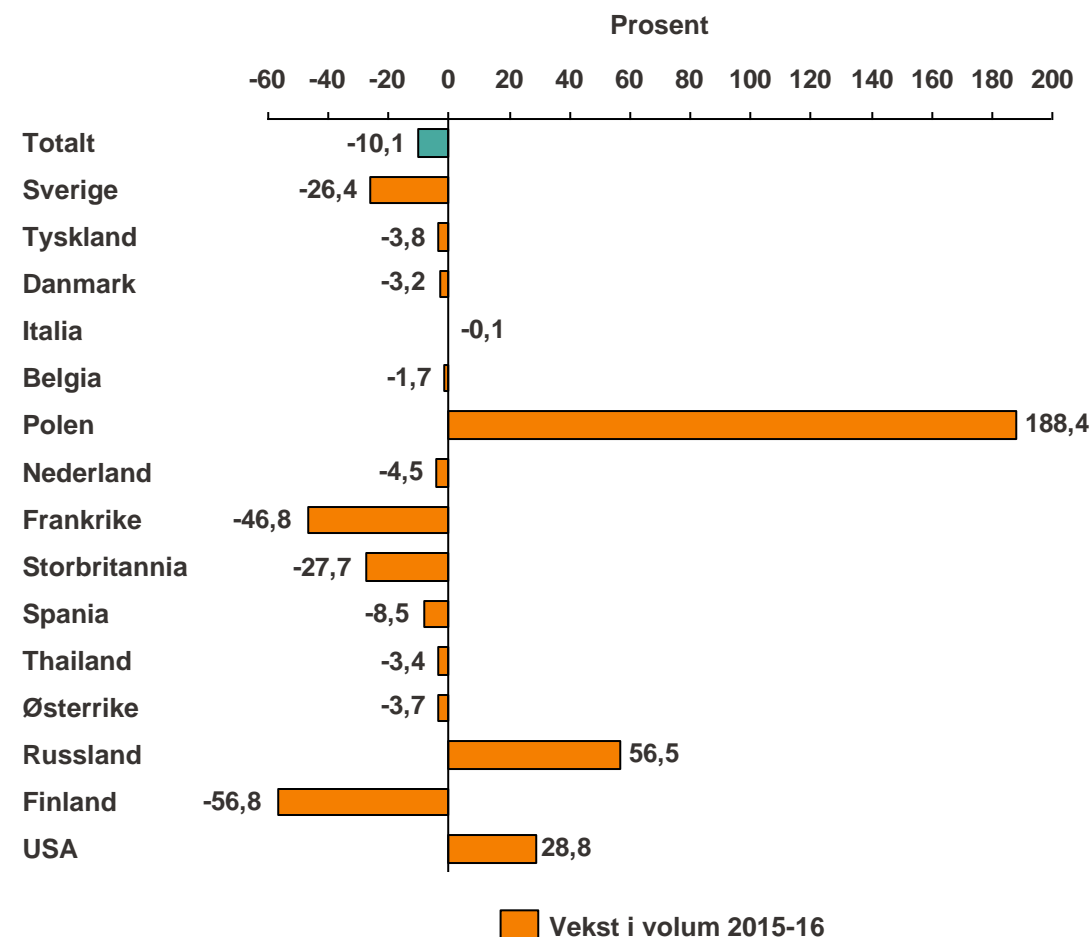

Fallet i importvolum drives av redusert import fra Sverige, Danmark og Tyskland i 2015

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

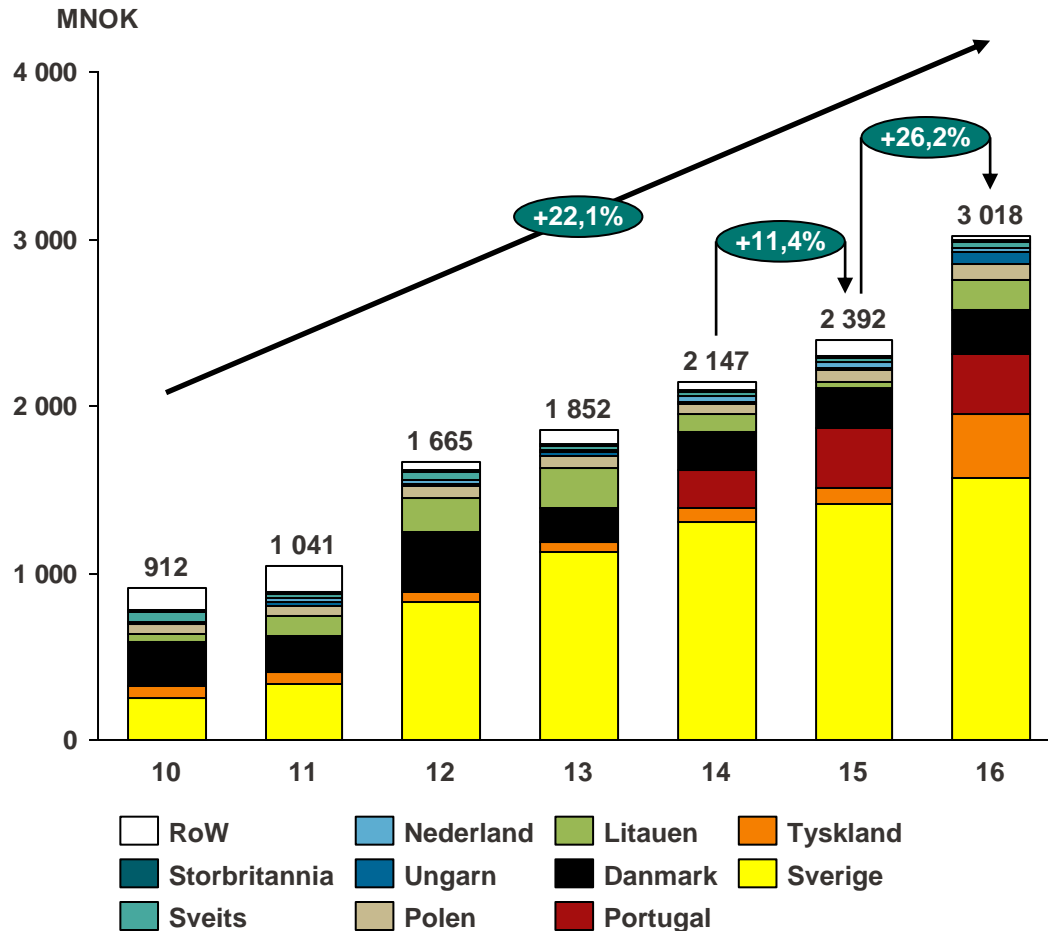

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015 -2016

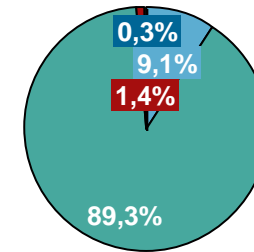
Importverdien har økt med 22,1% i gjennomsnitt hvert år siden 2010

99% av importen kommer fra de 10 største importlandene

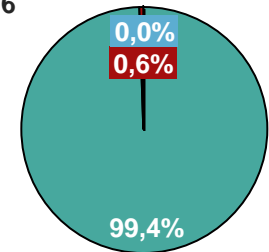

Import etter verdensdel

2010

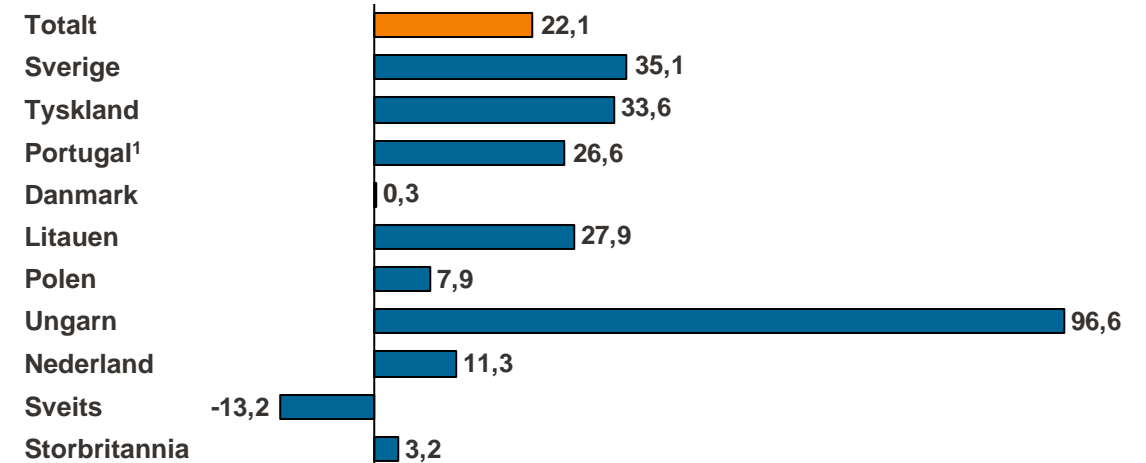

2016

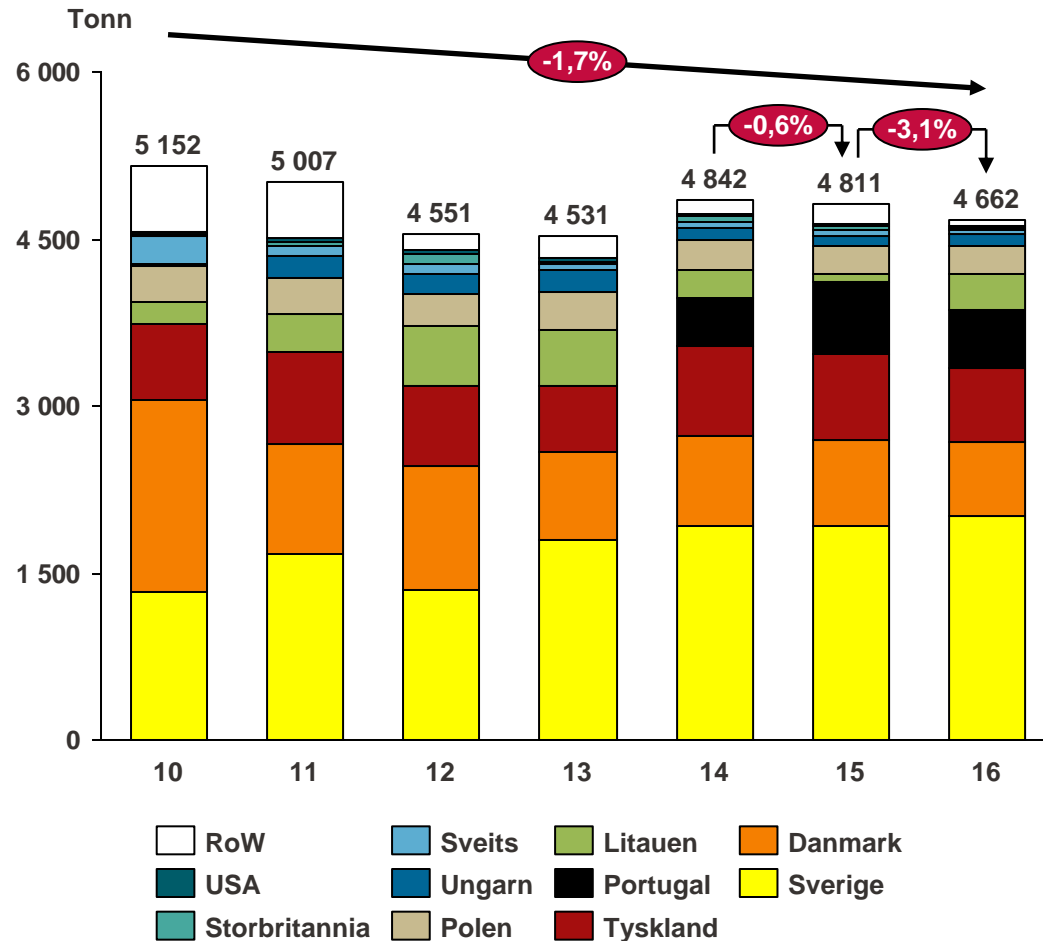
■ Afrika ■ Europa ■ Oseania
■ Asia ■ Nord- og Mellom-Amerika ■ Sør-Amerika

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

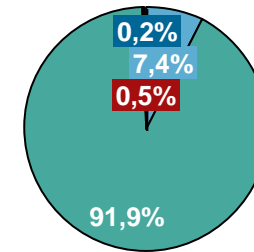
Importvolumet er fallende for tobakk og tobakksvarer

99% av importen kommer fra de 10 største importlandene

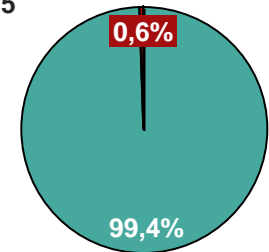

Import etter verdensdel

2010

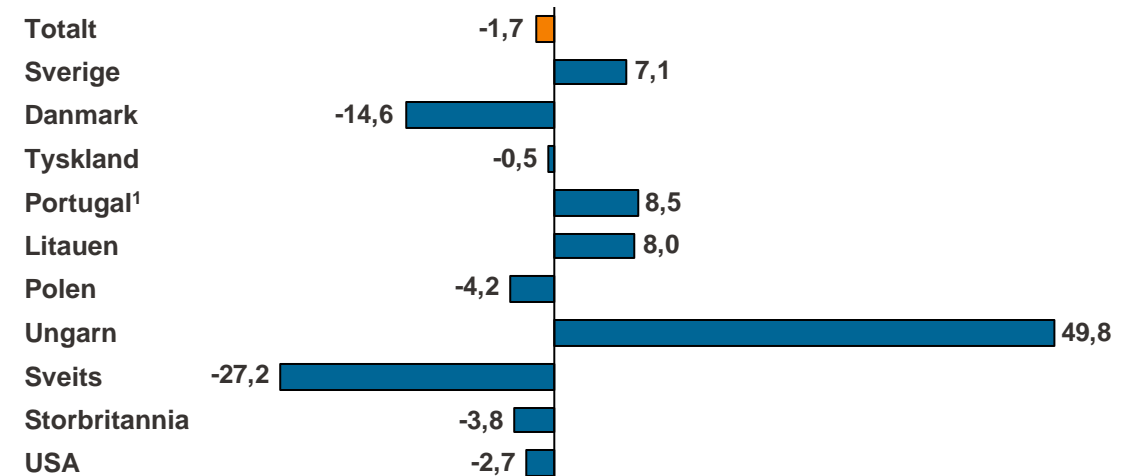

2015

■ Afrika ■ Europa ■ Oseania
■ Asia ■ Nord- og Mellom-Amerika ■ Sør-Amerika

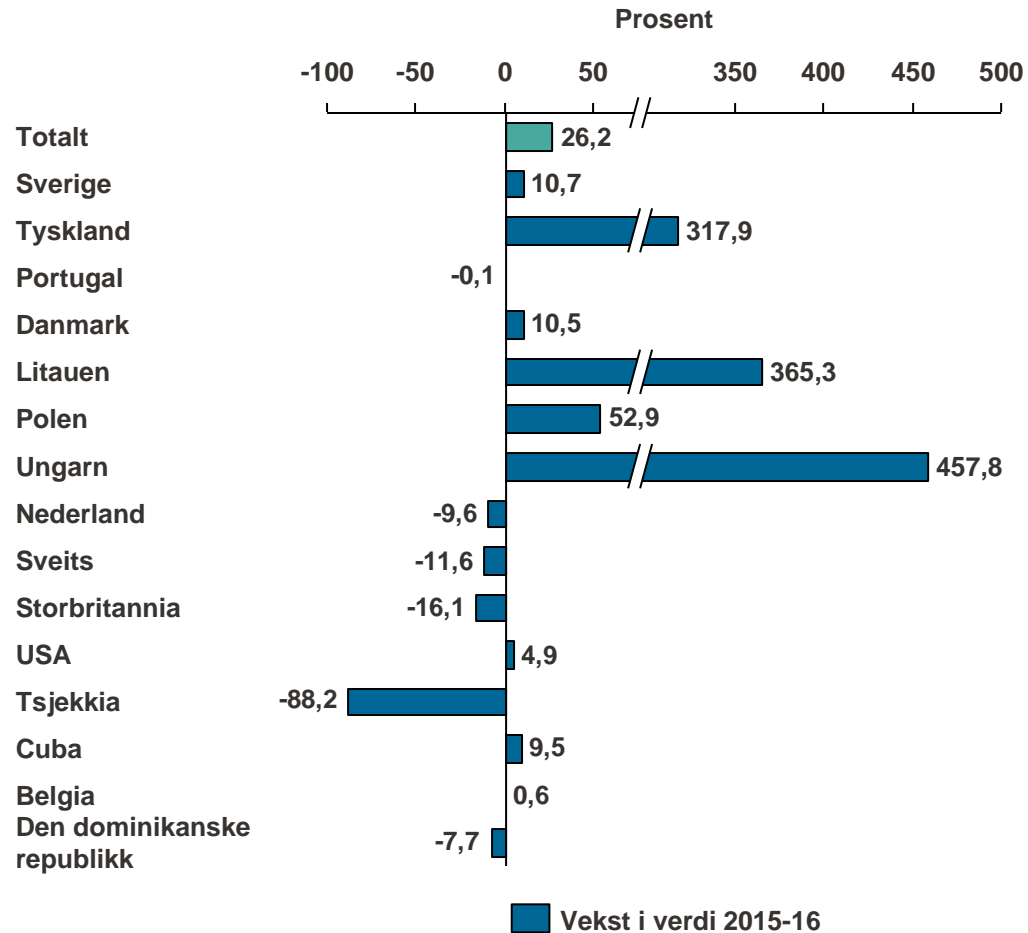
10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

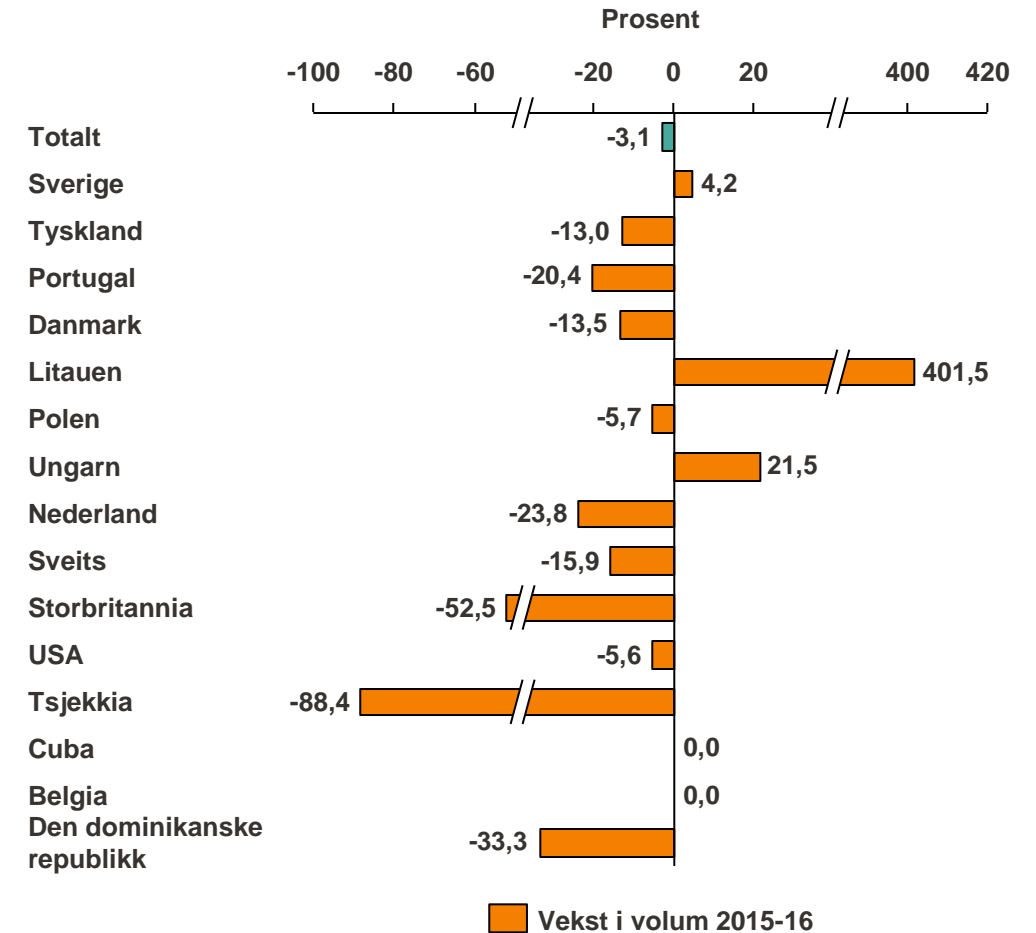
¹ vekst for Portugal er 2014-16
Kilde: SSB/Virke Analyse

Veksten i importen drives av verdiøkning, mens volumet er fallende

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

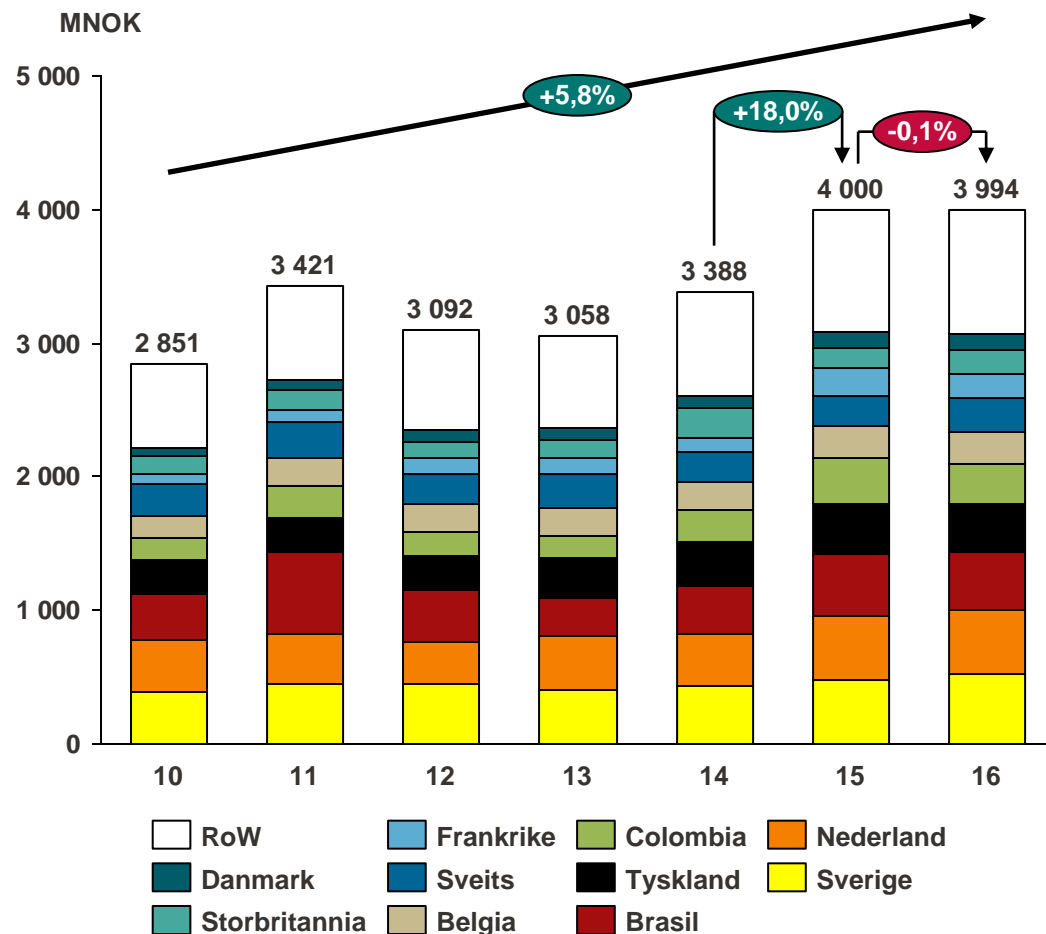

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015-2016

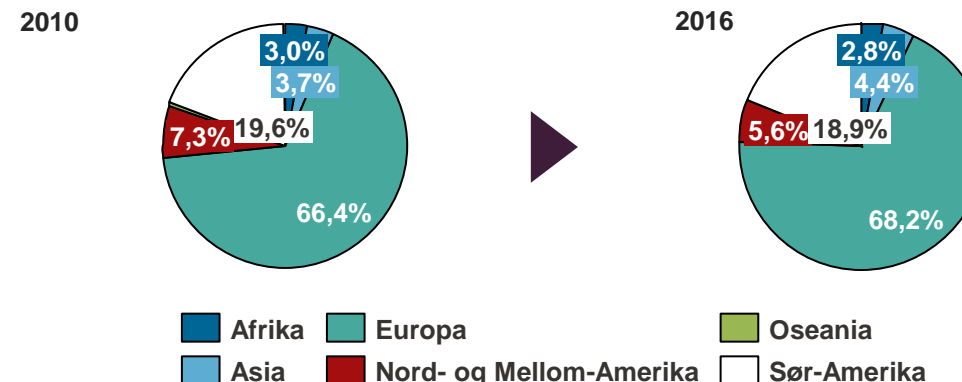

Importverdien har økt med 5,8% årlig fra 2010

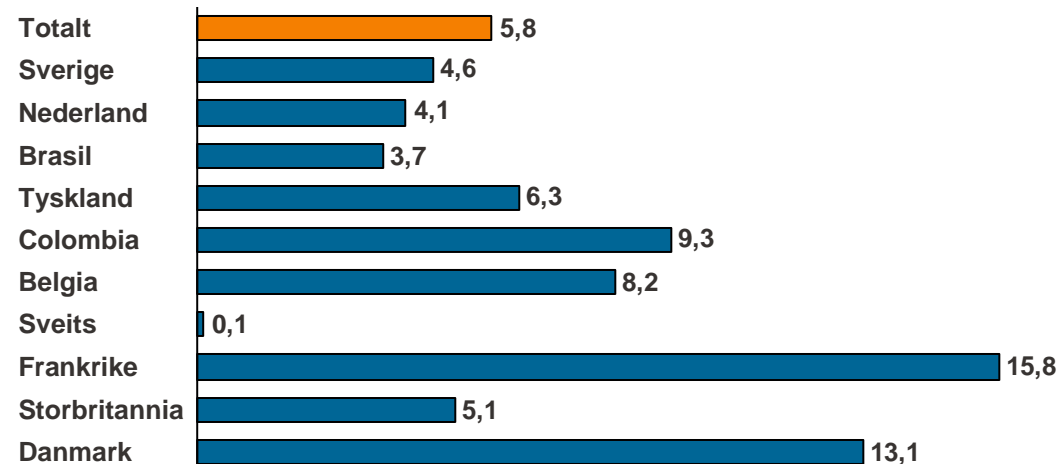
77% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

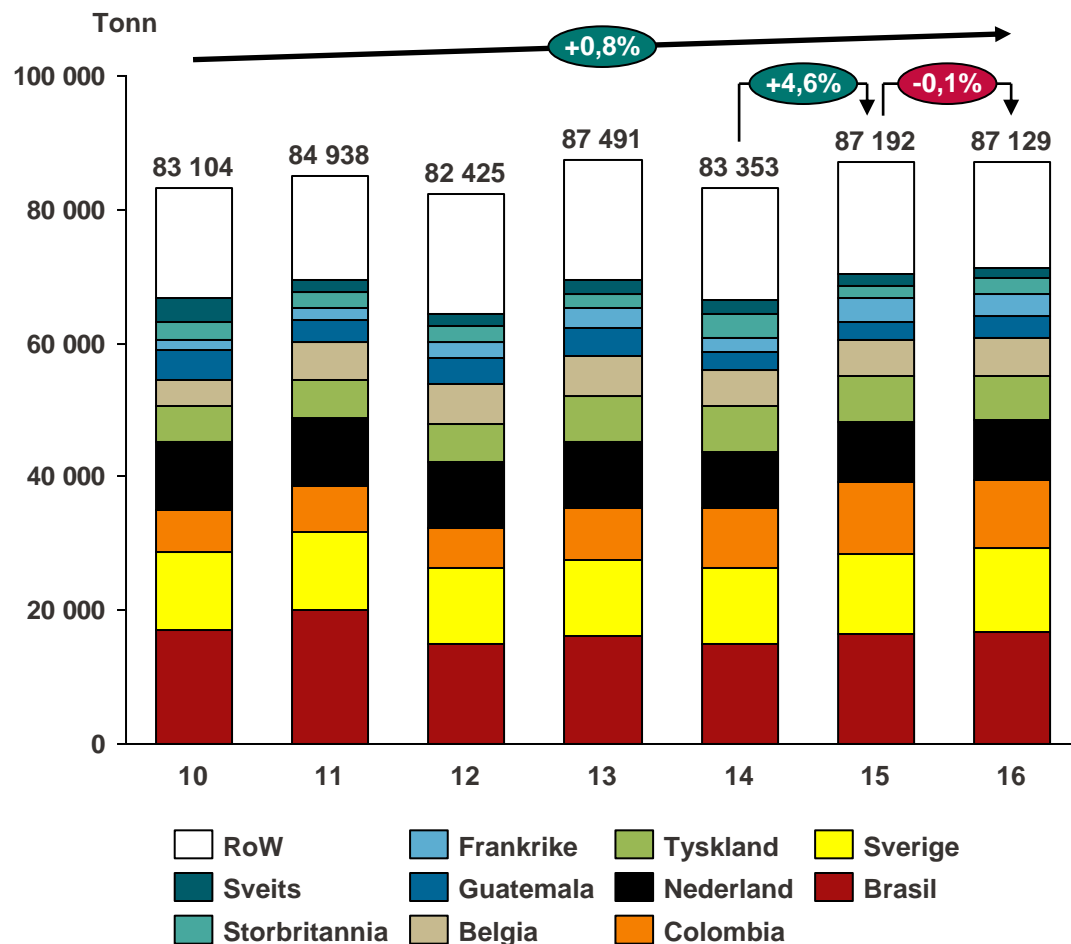

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

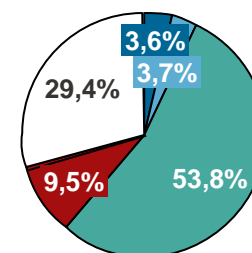
Importvolumet økte med 0,8% årlig i gjennomsnitt

82% av importen kommer fra de 10 største importlandene

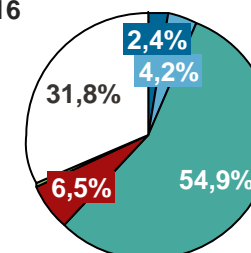

Import etter verdensdel

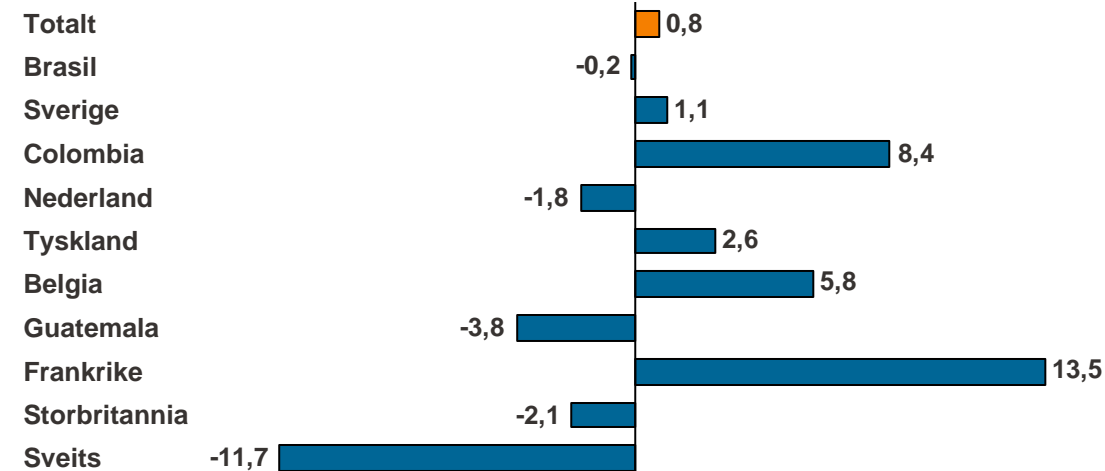
2010

2016

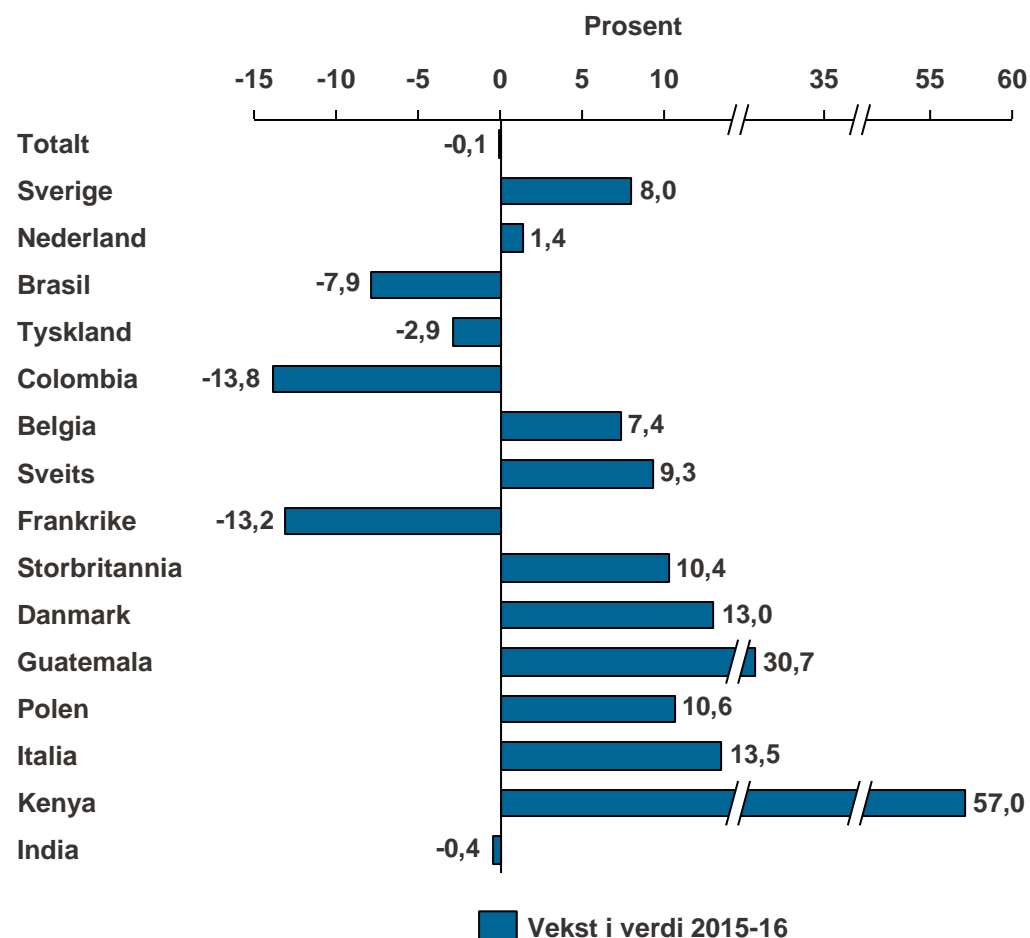

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

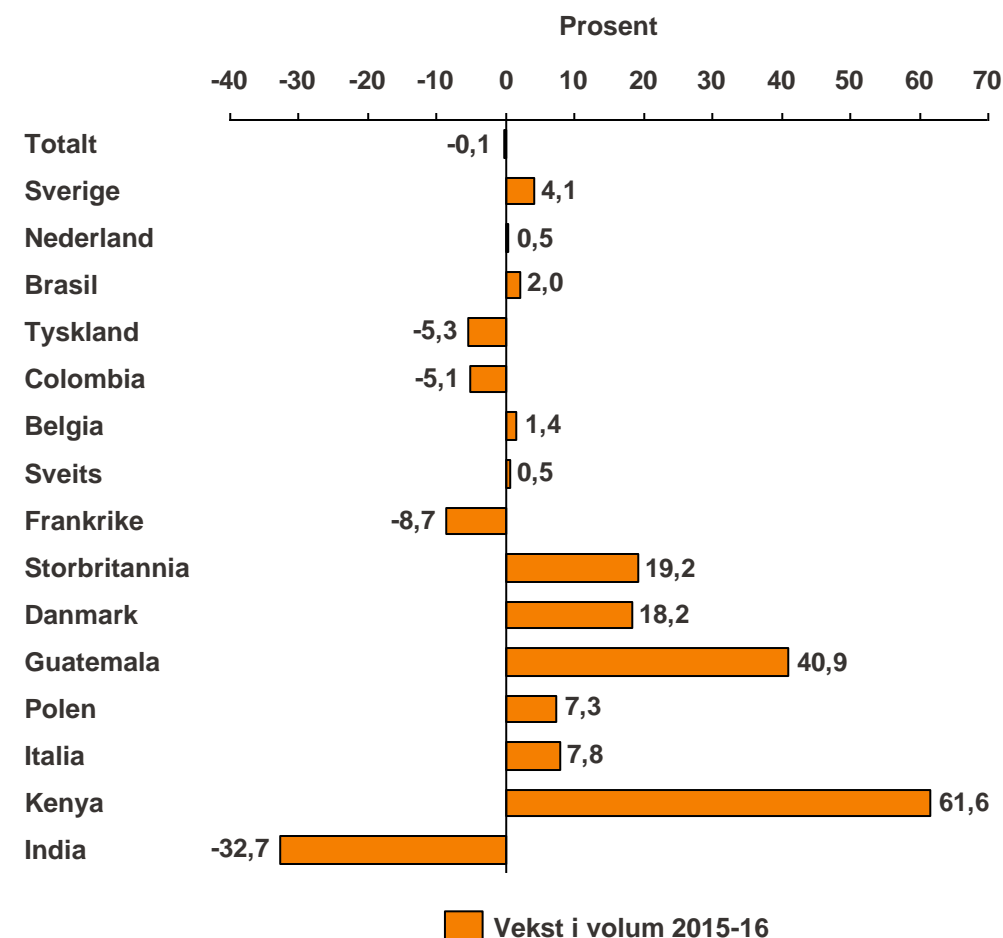

Både verdien og volumet på importen falt i 2016

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

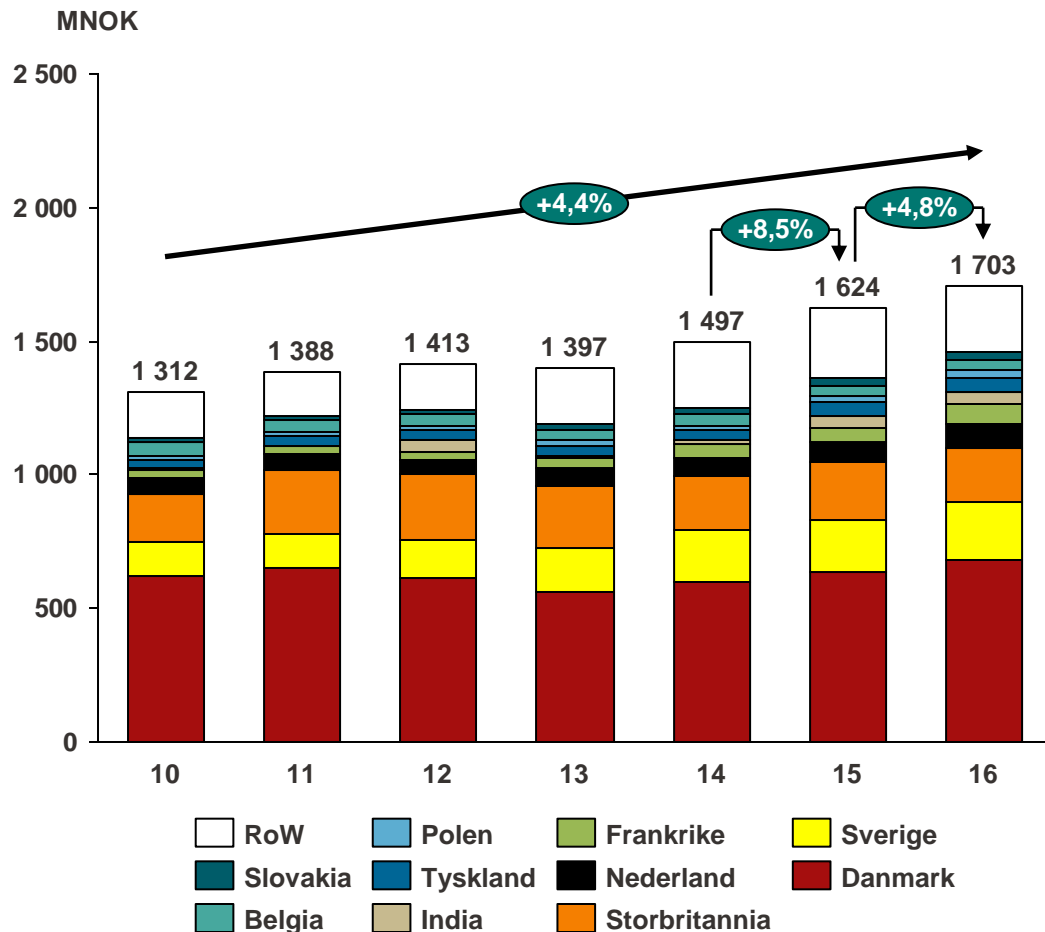

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015 til 2016

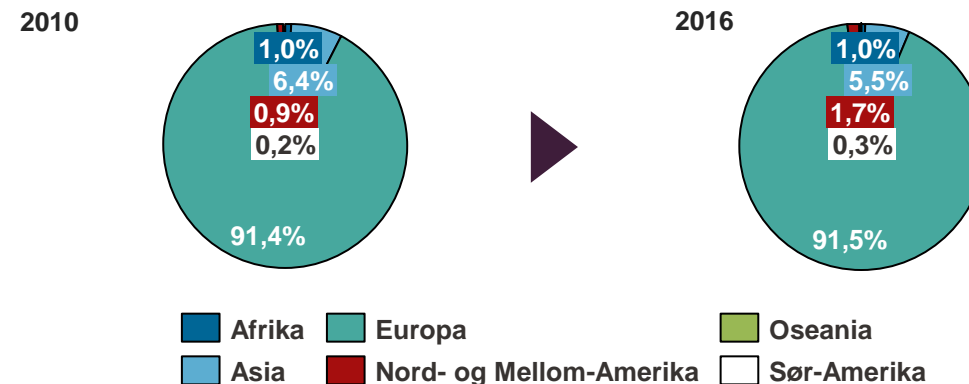

Verdiveksten har vært 4,4% i gjennomsnitt fra 2010

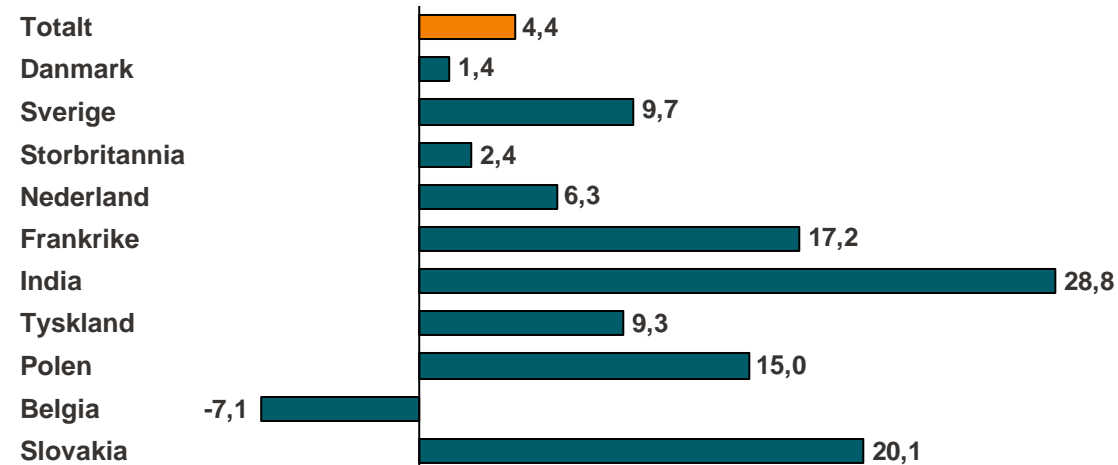
86% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

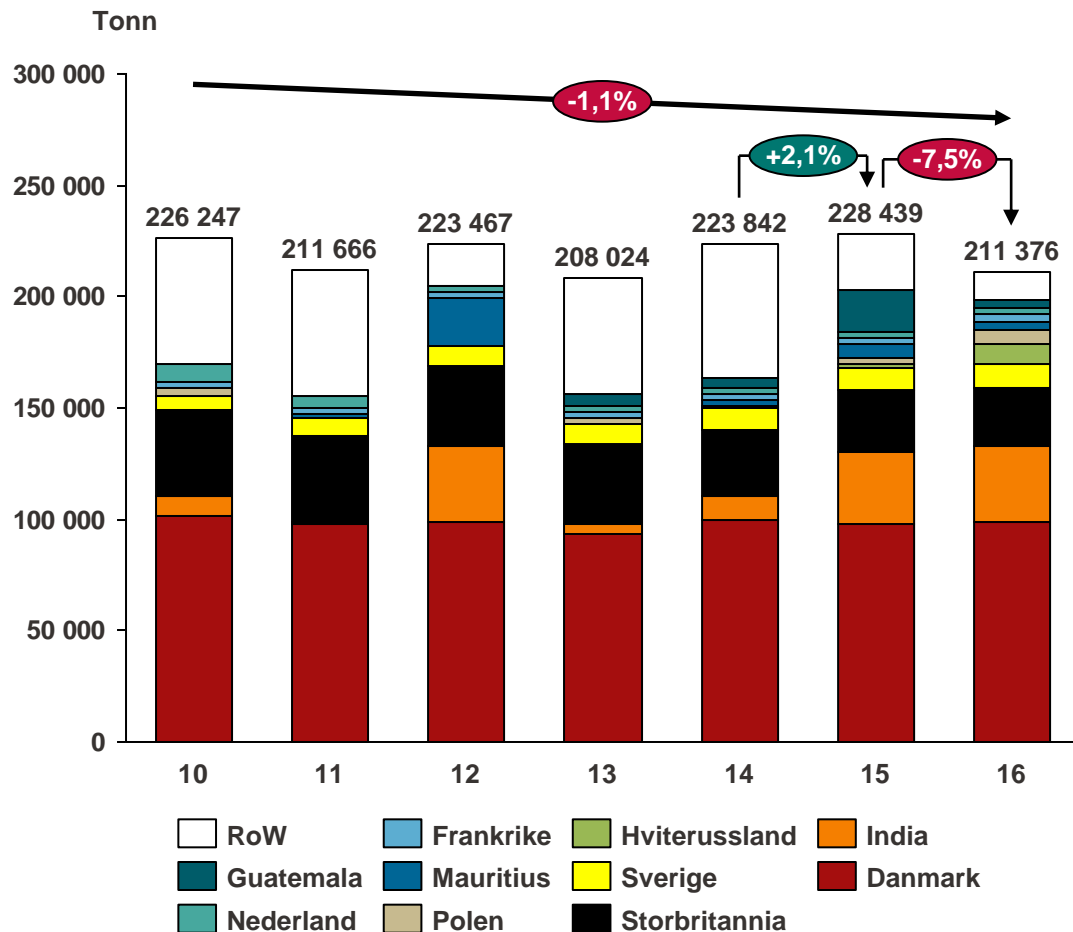

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

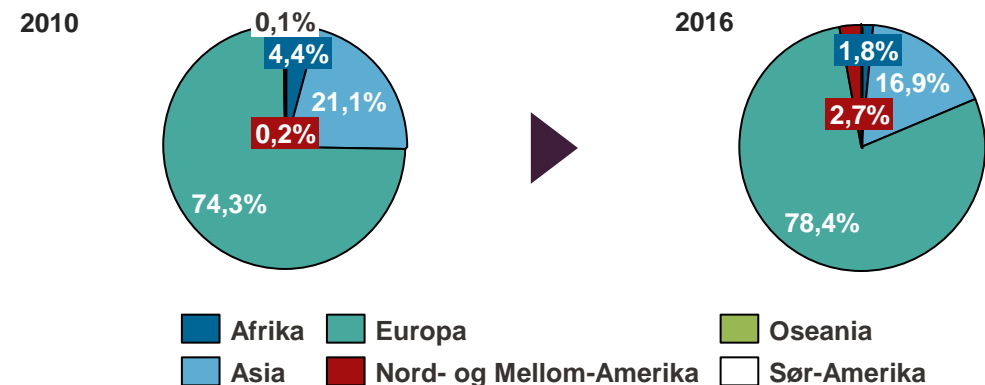

Importvolumet av sukker og sukkervarer har hatt falt fra 2010

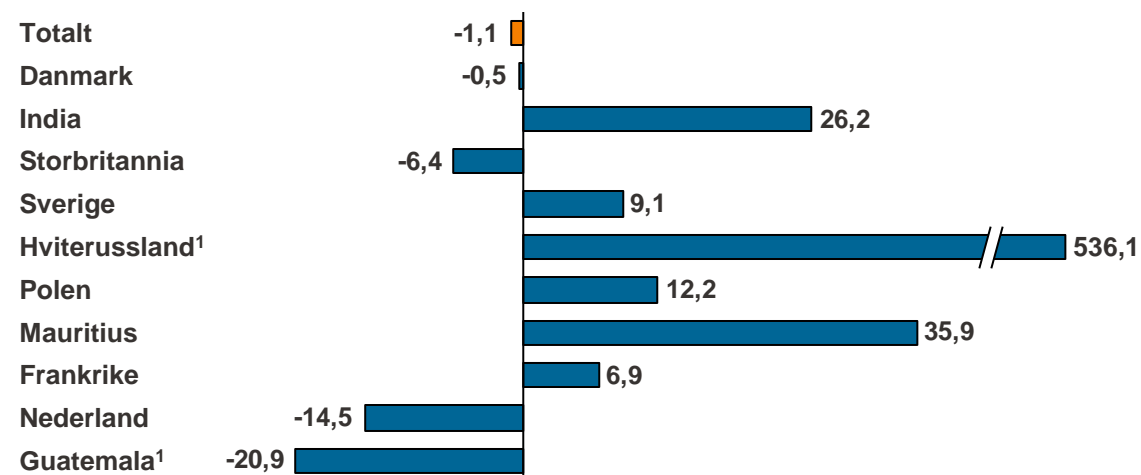
94% av importen kommer fra de 10 største importlandene

Import etter verdensdel

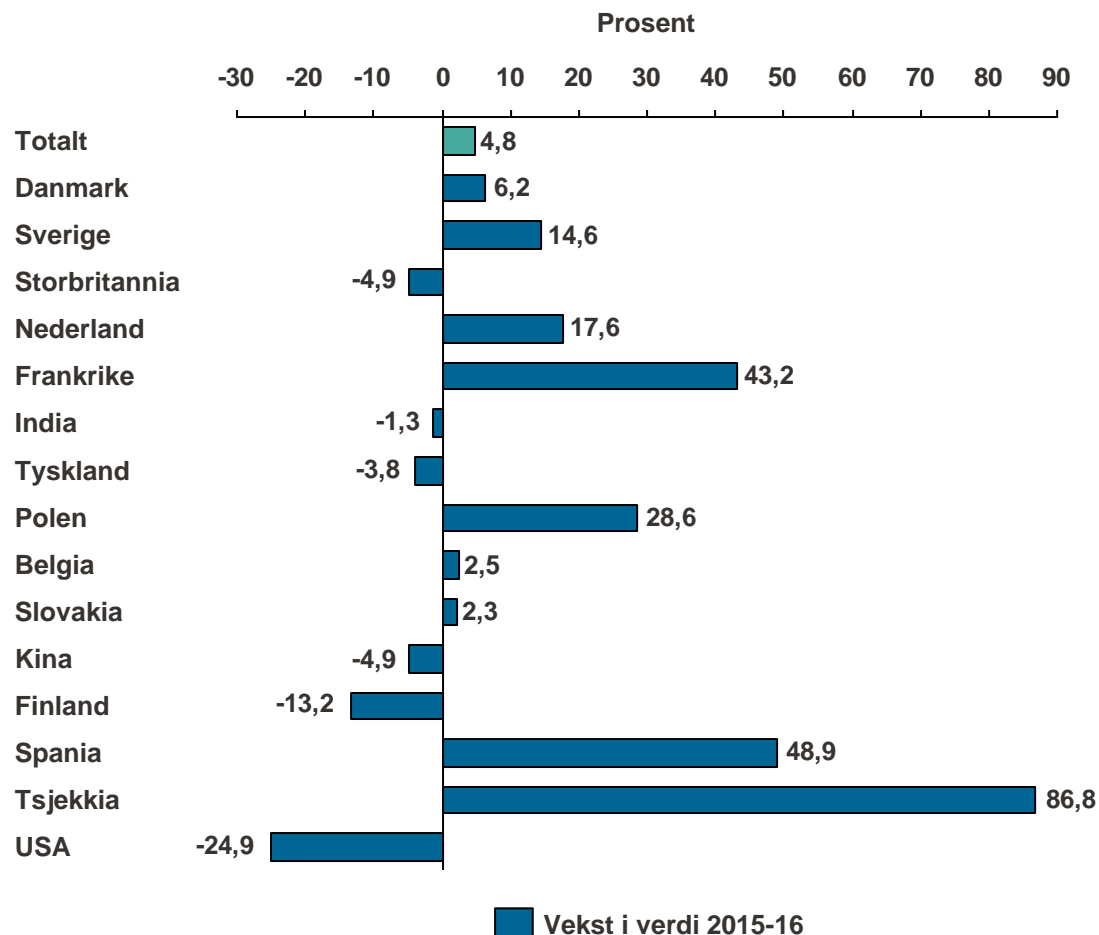

10 største land – vekstrater (CAGR) 2010-16

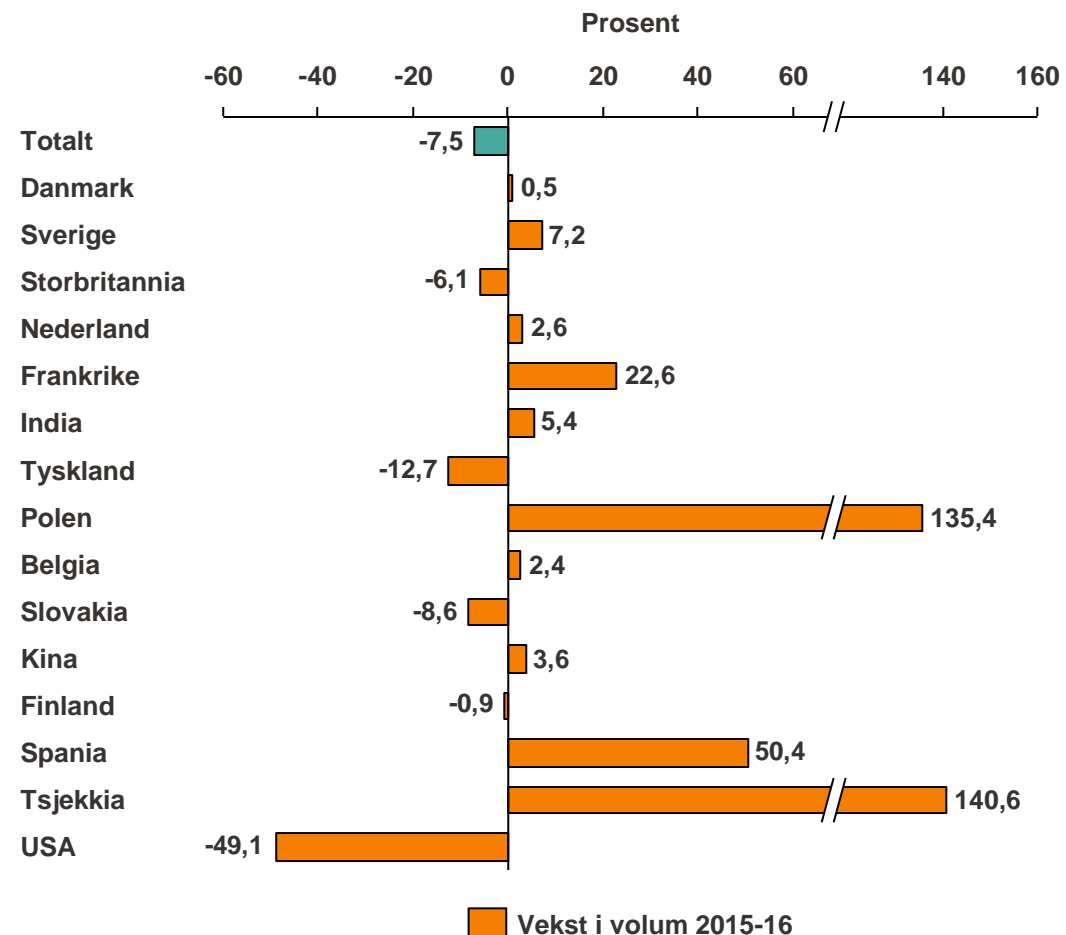

Importen øker i verdi, men faller i volum i 2016

15 største land – Utvikling verdi 2015-2016

15 største land – Utvikling volum (tonn) 2015-2016

Innhold

Oppsummering

Bakgrunn

Hovedtall

Skandinavisk sammenligning

Import fordelt på varegrupper og land

Vedlegg

Import per varegruppe i MNOK

Import i MNOK										
Varegruppe	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring 2010-16	CAGR 2010-16	Endring 2015-16
Kjøtt og kjøttvarer	622	938	1 298	1 420	1 408	1 747	1 725	177,4 %	18,5 %	-1,2 %
Meierivarer og egg	663	816	847	890	1 026	1 123	1 231	85,8 %	10,9 %	9,7 %
Fisk, krepsdyr, bløtdyr	2 996	3 695	3 602	3 124	3 786	4 217	4 504	50,3 %	7,0 %	6,8 %
Korn og kornvarer	3 875	4 402	4 709	5 034	5 137	5 277	5 231	35,0 %	5,1 %	-0,9 %
Grønnsaker og frukt	7 460	7 957	8 440	9 494	10 035	11 331	11 952	60,2 %	8,2 %	5,5 %
Sukker, sukkervarer og honning	1 312	1 388	1 413	1 397	1 497	1 624	1 703	29,8 %	4,4 %	4,8 %
Kaffe, te, kakao, krydderier	2 851	3 421	3 092	3 058	3 388	4 000	3 994	40,1 %	5,8 %	-0,1 %
Forskjellige matvarer	3 778	4 000	4 492	5 420	5 815	6 489	5 915	56,6 %	7,8 %	-8,8 %
Drikkevarer	3 722	4 096	4 333	4 757	5 253	5 620	5 924	59,2 %	8,1 %	5,4 %
Tobakk og tobakksvarer	912	1 041	1 665	1 852	2 147	2 392	3 018	230,9 %	22,1 %	26,2 %
Totalt	28 192	31 754	33 892	36 445	39 491	43 819	45 197	60,3 %	8,2 %	3,1 %

Import per varegruppe i tonn

Import i tonn										
Varegruppe	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring 2010-16	CAGR 2010-16	Endring 2015-16
Kjøtt og kjøttvarer	12 069	17 976	27 678	26 678	23 258	31 720	29 897	147,7 %	16,3 %	-5,7 %
Meierivarer og egg	17 995	24 348	24 032	23 027	25 027	26 115	28 216	56,8 %	7,8 %	8,0 %
Fisk, krepsdyr, bløtdyr	179 690	200 214	205 688	181 914	239 448	220 711	227 066	26,4 %	4,0 %	2,9 %
Korn og kornvarer	768 535	785 600	954 153	962 478	909 382	735 120	660 956	-14,0 %	-2,5 %	-10,1 %
Grønnsaker og frukt	757 392	782 346	766 317	792 789	812 117	804 395	860 260	13,6 %	2,1 %	6,9 %
Sukker, sukkervarer og honning	226 249	211 666	223 463	208 027	223 842	228 442	211 376	-6,6 %	-1,1 %	-7,5 %
Kaffe, te, kakao, krydderier	83 101	84 940	82 427	87 488	83 353	87 198	87 135	4,9 %	0,8 %	-0,1 %
Forskjellige matvarer	371 118	397 564	460 086	482 120	473 709	500 017	447 885	20,7 %	3,2 %	-10,4 %
Drikkevarer	182 159	205 271	218 562	238 089	236 354	234 366	249 781	37,1 %	5,4 %	6,6 %
Tobakk og tobakksvarer	5 153	5 009	4 549	4 529	4 844	4 810	4 663	-9,5 %	-1,7 %	-3,1 %
Totalt	2 603 461	2 714 934	2 966 955	3 007 139	3 031 334	2 872 894	2 807 235	7,8 %	1,3 %	-2,3 %

